

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

Općina Nijemci

Lipanj 2025.

V4

Sadržaj

1. Analiza stanja

- 1.1. Turistički proizvodi i usluge
- 1.2. Atrakcijska osnova
- 1.3. Javna turistička infrastruktura
- 1.4. Komunalna infrastruktura
- 1.5. Prometna infrastruktura
- 1.6. Analiza stanja digitalizacije
- 1.7. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom
- 1.8. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji
- 1.9. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala
- 1.10. Analiza komunikacijskih aktivnost
- 1.11. Analiza konkurencije
- 1.12. Izvješće o analizi stanja

2. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda

3. Pokazatelji održivosti na razini destinacije

- 3.1. Izvori podataka
- 3.2. Izračun pokazatelja održivosti
- 3.3. Praćenje održivosti

4. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

- 4.1. SWOT analiza
- 4.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma
- 4.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta
- 4.4. Identificiranje ciljeva

4.5. Mjere i aktivnosti

5. Smjernice i preporuke za dionike razvoja

- 5.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- 5.2. Smjernice i preporuke za turističke zajednice
- 5.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

6. Popis projekata

- 6.1. Projekti prema strateškom doprinosu

7. Mjerenje napretka i izvješće o provedbi

- 7.1. Podrška i implementacija Plana upravljanja destinacijom
- 7.2. Izvješće o provedbi

8. Zaključak

9. Prilozi

UVOD

Općina Nijemci, smještena na jugoistoku Vukovarsko-srijemske županije, poznata je po bogatoj povijesti, značajnim prirodnim resursima i kulturnoj baštini. Prostor općine obuhvaća osam naselja, a ističe se povoljnim prometnim položajem uz državnu cestu D57 te blizinom autoceste A3 i graničnog prijelaza Bajakovo, što omogućuje dobru povezanost s ostatkom Hrvatske i susjednim državama. Prirodni resursi, poput rijeka Bosuta i Spačve, Spačvanske šume te plodnih crnica, čine temelj za razvoj poljoprivrede, šumarstva i turizma. Općina Nijemci suočava se s izazovima poput depopulacije, nedostatka stručnog kadra, što usporava razvoj i ograničava kvalitetu života mještana. Unatoč tome, općina ima značajan potencijal za razvoj održivog turizma, zahvaljujući prirodnim ljepotama, bogatoj povijesti i aktivnoj lokalnoj zajednici.

Plan upravljanja destinacijom Općine Nijemci je strateški dokument čija je svrha osigurati održiv i koordiniran razvoj destinacije u skladu sa Zakonom o turizmu (NN 156/23), strateškim i prostornim planovima te planovima upravljanja kulturnim dobrima. Planom se određuje smjer razvoja destinacije s ciljem:

- Poboljšanja iskustva posjetitelja
- Očuvanja prirodnih i kulturnih dobara
- Povećanja dobrobiti lokalne zajednice
- Dugoročnoga gospodarskoga razvoja kroz održivi turizam.

Plan uključuje različite aspekte upravljanja destinacijom kako bi se osigurao razvoj koji koristi svim dionicima – posjetiteljima, lokalnoj zajednici i gospodarstvu.

Struktura Plana temelji se na Pravilniku o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom (NN 112/24) i Smjernicama Ministarstva turizma i sporta iz 2024. godine. Plan obuhvaća:

- Analizu postojećeg stanja i resursa (prirodnih, kulturnih, gospodarskih)
- Identifikaciju ključnih izazova i razvojnih prilika
- Popis obveznih pokazatelja održivosti na razini destinacije

- Definiranje strateškog smjera razvoja s pripadajućim mjerama i aktivnostima
- Prijedloge smjernica i preporuka za razvoj ili unaprjeđenje destinacije
- Popis projekata koji doprinose ostvarivanju pokazatelja održivosti te projekata od posebnog značaja za razvoj destinacije.

Izradu i provedbu Plana vodi Turistička zajednica općine Nijemci u suradnji s lokalnim vlastima, poduzetnicima, udrugama i stanovnicima. Proces uključuje sljedeće faze:

- Pokretanje izrade Plana
- Izrada prijedloga Plana
- Javno savjetovanje o prijedlogu Plana
- Donošenje odluke Turističkog vijeća Turističke zajednice općine Nijemci o upućivanju prijedloga Plana na usvajanje Općinskom vijeću Općine Nijemci
- Usvajanje Plana na Općinskom vijeću
- Objavljivanje Plana u Službenom vjesniku Vukovarsko-srijemske županije i na internetskoj stranici Turističke zajednice općine Nijemci
- Dostava popisa projekata Ministarstvu turizma i sporta.

U izradu Plana uključeni su dionici iz javnog i privatnog sektora, lokalne udruge, OPG-ovi, poduzetnici i stanovnici, čime se osigurava razmjena mišljenja, vizija i iskustava te planiranje mjera i aktivnosti koje će pridonijeti boljem korištenju resursa i upravljanju destinacijom na zadovoljstvo turista i lokalnog stanovništva.

Plan upravljanja destinacijom Nijemci ključan je za usmjeravanje održivog razvoja turizma, aktivaciju lokalnih resursa, povećanje konkurentnosti destinacije i poboljšanje kvalitete života svih mještana. Sustavno planiranje, suradnja dionika i kontinuirano praćenje provedbe Plana omogućit će da općina Nijemci postane prepoznatljiva i atraktivna destinacija na kontinentalnom dijelu Hrvatske.

OSNOVNE INFORMACIJE O DESTINACIJI

Općina Nijemci smještena je u zapadnom dijelu Srijema, na jugoistoku Vukovarsko-srijemske županije, uz samu granicu s Republikom Srbijom. Površinom od 224 km², Nijemci su najveća jedinica lokalne samouprave u županiji, zauzimajući preko 9 % njezine ukupne površine. Općinu čini osam naselja: Nijemci, Lipovac, Apševci, Banovci, Donje Novo Selo, Đeletovci, Podgrađe i Vinkovački Banovci. Prostor općine obilježavaju prostrane ravnice, bogate šume i rijeke Bosut i Spačva koje, s plodnim poljoprivrednim zemljištem, čine temelj gospodarskog razvoja i svakodnevica lokalnog stanovništva.

Nijemci se nalaze na važnim prometnim pravcima Hrvatske i Europe – kroz općinu prolazi autocesta A3 (Bregana–Zagreb–Lipovac–Bajakovo), kao i državne ceste D57 i D46, što omogućuje izravan pristup graničnom prijelazu Bajakovo i povezuje općinu s Vinkovcima, Vukovarom, Đakovom i dalje prema Srbiji. Takav prometni položaj daje Nijemcima stratešku važnost za razvoj gospodarstva, logistike i turizma, a blizina granice dodatno naglašava međunarodni karakter općine.

Detaljnije, općinu Nijemci karakteriziraju bogate šumske površine, prostrana polja i vodotoci, što omogućuje razvoj poljoprivrede, stočarstva, šumarstva, ali i sve važnijeg ruralnog i riječnog turizma. Rijeke Bosut i Spačva, uz očuvane šume, nude brojne mogućnosti za ribolov, lov, promatranje ptica i biciklizam, a biološka raznolikost područja čini Nijemce atraktivnim odredištem za ljubitelje prirode i aktivnog odmora.

Tragovi ljudske prisutnosti na području Nijemaca sežu u kameno doba, a arheološki nalazi iz brončanog i rimskog razdoblja potvrđuju dugotrajan kontinuitet naseljenosti. Tijekom srednjeg vijeka Nijemci su bili jedno od najvažnijih hrvatskih naselja u Srijemu, a prvi pisani spomen naselja datira iz 1240. godine pod imenom Nemeti. Već u 15. stoljeću Nijemci se spominju kao trgovište s kurijom i utvrdom, što svjedoči o njenoj važnosti kao gospodarskog i upravnog središta.

Dolaskom Osmanlija 1529. godine, Nijemci ulaze u razdoblje osmanske vlasti koje traje oko 150 godina. Zanimljivo je da su, zahvaljujući mirnoj predaji, izbjegli velika razaranja te su u to vrijeme doživjeli gospodarski i demografski procvat – tada je na širem području živjelo oko 14.000 stanovnika, a Nijemci su postali najvažnije katoličko uporište u okupiranom Srijemu. Nakon oslobođenja od Osmanlija i ulaska u sastav Vojne krajine, dolazi do značajnih migracija i razvoja školstva (osnovna škola osnovana je 1766. godine). Suvremena povijest općine obilježena je velikim razaranjima i okupacijom tijekom Domovinskog rata. Prostor općine mirno je reintegriran u ustavno-pravni poredak Republike Hrvatske 1998. godine, a u godinama nakon rata općina se okrenula obnovi i razvoju infrastrukture, gospodarstva i društvenih djelatnosti.

Prema popisu iz 2021. godine, u općini Nijemci živi 3.526 stanovnika, što je značajan pad u odnosu na prijašnja desetljeća (2011. godine bilo je 4.705 stanovnika). Gustoća naseljenosti iznosi 16 stanovnika/km², što je znatno ispod državnog prosjeka i ukazuje na izražene demografske izazove, slične kao i u ostatku Slavonije. Najveći dio stanovništva bavi se poljoprivredom, a općina ulaže napore u diversifikaciju gospodarstva i poboljšanje kvalitete života kroz projekte financirane iz EU fondova.

Poljoprivreda i šumarstvo tradicionalno su najvažnije gospodarske grane, no posljednjih godina općina Nijemci sve više ulaže u razvoj kontinentalnog turizma, ruralnog i riječnog turizma, kao i u sportsku i društvenu infrastrukturu. U tijeku su veliki projekti poput izgradnje sportskog centra, biciklističkih i pješačkih staza, izletišta i vidikovaca za promatranje ptica, što doprinosi novim mogućnostima za lokalni razvoj i zapošljavanje.

Općina Nijemci posljednjih godina intenzivno razvija svoju turističku ponudu, oslanjajući se na prirodne ljepote, bogatu povijest i tradiciju. Posebno se ističu projekti vezani uz biciklističke rute, izletišta, promatranje ptica, konjički turizam i manifestacije koje promoviraju lokalnu gastronomiju i običaje. Kulturna baština općine uključuje arheološke lokalitete iz rimskog i osmanskog razdoblja, povijesnu crkvu sv. Katarine, kao i brojne legende i priče vezane uz naselja i stanovnike. U naseljima Nijemci i Lipovac djeluju osnovne škole, a društveni život obogaćuju brojne udruge, sportski i kulturni klubovi.

Općina Nijemci, smještena u srcu srijemskih ravnica, primjer je lokalne zajednice koja, unatoč demografskim i gospodarskim izazovima, ulaže u obnovu, razvoj i modernizaciju. Kroz valorizaciju prirodnih resursa, bogate povijesti i kulturne baštine te ulaganja u infrastrukturu i turizam, Nijemci nastoje postati sve prepoznatljivije odredište u kontinentalnoj Hrvatskoj, s potencijalom za održivi razvoj i bolju budućnost svojih stanovnika.

1. Analiza stanja

Detaljnim uvidom u turističku ponudu i potražnju na području općine Nijemci napravljena je analiza stanja koja obuhvaća nekoliko segmenata: turističke proizvode i usluge, pregled atrakcijske osnove, javne turističke infrastrukture, komunalne i prometne infrastrukture. Zatim su napravljene analize stanja digitalizacije, pristupačnosti destinacije osobama s posebnim potrebama, organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji, stanja i potreba ljudskih potencijala, komunikacijskih aktivnosti te konkurencije. Za kraj, napravljeno je izvješće o analizi stanja.

1.1. Turistički proizvodi i usluge

U okviru potpoglavlja koje se odnosi na turističke proizvode i usluge analizirani su ponuda i potražnja smještaja, dolasci i noćenja posjetitelja i turista, kao i ugostiteljska ponuda. Prilikom analize, radi različitih metodologija, korištene su paralelno baze podataka Državnog zavoda za statistiku (DZS) te sustava eVisitor. Detaljnije, prilikom usporedbi s drugim destinacijama, u kojima nije bio omogućen pristup podacima iz sustava eVisitor, korišteni su podaci iz DZS-a, dok su za interne analize dinamike ponude i potražnje korišteni podaci sustava eVisitor.

Smještaj - Ponuda

Općina Nijemci imala je 14 jedinica, odnosno 29 stalnih postelja u ponudi smještajnih kapaciteta prema DZS-u u 2024. godini, što je bilo oko 1 % ukupne ponude u županiji. U prosjeku je bilo 2,1 postelja po jedinici, što je nešto niže od županijskog prosjeka od 2,5 postelja. U odnosu na 2019. godinu, područje je zabilježilo visoku stopu rasta od preko 50 % u broju jedinica i postelja u ponudi, iako treba napomenuti kako je u toj godini ponuda bila vrlo limitirana te i s ovim rastom i dalje ostaje ograničena na samo nekoliko objekata.

Prema podacima eVisitora postoji određeno odstupanje u odnosu na podatke DZS-a te isti prikazuju kako je u 2024. godini bilo 25 smještajnih jedinica u

ponudi općine, odnosno 60 postelja, što daje prosjek od 2,4 postelje po jedinici.

U nastavku se nalaze objekti koje je popisala Turistička zajednica općine Nijemci:

- Lovački dom "Spačva" – 18 postelja
- Marcin salaš – četiri postelje
- Kamp odmorište - robinzonski smještaj "Kuzmin salaš" – četiri postelje
- Sobe "Grgić" – osam postelja
- Sobe "Hubertus" – šest postelja
- Sobe "Mira" – pet postelja
- Soba "Lovrić" – tri postelje
- Studio apartman "Vito" – dvije postelje
- Studio apartman "Diana" – dvije postelje
- Studio apartman "Bosut" – dvije postelje
- Apartman "PETICA" – dvije postelje
- Soba "BOSUT" – dvije postelje.

Sveukupno, popisani kapaciteti imaju 58 postelja u ponudi, odnosno veći broj nego je u evidenciji Državnog zavoda za statistiku (DZS-u). Razlika je prisutna zbog stalnih postelja koje evidentira DZS, ali i drugačije klasifikacije ponude u lovačkim domovima i sličnim objektima smještaja.

Važno je istaknuti kako je ponuda u općini raznovrsnija nego što je to slučaj u većini Vukovarsko-srijemske županije, odnosno da se uz same objekte u privatnom smještaju u predmetnoj općini nudi smještaj i u lovačkom domu te dva objekta robinzonskog smještaja. Ipak, u općini ne postoje kapaciteti u hotelskom ili sličnom smještaju te je općenito kvaliteta ponude na nižim razinama, uz vrlo nisku dodanu vrijednost smještajne ponude.

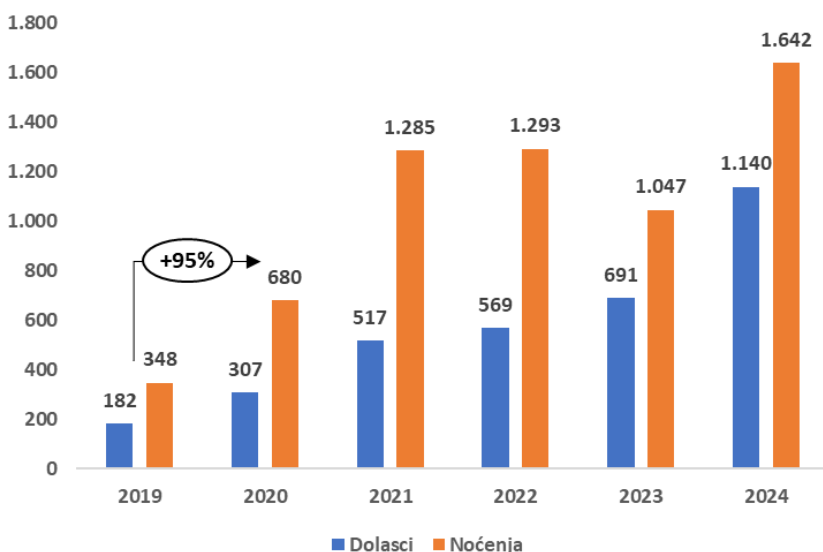
Smještaj - Potražnja

U odnosu na ponudu, potražnju je teže izmjeriti i prikazati s obzirom na manji broj objekata koji od DZS-a zahtijevaju povjerljivost informacija te da u dugom roku nema objave točnih podataka o dolascima i noćenjima u destinaciji. Ipak, podaci su dostupni za posljednje tri godine, gdje je u 2022. godini bilo 248 dolazaka te 355 noćenja, odnosno u prosjeku 1,43 noćenja po dolasku. U

2023. godini ostvaren je rast od 121 % u dolascima (549 dolazaka) te 116 % u noćenjima (767 noćenja). Snažan rast nastavljen je i u 2024. godini s 981 dolaskom, što je porast od 79 %, te 1.241 noćenjima (rast od 62 %). S obzirom na stope rasta, prosječna duljina boravka smanjena na 1,27. U 2024. godini razina potražnje u odnosu na ukupnu potražnju Vukovarsko-srijemske županije u pogledu noćenja iznosila je manje od 1 %.

Prema podacima eVisitora, postoji duža raspoloživa vremenska serija podataka, koja ukazuje na zdravu dinamiku rasta potražnje u odnosu na period prije pandemije, ali i u samoj pandemiji te su Nijemci jedna od rijetkih destinacija koja nije zabilježila pad potražnje u 2020. godini. U posljednjih 5 godina, ukupna potražnja svih prijavljenih osoba je porasla 526 % po pitanju dolazaka te 372 % u noćenjima. U 2024. godini ostvareno je 1.140 dolazaka te 1.642 noćenja. Prosječni broj noćenja po dolasku je smanjen s 1,91 u 2019. godini na 1,44 u 2024. godini. U odnosu na podatke DZS-a za posljednje tri godine postoje određena odstupanja radi primjene različitih metodologija, ali su trendovi rasta slične dinamike.

Dolasci i noćenja u općini Nijemci, 2019. - 2024.

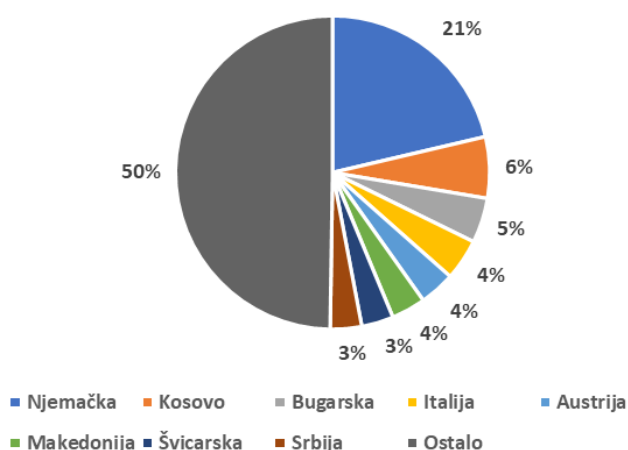

Izvor: eVisitor, obrada autora.

Za razliku od ostatka Vukovarsko-srijemske županije, potražnja u Nijemcima bila je dominantno iz perspektive stranih gostiju, koji su samo povećavali svoj udio u ukupnoj potražnji u godinama za koje postoji podaci DZS-a, s otprilike dvije trećine na preko 80 % ukupnih noćenja. Vrlo slične razine omjera strane i domaće potražnje su zabilježene i u podacima eVisitora.

Prema podacima Turističke zajednice općine Nijemci, u 2024. godini među stranim gostima dominantno su bili zastupljeni gosti iz Njemačke, Kosova, Bugarske, Italije i Austrije, koji su zajedno imali oko 40 % ukupnih noćenja, što ukazuje na diverzificiranost potražnje u pogledu stranih gostiju, ali i ukupne potražnje.

Noćenja stranih turista prema državi prebivališta, 2024.

Izvor: eVisitor, obrada autora.

U pogledu sezonalnosti, 56 % noćenja u općini u 2024. ostvareno je od lipnja do rujna. Iako je to nešto izraženiji oblik sezonalnosti u odnosu na županijsku razinu, navedene razine su još uvijek značajno niže od državne razine. Ipak, navedeno ukazuje kako se značajan dio noćenja odvija tijekom ljeta, a prosječna duljina boravka dodatno ukazuje kako su to većinom tranzitni gosti, povezani s lokacijom same općine uz vrlo prometnu europsku cestovnu rutu. U ostatku godine potražnja je relativno stabilna uz blago povećanje potražnje tijekom proljeća i jeseni, u skladu s uzorcima potražnje u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

Prema intenzitetu, općina ima značajno niže stope nego što je to slučaj za Vukovarsko-srijemsku županiju, a posebice državu. Na državnoj razini radi se o otprilike 22 noćenja po km², dok se na županijskoj razini govori o 62 noćenja. Također, i prosječan broj noćenja turista po postelji značajno je niži od prosjeka županije, što ukazuje na to da je popunjenost još uvijek na nižim razinama. Općina ima oko 35 noćenja turista po postelji, dok je županijska razina na 63 noćenja.

Ugostiteljstvo

Turistička zajednica općine Nijemci ne izdvaja ugostiteljske objekte, odnosno njihova ponuda je vrlo limitirana te se svodi na ponudu caffè barova, koje primarno koristi lokalno stanovništvo. Ipak, za turiste se nudi nekoliko objekata OPG-ova, primarno vezanih uz obradu i ponudu suhomesnatih proizvoda. S obzirom na navedeno, ugostiteljska ponuda u općini je iznimno limitirana te kao takva nije dovoljna za trenutnu, a posebice buduću turističku komercijalizaciju.

1.2. Atrakcijska osnova

Atrakcijska osnova općine Nijemci može se razvrstati u prirodne i kulturne resurse. Od prirodnih i povezanih resursa ističu se rijeka Bosut koja protječe na području općine Nijemci kroz naselja Nijemci, Podgrađe, Apševci i Lipovac, dok samo stanovništvo ima dugu tradiciju života i rada uz i od Bosuta. Bogata flora i fauna dodatno pridonosi raznolikosti kraja uz rijeku. Zbog pitomog toka pogodan je za sve vrste plovila. Rijeka Bosut bogata je slatkovodnom ribom zbog čega je pogodna za ribolov. Uz Bosut, rijeka Spačva teče kroz spačvanski bazen, najveću cjelovitu šumu hrasta lužnjaka, koja djelomično spada i pod općinu Nijemci te pruža iznimnu prirodnu vrijednost, a osim ribolova, poznata je i po mogućnostima lova na području šume.

Nastavno na Bosut, ističe se centar za promatranje ptica Nijemci, koji nudi nekoliko točaka – Arboretum, koji nudi pogled na tradicionalni srijemski vrt, ali i mjesto za odmor i promatranje ptica te izletište Sopotac, a između kojih postoji tematsko-informativna staza s panelima i šest pametnih klupa. Biciklistička ruta Srijem povezuje južno područje Vukovarsko-srijemske županije sa sjeveroistočnim dijelom, a nadovezuje se na postojeću

međunarodnu Dunavsku biciklističku rutu koja je dio puta Eurovelo 6. Prolazi kroz Nijemce iz smjera Otok – Komletinci pa prema Tovarniku i Iloku. Osim biciklističkih ruta, moguće je istražiti općinu i uz konje te brod Sveta Katarina na Bosutu.

Od kulturnih resursa treba istaknuti nekoliko sakralnih objekata s dugom baštinom. Župa Nijemci spominje se još 1332. godine. Crkva u Nijemcima je posvećena svetoj Katarini Aleksandrijskoj. Sagrađena je prije dolaska Turaka, a spominje se već u 15. stoljeću. Više puta je obnavljana i uređivana. U Đeletovcima je crkva posvećena svetom Ivanu Kapistranskom, a sagrađena je u 19. stoljeću. U Donjem Novom Selu crkva je posvećena Uzvišenju Svetog Križa, a također je sagrađena u 19. stoljeću. Župna crkva u Lipovcu posvećena je Svetom Lovri, a prvi tragovi crkve postoje već u 18. stoljeću te se također nekoliko puta obnavljala i uređivala. Crkva sv. Luke, popularno nazvana Gospe Lučičke nalazi se 3 km zapadno od sela Lipovac u prirodnom okruženju, a također ima dugu povijest i nagađanja oko prvih spomena crkve na tom području idu do 13./14. stoljeća.

Od događaja u općini organiziraju se: Divan je kićeni Srijem, Božić u Nijemcima, Ljetna večer u Srijemu, Međunarodni dan ptica selica, Triatlon Riss, Pokladno jahanje, Sijelo pučkih pisaca te dva sajma – Turističko gospodarski sajam i Božićni sajam.

U nastavku se nalazi tablica s pregledom turističkih resursa i atrakcija u destinaciji Nijemci.

Pregled turističkih resursa i atrakcija, destinacija Nijemci

NATKATEGORIJA ATRAKCIJE	VRSTA/TIP ATRAKCIJE	ATRAKCIJA	TRENUTNI ZNAČAJ	POTENCIJALNI ZNAČAJ	SPREMNOST ZA TURISTIČKO KORIŠTENJE
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Manji sakralni objekti	L - lokalna	L - lokalna	L DS - lokalna djelomično spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Manja arheološka nalazišta	L - lokalna	L - lokalna	L DS - lokalna djelomično spremna
Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Crkva sv. Katarine	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna

Kulturno-povijesna baština	Zaštićena kulturno-povijesna baština	Crkva sv. Luke	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Prirodna baština	Vode	Rijeka Bosut i njeni pritoci	N - nacionalna	M međunarodna	M DS - međunarodna djelomično spremna
Prirodna baština	Vode	Močvarno područje Bosuta	R - regionalna	N - nacionalna	N NS - nacionalna nespremna
Prirodna baština	Životinjski svijet	Centar za promatranje ptica Nijemci	L - lokalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Bečarac - tradicijski vokalno-instrumentalni napjev	N - nacionalna	N - nacionalna	N S - nacionalna spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Crkveno pučko pjevanje na području Slavonije i Srijema	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Priprema tradicijskog slavonskog kulena/kulina	R - regionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Svatovac – tradicijski vokalno-instrumentalni napjev	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Umijeće izrade zlatoveza	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Kultura života i rada	Kultura života i rada	Umijeće sviranja na tamburi samici	R - regionalna	R - regionalna	R DS - regionalna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Razgledavanje rijeka brodovima	N - nacionalna	M međunarodna	M DS - međunarodna djelomično spremna
Sport i rekreacija	Turističke ceste, staze i putevi	Biciklističke rute (Bosut, Spačva, Virovi)	N - nacionalna	N - nacionalna	N DS - nacionalna djelomično spremna

Izvor: Turistička zajednica općine Nijemci, online pretraživanje, obrada autora.

Zaključno, prirodni resursi općine su trenutno znatno konkurentniji i pripremljeniji od kulturnih resursa te od manifestacija. Dapače, Bosut i Spačva te povezana flora i fauna su konkurentni, posebice na regionalnoj i nacionalnoj razini, ali trenutno još nisu prepoznati kao takvi među gostima.

Turističke usluge

U predmetnoj destinaciji sukladno Zakonu o pružanju usluga u turizmu, a prema internetskim stranicama turističkih zajednica općine Nijemci i Vukovarsko-srijemske županije trenutno ne posluje niti jedna turistička agencija ili turistički vodič. U većim gradovima Vukovarsko-srijemske županije, kao što su Vinkovci, Vukovar i Županja, posluju agencije specijalizirane za grupna i individualna putovanja, s naglaskom na školske ekskurzije, paket aranžmane i organizaciju većih događanja. Navedene agencije u svojim aranžmanima ponekad uključuju posjete atrakcijama u destinaciji Nijemci, a u najvećoj mjeri posjetitelji dolaze na vožnju brodom Sveta Katarina po rijeci Bosut. Turistička zajednica općine Nijemci je sklopila suradnju s Gulliver Travel DMC agencijom iz Dubrovnika koja je destinaciju Nijemci uključila u svoj itinerer riječnih kruzera. U 2025. u općinu Nijemci dolaze organizirane grupe turista s međunarodnih riječnih kruzera, a suradnja se planira nastaviti u 2026. godini.

Zaključno, kao i na razini Vukovarsko-srijemske županije, trenutno stanje ponude turističkih usluga nadovezuje se na trenutni stupanj razvoja turizma, a ponuda turističkih usluga, posebice ona u privatnom sektoru, jest i ispod trenutne razine turizma, s obzirom na to da je jedini veći iskorak u vidu turizma za sad odrađen kroz javne investicije, primarno u centar za promatranje ptica Nijemci te infrastrukturu za aktivni turizam.

1.3. Javna turistička infrastruktura

Javna turistička infrastruktura može se podijeliti na primarnu i sekundarnu, a u funkciji je izravnog i/ili neizravnog utjecaja na razvoj turizma i turističke ponude u predmetnoj destinaciji, a kako bi se u kombinaciji stvorila dodana vrijednost turističkih sadržaja.

Primarna javna turistička infrastruktura

U pogledu primarne javne turističke infrastrukture, odnosno one koja izravno utječe na razvoj turizma i turističke ponude, u predmetnoj destinaciji vrijedi ponovno istaknuti centar za promatranje ptica Nijemci i popratno izgrađenu infrastrukturu. Arboretum se nalazi u centru Nijemaca na obali Bosuta, a u

njemu su posađene različite sorte autohtonih biljaka. Uređen je u tradicionalnom stilu, predstavlja mjesto za odmor, uživanje, druženje, a nalazi se na početku turističke rute.

Izletište Sopotac smješteno je u blizini šume, okruženo oranicama, salašima i rijekom Bosut. Izletište je opremljeno sa sanitarnim čvorom, sjenicom, promatračnicama, tematskim dječjim igralištem, pristaništem za turistički brod i čamce te parkirnim mjestima za automobile i autobuse. Brod Sveta Katarina na rijekama Spačva i Bosut stvara mogućnost riječnog avanturizma, promatranja ptica, životinja i biljnih vrsta. Brodom upravlja tvrtka Komunalac Srijem d.o.o., a isti plovi po narudžbi. Također je obje rijeke moguće istražiti iz kanua.

Od biciklističkih ruta, izdvojene su i obilježene tri rute – Poljima crnog zlata, Tragom žitarica, uljarica i ptica močvarica te Mostovi spačvanskog bazena. Svaka od staza je duljine minimalno 35 kilometara te pruža kombinaciju asfalta, makadama i zemljanog puta. Na području destinacije, info ploče i turistička signalizacija su na zadovoljavajućoj razini, posebice uz glavne prometnice, dok kod lokalnih prometnica postoji prostor za napredak. Za razliku od navedenih pozitivnih primjera primarne turističke infrastrukture, u destinaciji je nepostojeća infrastruktura za poslovni turizam, odnosno sve je orijentirano ka odmorišnom turizmu.

Sekundarna turistička infrastruktura

Sekundarna je infrastruktura koja ne utječe izravno na razvoj turizma i samo je dijelom godine ili sporednom funkcijom u službi turizma. Ovdje je važno istaknuti parkirališta i pristupne ceste u funkciji primarne turističke infrastrukture i atrakcija, a koje nisu kategorizirane kao javne ceste. U tom pogledu, kao što je već spomenuto, osiguran je dostatan broj površina za parking i pristupne ceste.

Nadalje, uz biciklističke staze, izgrađena je i prateća infrastruktura koja podiže kvalitetu doživljaja. Na nekoliko punktova duž staze postavljeni su bike self servisi za popravak bicikala, klamerice i spirale za odlaganje bicikala, klupe za odmor, koševi za otpatke te turističke karte područja. Uz biciklističku infrastrukturu, značajan doprinos razvoju aktivnog turizma predstavlja i

izgradnja Lučnog pješačko-biciklističkog mosta koji povezuje izletište Sopotac sa šumom Spačva. Ovaj most olakšava pristup posjetiteljima, ali i vizualno obogaćuje prostor svojom arhitekturom. Vrijedan infrastrukturni element koji podupire riječni turizam je i mreža postojećih pristaništa, koja se kontinuirano održavaju, uz planove za izgradnju novih. Ova pristaništa omogućavaju pristup različitim lokacijama duž rijeka i povezivanje riječnog turizma s drugim oblicima turističke ponude.

Zaključno, javni projekti koji su u posljednje vrijeme odrađeni u općini Nijemci omogućili su začetak ozbiljnije komercijalizacije prirodnih resursa općine i odmak od korištenja istih primarno od lokalnog stanovništva, odnosno pomicanje fokusa prema turistima. Za daljnje faze razvoja turizma, trebat će paralelno nastaviti s investicijama u infrastrukturu, ali i razvoj ponude, posebice u pogledu smještajne i ugostiteljske ponude.

1.5. Komunalna infrastruktura

Dobro razvijena komunalna infrastruktura preduvjet je gospodarskog, a posljedično i turističkog razvoja destinacije, što ponajviše utječe na kvalitetu života lokalnog stanovništva te se posljedično odražava i na dojam gostiju u destinaciji. U pregledu komunalne infrastrukture fokus je stavljen na pregled trenutne energetske infrastrukture, telekomunikacijske infrastrukture i dostupnosti interneta, vodoopskrbu i odvodnju te gospodarenje otpadom, a što sve ima direktan i indirektan utjecaj na dojam destinacije kod gostiju.

Opskrba električnom energijom općine Nijemci u nadležnosti je Hrvatske elektroprivrede, DP Elektra Vinkovci. Distribucijski sustav električne energije čine nadzemni dalekovodi 35 kV s trafostanicama u naseljima Nijemci i Đeletovci. Na području općine Nijemci distribuciju prirodnog plina vrši HEP – PLIN d.o.o.. Plinska mreža izgrađena je u duljini od 75,24 km, a izgrađeni plinovod je tlaka tri bara, od čega najveći udio čine PE-HD cijevi 63 mm (53,88 %), zatim slijede 160 mm (25,89 %), 90 mm (12,38 %), te 110 mm (7,85 %).

Vodoopskrba na području općine Nijemci vrši se preko lokalnog vodovoda iz vodocrpilišta Tovarnik (dionica Vinkovački Banovci - Nijemci - Podgrađe - Apševci - Lipovac ukupne duljine 15,25 km) iz kojeg se voda osigurava i za granični prijelaz Bajakovo. Na području općine, vodoopskrbna mreža

izgrađena je u ukupnoj duljini od preko 50 kilometara, a za opskrbu vodom odgovorna je tvrtka Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. U pogledu odvodnje sanitarnih otpadnih voda, s obzirom da na području općine nije izgrađen sustav odvodnje, ista se vrši individualno preko septičkih jama s taložnicama, dok se oborinske vode odvođe cestovnim jarcima do obližnjih vodotoka. Stoga je tvrtka Vinkovački vodovod i kanalizacija d.o.o. započela provedbu projekta Aglomeracije Novi Jankovci, Nijemci, Vrbanja kojim će se razraditi sustav odvodnje općine Nijemci, te položaj i kapacitet uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Sustav organiziranog načina prikupljanja, odvoza i odlaganja otpada uspostavljen je na cjelokupnom području općine Nijemci. Usluge organiziranog sakupljanja, odvoza i odlaganja otpada na području općine vrši tvrtka Eko flor plus d.o.o. Otpad se sakuplja tri puta tjedno, te ga se odvozi na odlagalište otpada „Petrovačka dola“. Odlagalište otpada „Petrovačka dola“ odlagalište je neopasnog otpada smješteno na izlazu iz Grada Vukovara prema naselju Petrovci.

Zaključno, trenutno stanje komunalne infrastrukture u destinaciji je na zadovoljavajućoj razini iz aspekta turizma, posebno ako se u obzir uzme da je turizam na niskim razinama intenziteta te da je u općini Nijemci fokus na poljoprivredi i ostalim gospodarskim djelatnostima.

1.6. Prometna infrastruktura

Mreža cestovnih prometnica na području općine Nijemci je dobro razvijena i čine ju sve kategorije cesta: autoceste, državne ceste, županijske ceste, te lokalne i nerazvrstane ceste. Vrijedi izdvojiti autocestu A3 Bregana-Lipovac, koja završava u neposrednoj blizini središta općine graničnim prijelazom Bajakovo. Također, državne ceste D46 Đakovo-Tovarnik te D57 Vukovar-Lipovac prolaze kroz općinu. Postoji desetak županijskih i lokalnih cesta koje su većinom asfaltirane i omogućuju lokalni transport. Postoji još i značajan broj nerazvrstanih cesta, čije stanje je relativno zadovoljavajuće, iako su potrebna kontinuirana ulaganja i određena poboljšanja u smislu unaprjeđenja postojećeg stanja, ali i izgradnje novih cesta i pješačkih staza.

Na području općine Nijemci smješten je i stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba s inspekcijskim službama u cestovnom prometu Bajakovo. Stalni granični prijelaz za međunarodni promet putnika i roba s inspekcijskim službama u cestovnom prometu Bajakovo ima 25 ulazno - izlaznih prometnih traka, gdje se vrši granična i carinska kontrola. Pored službi policije i carine, djelatnost obavljaju i veterinarska inspekcija, fito-sanitarna inspekcija, granična sanitarna inspekcija, međunarodna otpremništva i pošta, dok se po potrebi angažira i Državni inspektorat.

Jedan od najznačajnijih projekata u segmentu prometne infrastrukture za područje općine Nijemci svakako je projekt „SRIJEMSKA GRANIČNA TRANSVERZALA (Ilok–Šarengrad–Bapska–Tovarnik–Nijemci–Lipovac–Strošinci–Gunja) čiji je primarni cilj jačanje prometne povezanosti svih dijelova Vukovarsko-srijemske županije. Izgradnjom Srijemske granične transversale trasa će se skratiti za 21 km, a vremensko skraćenje puta od autoceste A3 do Iloka bit će znatno uz povećanje sigurnosti za sve sudionike u prometu jer predmetna trasa obilazi sva naselja. Značajno je i to što će se tijekom prometnih ljetnih gužvi na graničnom prijelazu Bajakovo efikasno moći preusmjeriti promet na granične prijelaze Tovarnik i Ilok.

Projekt izgradnje auto parka Lipovac također je jedan od strateških projekata Vukovarsko-srijemske županije, a čiji je nositelj Općina Nijemci. Lokacija projekta Auto park bila bi u okviru obuhvata Poslovne zone Lipovac - jug, te je isti planiran Prostornim planom Općine. Projekt je relevantan za rješavanje sigurnosti cestovnog prometa na području općine Nijemci, ali i na cjelokupnom području Slavonije, Baranje i Srijema jer će obuhvatiti izgradnju zaštićenih i sigurnih parkirališta za kamione, hladnjače, autobuse i kamione s opasnim teretom, prostora za slobodno vrijeme vozača (sport i rekreacija) sa svim potrebnim popratnim sadržajima.

Osim cestovne infrastrukture, područjem općine Nijemci prolazi i željeznička infrastruktura u obliku glavne magistralne željezničke pruge na relaciji Savski Marof-Zagreb-Sisak-Novska-Vinkovci-Tovarnik, željeznička pruga I. reda na relaciji Vinkovci-Drenovci, a željezničke postaje/stajališta nalaze se u naseljima Đeletovci, Banovci i Vinkovački Banovci. Postojeće stanje navedene željezničke infrastrukture je zadovoljavajuće, ali na razini cijele države je ono

suboptimalno te predstoji razdoblje povećanih investicija u željezničku infrastrukturu.

1.7. Analiza stanja digitalizacije

Trenutno stanje digitalizacije županije, a koje se direktno odnosi i na predmetno područje, prema analizi stanja *Plana razvoja Vukovarsko-srijemske županije za razdoblje 2021.-2027.* je na skromnim razinama, odnosno ispunjeni su temeljni preduvjeti, ali tek predstoji značajna digitalizacija, posebice javnog sektora.

Detaljnije, područje županije gotovo je u potpunosti pokriveno širokopojasnim pristupom internetu, ali pokrivenost nepokretnim širokopojasnim pristupom internetu je ispod onih na državnoj razini. Prosječne brzine interneta koje se postižu u županiji, ali i u urbanim sredinama, su sporije nego što je to slučaj na državnoj razini, odnosno u najvećim gradovima. U procesu je prelazak s bakrene infrastrukture na optičku u većini županije, posebice u urbanim sredinama.

Za sve navedene mjere i aktivnosti unaprjeđenja digitaliziranosti predviđena su sredstva od otprilike 65 milijuna eura. U slučaju ispunjavanja svih zadanih ciljeva i povezanih aktivnosti, standard digitalizacije županije će se značajno podići u ovom programskom razdoblju EU fondova te će omogućiti primjenu digitalnih tehnologija i alata koji će podržati održivi razvoj gospodarstva, a posljedično i turizma u županiji. Specifično za područje kroz provedbene programe određene su posebne i detaljnije mjere digitalizacije, koje se nastavljaju na mjere sa županijske razine te se primarno odnose na poticanje ulaganja MSP-ova u zelene i digitalne tehnologije, inovacije te digitalizaciju poslovnih/proizvodnih procesa. Također, predviđa se i poboljšanje energetske i telekomunikacijske infrastrukture, primarno kroz izgradnju infrastrukture širokopojasnog pristupa internetu te uspostavu javnih bežičnih pristupnih točki. Također se predviđa i unaprjeđenje elektroničkog poslovanja i pružanja digitalnih usluga za građane i poslovne subjekte, kao i jačanje ljudskih resursa unutar javnog sektora, ali i poticanje građana na uključivanje u programe razvoja informatičkih i digitalnih kompetencija. Sve navedeno, u slučaju ispunjavanja planova, omogućit će efikasniju alokaciju resursa unutar

županije i općine te pružiti bolje iskustvo lokalnom stanovništvu, ali i turistima u posjeti općini.

1.8. Analiza stanja pristupačnosti destinacije osobama s invaliditetom

S obzirom na niži stupanj razvijenosti turizma u općini Nijemci te ograničenom broju turističkih proizvoda, generalno je pristupačnost destinaciji osobama s invaliditetom zadovoljavajuća. Većina atrakcija nalazi se na otvorenom, a u posljednje vrijeme su bile predmet javnih investicija, koje su osim poboljšanja generalne funkcionalnosti, radile i na povećanju pristupačnosti turističke infrastrukture svim skupinama posjetitelja, primarno kroz izgradnju prilaznih rampi za osobe smanjene pokretljivosti te postavljanje osvjetljenja na dječjem igralištu, čime je omogućeno korištenje rekreacijskih sadržaja i u večernjim satima. Ipak, postoji prostor za napredak u pogledu prilagodbe atrakcija i društvene infrastrukture osobama s invaliditetom, a za potrebe čega je općina Nijemci radila i na dobivanju vanjskih sredstava financiranja. Osim navedenog, ponuda smještaja i ostalih ugostiteljskih objekata u većini slučajeva nije prilagođena osobama s posebnim potrebama, ili je to izvedeno površno, a zanemarujući krajnje iskustvo korisnika.

1.9. Analiza organiziranosti i dostupnosti usluga u destinaciji

U pogledu predškolskog odgoja i obrazovanja, na području općine Nijemci od 2021. godine djeluje dječji vrtić „Bambi“, a prethodno u općini nije postojao zaseban dječji vrtić. Na području općine Nijemci su sljedeće osnovne škole - Osnovna škola Ivan Kozarac, Osnovna škola Lipovac i Osnovna škola Ilača-Banovci. Osnovna škola Ivan Kozarac obuhvaća matičnu školu u naselju Nijemci te područnu školu u naselju Đeletovci. Područnu školu u školskoj godini 2024./2025. pohađalo je ukupno tri učenika u četiri razredna odjela, dok je matičnu školu u naselju Nijemci pohađalo 156 učenika, uz negativan trend smanjenja učenika kroz godine. U Osnovnoj školi Ilača-Banovci školu je pohađalo dvadesetak učenika, također s negativnim trendom.

Na području općine Nijemci sustav primarne zdravstvene zaštite provodi se putem dvije ordinacije opće/obiteljske medicine u Nijemcima i Lipovcu te jedne ordinacije dentalne medicine. Ordinacija opće/obiteljske medicine

zapošljava četvero djelatnika koji pružaju usluge za 1.700 pacijenata. U provedbi djelatnosti dentalne zdravstvene zaštite, na području općine djeluje jedna ordinacija dentalne medicine. U pogledu socijalne skrbi, na području općine Nijemci nema ustanova koje pružaju socijalne usluge i skrb za najranjivije skupine stanovništva.

Što se tiče objekata društvene infrastrukture, na području općine Nijemci glavnina društvenih aktivnosti odvija se u društvenim domovima koji su izgrađeni u gotovo svim naseljima. U naravi, navedeni objekti su uglavnom višenamjenski. Društveni domovi postoje u Nijemcima i naseljima Podgrađe, Lipovac, Donje Novo Selo te Đeletovcima. Infrastruktura za sport i rekreaciju na području općine Nijemci je relativno dobro razvijena. Najveći dio sportsko-rekreacijske infrastrukture čine nogometna igrališta kojih je na području općine sedam. Osim nogometnih igrališta, na području općine je izgrađeno osam dječjih igrališta u svim naseljima, a sva su nedavno uređena. Na području općine djeluje više od 40 udruga civilnog društva, od kojih se ističu DVD-ovi, sportske i kulturne udruge te udruge umirovljenika i branitelja.

Zaključno, u Nijemcima organiziranost i dostupnost usluga, koje se prvenstveno pružaju radi domaće populacije, u većoj mjeri pokriva potrebe stanovništva, a time i potrebe turista s obzirom na njihov još uvijek mali broj. Ipak, na svim razinama usluga zajednički je problem koji primarno proizlazi iz demografskih okolnosti, a to je manjak radne snage. To se prvenstveno javlja u značajno manje polaznika vrtića i škola, a naglašeno je i rijetkim povratcima osoba koje napuštaju općinu Nijemce radi odlaska na daljnje obrazovanje.

1.10. Analiza stanja i potreba ljudskih potencijala

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na području općine Nijemci i analizi napravljenoj za potrebe *Provedbenog programa Općine Nijemci za razdoblje 2021. - 2025.*, u proteklom razdoblju broj nezaposlenih osoba u kontinuiranom je opadanju. Čak ni poremećaji na tržištu rada koji su uslijedili kao posljedica pandemije nisu značajnije utjecali na stanje nezaposlenosti. Takav trend je direktna posljedica događanja na državnoj i županijskoj razini te demografskih izazova s kojima se Republika Hrvatska susreće. Prema statistici nezaposlenih, u ukupnom broju prednjače žene, iako je i trend smanjenja njihove nezaposlenosti pozitivan.

U pogledu formalne razine obrazovanja nezaposlenih osoba s područja općine Nijemci, prema podacima HZZ-a najveći udio u ukupnoj nezaposlenosti čine osobe sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem, oko dvije trećine. Slijede nezaposleni sa završenom osnovnom školom, dok udio nezaposlenih osoba sa završenim visokim obrazovanjem čini oko 5 % ukupno nezaposlenih.

Kao što je slučaj na razini Vukovarsko-srijemske županije, potreba za ljudskim potencijalima u turizmu je u skladu s potražnjom, odnosno ona je još uvijek značajno manja nego što je to slučaj u ostatku države. S obzirom na vrlo mali broj smještajnih kapaciteta i turističkih atrakcija, potreba za kvalificiranim ljudskim potencijalima je minimalna, a prosječne plaće koje se ostvaruju u sektoru su ispod prosječnih, a generalno su i prosječne plaće na razini općine ispod onih koje se ostvaruju na državnoj razini. Ipak, većina turističke ponude odvija se u privatnom smještaju, gdje turizam nije jedini izvor prihoda, stoga niti zaposlenost nije potpuno realan pokazatelj zaposlenih u turizmu.

Kao što je slučaj u cijeloj županiji, pitanje ljudskih potencijala dugoročno će biti jedan od glavnih ograničavajućih faktora u razvoju turizma, s obzirom na demografsku situaciju, razinu iskustva i obrazovanosti prisutnih ljudskih potencijala.

1.11. Analiza komunikacijskih aktivnosti

Za analizu komunikacijskih aktivnosti u obzir su uzeti službena internetska stranica turističke zajednice te kanali na društvenim mrežama. Turistička zajednica općine Nijemci je komunikacijski najviše orijentirana događanjima u destinaciji. O njima redovito izvještaja u sklopu rubrike Novosti na svojoj internetskoj stranici. U kontekstu društvenih mreža, turistička zajednica je najaktivnija na Facebooku, dok je komunikacija na Instagramu učestalija u stories formatu. Uz to, Turistička zajednica općine Nijemci ima i YouTube kanal, no isti se ne koristi aktivno za objavu sadržaja iz destinacije.

Što se tiče prisutnosti u medijima, napravljen je pregled prisutnosti turističke destinacije i vijesti iz iste u online medijima. Kada govorimo o Nijemcima kao turističkoj destinaciji, najzastupljenije su teme vezane uz upravljanje

turizmom na području ove destinacije, kao što su sudjelovanja u novim projektima, osiguravanje sredstava te relevantne manifestacije.

1.12. Analiza konkurencije

Za analizu konkurencije uzeta je destinacija koja je svojim obilježjima i turističkim proizvodima najbližija onima koji su prisutni na predmetnom području ili bi mogli biti razvijeni u budućnosti, a primarno vezano uz prirodne resurse koji su dostupni. Konkurentska destinacija je Spačvanska šuma.

Investicijom u Otočke virove na području Spačvanske šume značajno se podignula ljestvica i turistička ponuda u susjednom području te se započeo jači razvoj turizma kroz smještajnu i ugostiteljsku ponudu, ali i kroz ponudu aktivnog turizma. Na ovaj način konkurentska destinacija je počela jače valorizirati i komercijalizirati područje Spačvanske šume. Sve navedeno je rezultiralo značajno većim stopama rasta u promatranom razdoblju od 2019. godine, što je djelomično potencijalno kanibaliziralo i potražnju u predmetnoj općini, s obzirom na limitirane smještajne kapacitete. Dodatno, konkurentska destinacija u ponudi ima više ugostiteljskih objekata, koji nude raznovrsniju ponudu i koji su prilagođeniji potrebama turista u odnosu na lokalno stanovništvo. Također, nude se i sadržaji poslovnim gostima, dok je takvo što trenutno nepostojeće u općini Nijemci.

S obzirom na vrlo slične turističke resurse područja Spačvanske šume i neposrednu blizinu istih, a koje su u proteklom razdoblju imale veće iskorake u vidu javnih inicijativa, koje već daju rezultate, općina Nijemci će trebati u daljnjem planiranju pristupiti na inovativan način kako bi se odmakla od iste ponude te privukla nove turiste u vrlo slično resursno područje.

1.13. Izvješće o analizi stanja

Analiza turističke ponude pokazuje da općina Nijemci ima ograničenu, ali raznovrsnu smještajnu ponudu, uključujući lovački dom, robinzonski smještaj i privatni smještaj. Turistička potražnja bilježi snažan rast, ali s niskih početnih iznosa, s dominacijom stranih gostiju.

Atrakcijska osnova područja temelji se prvenstveno na prirodnim resursima - rijekama Bosut i Spačva, te Spačvanskoj šumi kao najvećoj cjelovitoj šumi hrasta lužnjaka s bogatim ekosustavom. Izgrađena turistička infrastruktura uključuje centar za promatranje ptica, Arboretum, izletište Sopotac s pratećim sadržajima, te biciklističke i pješačke staze. Kulturne atrakcije obuhvaćaju nekoliko sakralnih objekata s dugom poviješću i lokalnu baštinu te lokalne manifestacije vezane uz narodne običaje i lokalnu gastronomiju.

Konkurentska analiza pokazuje da susjedna turistička područja, posebice Spačvanska šuma, bilježe snažniji razvoj i veće stope rasta potražnje, s oko četiri puta većim postotnim rastom nego općina Nijemci, što je rezultat značajnijih javnih investicija u turističke proizvode. Digitalizacija i marketinški pristup turistima još uvijek nisu dovoljno razvijeni, što predstavlja ograničavajući faktor za privlačenje novih segmenata posjetitelja. Dugoročno, ključni izazov za razvoj održivog turizma bit će nedostatak kvalificiranih ljudskih resursa zbog demografskih trendova i iseljavanja, što će zahtijevati strateški pristup upravljanju destinacijom s naglaskom na koordinirani razvoj svih segmenata turističke ponude - od aktivnog turizma vezanog za prirodne resurse do autentične ruralne ponude temeljene na lokalnoj baštini. Također, bit će važno napraviti diferencijaciju od usporedivih destinacija u okruženju koje imaju vrlo slične resurse, a kako ne bi došlo do kanibalizacije potražnje u ranim fazama razvoja turizma.

2. Potencijal za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda

Nastavno na Analizu stanja i zaključno Izvješće o analizi stanja, napravljena je detaljnija analiza potencijala za razvoj i podizanje kvalitete turističkih proizvoda u skladu sa Smjernicama i uputama za izradu Plana upravljanja destinacijom te su identificirani potencijali općine Nijemci.

Primarno je provedena analiza temeljena na resursnoj osnovi odnosno identifikacija dostupnih prirodnih resursa, resursa koji proizlaze iz povijesti i kulture područja (detaljno navedenih u Analizi stanja) i postojeće razvijene infrastrukture, kako bi se potvrdio potencijal pojedinog turističkog proizvoda.

Postojeća kulturna baština = Postoji kulturna baština za turističku interpretaciju (kulturno naslijeđe)

Postojeća prirodna baština = Postoje prirodni resursi za turističku interpretaciju (rijeke, šume i sl.)

Postojeća izgrađena infrastruktura = Postoji izgrađena infrastruktura (zgrada za liječenje, staze/ sportski tereni, kongresne zgrade)

Potencijal za razvoj kroz resursnu osnovu po turističkim proizvodima, destinacija Nijemci¹

	Potencijal po karakteristikama turističkog proizvoda
DA/X*/NE	Realizirani potencijal (*X označava polovično realizirani potencijal)

¹ Napomena: Polazište analize su turistički proizvodi navedeni kroz Strategiju održivog turizma RH do 2030.

TURISTIČKI PROIZVODI	RESURSNA OSNOVA		
	POSTOJEĆA KULturna BAŠTINA	POSTOJEĆA PRIRODna BAŠTINA	POSTOJEĆA IZGRAĐENA INFRASTRUKTURA
Kulturni turizam	DA		X
Aktivni turizam		DA	X
Eno-gastronomski turizam	X		
Zdravstveni turizam			NE
Sportski turizam			NE
Agroturizam		DA	X
Gradski turizam	NE		
Turizam na rijekama i jezerima		X	X
Lovni turizam		X	X
Poslovni turizam (MICE)			NE

Izvor: Obrada autora.

Prema strateškim dokumentima i postojećoj baštini i infrastrukturi, prepoznata su tri ključna proizvoda - kulturni, aktivni i agroturizam. Osim toga, sagledani su i ostali proizvodi definirani kroz *Strategiju održivog turizma RH*. Iako postoje određene, primarno prirodne i infrastrukturne osnove za potencijalni razvoj drugih turističkih proizvoda, oni su sekundarni već navedenim proizvodima.

Nadalje, za sveobuhvatno sagledavanje turističkih proizvoda, uspoređena je strateška prioritizacija proizvoda s resursnom osnovom kroz destinaciju. Analizom su integrirane perspektive potencijal za razvoj na temelju resursne osnove i perspektiva strateške prioritizacije turističkih proizvoda kroz *Strateški plan razvoja općine Nijemci 2021.-2025*. Cilj analize je definiranje resursne i

strateške podloge za definiranje strateškog pravca i prioritizacije kroz turističke proizvode.

Strateška prioritizacija turističkih proizvoda, destinacija Nijemci

TURISTIČKI PROIZVOD	JE LI PROIZVOD PRIORITIZIRAN KROZ STRATEŠKI DOKUMENT?	POSTOJI LI RESURSNA OSNOVA U DESTINACIJI ZA RAZVOJ PROIZVODA?	KLJUČNA IDENTIFICIRANA PODRUČJA S POTENCIJALOM KROZ PRIORITIZACIJU I RESURSNU OSNOVU
Kulturni turizam	DA	DA	Identificiran potencijal za daljnji razvoj na temeljima postojeće kulturne baštine i povijesti života na prostoru općine kroz nekoliko tisućljeća
Aktivni turizam	DA	DA	Identificiran potencijal za daljnji razvoj proizvoda, primarno uz područje rijeka Bosut i Spačva te šumskog područja
Eno-gastronomski turizam	NE	X	Identificiran djelomični potencijal u pogledu kulture hrane i pića na području općine, ali će trebati značajne investicije u ponudu iste
Zdravstveni turizam	NE	NE	Nije identificiran potencijal
Sportski turizam	NE	NE	Nije identificiran potencijal
Agroturizam	DA	DA	Identificiran potencijal za razvoj proizvoda, ali uz značajne potrebe za investicijama i iskorakom u kvalitetu
Gradski turizam	NE	NE	Nije identificiran potencijal

Turizam na rijekama i jezerima	NE	X	Identificiran potencijal rijeke Bosut i okolnog područja te rijeke Spačva
Lovni turizam	NE	X	Postoji određena infrastruktura i prirodna baština, ali nije identificiran kao primarni proizvod
Poslovni turizam (MICE)	NE	NE	Nisu identificirane značajnije tržišne ni infrastrukturne podloge za razvoj proizvoda

Izvor: Obrada autora.

Kao polazna točka za definiranje potrebnih koraka u budućem razvoju destinacije te povezano s time i pojedinog turističkog proizvoda, osim resursne analize i analize strateške prioritizacije, napravljena je analiza stupnja razvijenosti pojedinog turističkog proizvoda. Stupanj razvijenosti proizvoda analiziran je na temelju sljedećih faktora (kao podloga za ocjenu njegovog razvojnog i marketinškog potencijala):

- Razvijenost turističke infrastrukture
- Raznolikost i atraktivnost ponude
- Promocija i vidljivost destinacije
- Procjena posjećenosti s pratećim motivom dolaska.

Sukladno tome, napravljena je sljedeća procjena razvijenosti turističkih proizvoda, a za proizvode više razine razvijenosti identificiran je potencijal, koji je podloga za razvoj kroz mjere i projekte Plana upravljanja. Poredani od proizvoda najvišeg stupnja razvijenosti prema najnižima, nalazi su sljedeći:

Procjena razvijenosti turističkih proizvoda, destinacija Nijemci

TURISTIČKI PROIZVOD	OBRAZLOŽENJE
Kulturni turizam	- Općina ima bogatu povijest i kulturnu baštinu, koja trenutno nije potpuno valorizirana niti komunicirana, odnosno komercijalizirana

	Identificirani potencijal: - Turistička interpretacija kulturne baštine kroz potencijalne interpretativne centre i/ili manifestacije, odnosno prezentacija kulture života i rada područja koje je naseljeno tisućljećima
Aktivni turizam	- Primarno tržišno aktualiziran kroz cikloturizam te prostor uz rijeku Bosut i Spačvu, dok naprednija infrastruktura nije u potpunosti razvijena - Trenutno je sam proizvod slabije tržišno prepoznat, posebice izvan lokalnog i regionalnog konteksta, usprkos iznimnom prirodnom potencijalu (rijeke, šume, ravnice) Identificirani potencijal: - Bogati riječni resurs rijeke Bosut ostvara potencijal za razvoj turističke infrastrukture za turiste koji borave u destinaciji (aktivnosti na samoj rijeci i uz nju) - Izgradnja šetnica u svrhu rekreacije i kretanja - Uređenje obala kao kupališta i prostora za rekreaciju
Agroturizam	- Postojeća ponuda nije turistički valorizirana i ovisi o individualnim naporima, koji nisu niti komercijalizirani, nego su predmet lokalnih poznanstava Identificirani potencijal: - Postoji značajan potencijal u komercijalizaciji poljoprivrednih površina unutar administrativnih granica općine
Turizam na rijekama i jezerima	- Razvijena je osnovna infrastruktura za konzumaciju prostora oko rijeke Bosut (putničko pristanište)
Eno-gastronomski turizam	- Identificiran potencijal kroz bogatstvo tradicije, međutim nije adekvatno turistički valorizirano
Lovni turizam	- Manifestiran kroz ribolov i lov koji redovito konzumira lokalno stanovništvo, turistički trenutno gotovo neprepoznat, osim vrlo male skupine turista, iako postoje osnovne prirodne prednosti koje se u budućnosti mogu intenzivnije koristiti

Izvor: Obrada autora.

Zaključno, općina Nijemci ima nekoliko proizvoda na koje se treba fokusirati i započeti proces podizanja općenite ponude i njene kvalitete, kako bi se na pravilan način interpretirali bogati kulturni i prirodni resursi koje općina posjeduje te time započeo proces profesionalnog razvoja turizma.

3. Pokazatelji održivosti na razini destinacije

U skladu s odredbama Zakona o turizmu plan upravljanja destinacijom mora biti temeljen na pokazateljima održivosti destinacije. Pokazatelji održivosti pružaju strukturu i smjernice kako bi turističke destinacije mogle sustavno pratiti, ocjenjivati i poboljšavati svoje održivosti, što je ključno u eri kada su održivi pristupi postali ključni za dugoročni uspjeh turizma. Popis obveznih i specifičnih pokazatelja za praćenje održivosti, izvor i evidentiranje podataka koji su potrebni za izračun navedenih pokazatelja uređen je Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma.

Izračun vrijednosti obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuje se u pravilu u svibnju tekuće godine za prethodnu godinu. Do uspostave integriranog informacijskog sustava turizma podaci o izračunatim vrijednostima obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuju se na internetskoj stranici turističke zajednice.

3.1. Izvori podataka

Turistička zajednica općine Nijemci podatke potrebne za izračun pokazatelja održivosti destinacije prikupljat će primarno iz javno dostupnih izvora i službenih evidencija javnopravnih tijela putem integriranog informacijskog sustava turizma. Do uspostave e-usluga i baza podataka te sustava za analizu podataka vezanih uz praćenje i vrednovanje održivosti u integriranom informacijskom sustavu turizma turistička zajednica vodit će i čuvati podatke u elektroničkom obliku, a podaci o izračunatim vrijednostima obveznih i odabranih specifičnih pokazatelja te njihova vizualizacija objavljuvat će se na internetskoj stranici turističke zajednice.

3.2. Izračun pokazatelja održivosti

Rezultati izračuna pokazatelja održivosti napravljeni su sa zadnjim podacima za 2024. godinu. U slučaju nedostupnosti radi vremena pisanja dokumenta, u obzir su uzeti podaci za 2023. godinu, dominantno iz sekundarnih izvora

podataka, te primarnog izvora, odnosno istraživanja lokalnog stanovništva (online anketa). Unatoč dostupnosti informacija o potrošnji pojedini podaci nisu mjerljivi, točnije, njihove rezultate nije moguće interpretirati s obzirom na premali intenzitet pojave (otpad iz turizma, te potrošnja vode i energije u turizmu) u odnosu na lokalnu zajednicu. Važno je istaknuti da rezultati pokazatelja odražavaju trenutno stanje, te će njihova interpretacija biti moguća nakon drugog mjerenja 2028. godine.

3.2.1. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na društvene aspekte održivosti

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	BROJ TURISTIČKIH NOĆENJA NA STOTINU STALNIH STANOVNIKA U VRHU TURISTIČKE SEZONE (ZL-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ European Tourism Indicator System (u daljnjem tekstu: ETIS) (prilagodba) – Broj turista/jednodnevnih posjetitelja na 100 stanovnika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom, održivo upravljanje prostorom
	Povezanost s ciljevima Ujedinjenih naroda za održivi razvoj (Sustainable Development Goals, u daljnjem tekstu: SDG)	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom razvoja održivog turizma do 2030. (Narodne novine, br. 2/23; u daljnjem tekstu: Strategija) i Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni plan)	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor

Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u odnosu na stotinu stalnih stanovnika u vršnom mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom.
	Opis	Ovim pokazateljem se nastoji procijeniti tzv. intenzitet turizma, odnosno razina objektivnog opterećenja koju turizam u periodu glavne turističke sezone stvara po lokalno stanovništvo, ali i prostor te infrastrukturu. Valja uočiti postojanje razlike između ovog pokazatelja, koji se može smatrati objektivnim, u odnosu na različite pokazatelje dojma koji lokalno stanovništvo ima o turizma, koji se s druge strane mogu smatrati subjektivnim pokazateljima.
Podaci	Naziv podataka	Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja. Stalnim stanovnikom se smatra osoba koja ima prebivalište ili boravište na lokaciji turističke destinacije.
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Stalni stanovnik destinacije.
	Izvor podataka/potencijalni izvor	eVisitor; DZS, Statistika u nizu »Gradovi u statistici« (https://podaci.dzs.hr/media/bz5hplcj/gradovi-u-statistici.xlsx) PC-Axis baza podataka Turizam, Intenzitet turizma, PX-Web – informacije (dzs.hr)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.
Metodologija izračuna pokazatelja	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika <i>pokazatelj</i> $= \frac{\text{ukupan broj noćenja turista u vršnom mjesecu}}{\text{broj dana u vršnom mjesecu} \cdot \text{broj stalnih stanovnika u destinaciji} / 100}$ Pod pojmom »vršni mjesec« misli se na mjesec u kojem je ostvaren najveći broj noćenja.	
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje	

2024. (početna vrijednost)	2025.	2026.	2027.	2028.
0,30				

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	ZADOVOLJSTVO LOKALNOG STANOVNIŠTVA TURIZMOM (ZL-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: C.1.2 Udio lokalnog stanovništva koji su zadovoljni turizmom u destinaciji
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i blagostanje Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	Zadovoljstvo stanovnika razvojem turizma bitan je cilj održivog upravljanja destinacijom, pri čemu je pozitivan stav stanovnika prema razvoju turizma jedan od ključnih elemenata njegove uspješnosti. Tamo gdje turizam nije podržan može se očekivati otpor stanovnika prema infrastrukturnim ulaganjima. Dodatno, gostoljubivi domaćini jedan su od ključnih faktora u formiranju cjelokupnog zadovoljstva turista posjetom.
	Podpokazatelji	– udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma
Podaci	Naziv podataka	Zadovoljstvo turizmom u destinaciji
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni turizmom u destinaciji - ocjena 4 ili 5

	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji računa se kao omjer broja ispitanika zadovoljnih turizmom i ukupnog broja ispitanika. Pokazatelj se računa na ukupnom skupu te zasebno na skupu ispitanika koji ostvaruju koristi od turizma i na skupu ispitanika koji ne ostvaruju koristi od turizma. Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom i udio stanovnika koji ostvaruju koristi od turizma u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
31 % (ocjene 4 i 5 na skali 1-5)					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	ZADOVOLJSTVO CJELOKUPNIM BORAVKOM U DESTINACIJI (ZT-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST: Ukupno zadovoljstvo posjetitelja s destinacijom ETIS A.2.1: Udio posjetitelja koji su zadovoljni svojim cjelokupnim iskustvom u destinaciji UN TOURISM – MST: Namjera preporuke destinacije od strane posjetitelja
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 12 – Održiva potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa

Obilježja pokazatelja	Definicija	Procjena zadovoljstva turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja cjelokupnim boravkom u destinaciji na skali od 0 do 100. Procjena neto spremnosti na preporuku na skali od 0 do 100, posebno za turiste koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevne posjetitelje.
	Opis	Zadovoljni posjetitelji učinkovit su alat privlačenja novih gostiju te time i stvaranja novih radnih mjesta u destinaciji, a uz to često i dulje borave te generiraju veći prihod u odnosu na posjetitelje koji nisu zadovoljni svojim boravkom u destinaciji. Nadalje, praćenjem zadovoljstva posjetitelja mjere se i prate učinci aktivnosti na unapređenju turističkog proizvoda destinacije. Ne postoji jedinstveni standard za procjenu zadovoljstva kupaca. Zadovoljstvo je složeni pokazatelj koji se može mjeriti na različite načine, poput percepcije kvalitete, percepcije vrijednosti, i raskoraka između očekivanog i stvarnog iskustva. Primjenom različitih standarda mjerenja zadovoljstva (koji ujedno predstavljaju različite standarde na koje se kupci referiraju prilikom kupnje) i njihovim integriranjem u jedinstveni pokazatelj u skladu s validiranom metodologijom Američkog indeksa zadovoljstva klijenta (eng. American Customer Satisfaction Index – AC SI) postignut je sveobuhvatniji pristup mjerenju kvalitete cjelokupnog iskustva posjetitelja. Neto spremnost na preporuku smatra se jednim od glavnih standarda za vrednovanje iskustva korisnika proizvoda/usluga u različitim industrijama, a koristi se i za predviđanje lojalnosti kupaca. Zasniva se na pitanju o vjerojatnosti preporuke proizvoda/usluge rodbini, prijateljima i/ili kolegama. Preporuke rodbine i prijatelja (eng. word of mouth) ujedno su jedan od najvažnijih izvora informacija prilikom odabira destinacije putovanja, te u kombinaciji s pokazateljem o zadovoljstvu daje pravu sliku utiska same destinacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Udio (%) turista koji borave u komercijalnim smještajnim objektima i jednodnevnih posjetitelja koji su zadovoljni boravkom u destinaciji – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji u predsezoni ili posezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u sezoni – Neto spremnost na preporuku destinacije u predsezoni ili posezoni
Podaci	Naziv podataka	1. zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji 2. nepotvrđivanje očekivanja 3. usporedba s idealnim boravkom 4. namjera preporuke destinacije prijateljima, rodbini ili kolegama

	Mjerna jedinica	1., 2. i 3. Prosječna vrijednost zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja 4. Udio (%) promotora (eng. promoters) odnosno onih koji su skloni preporučiti destinaciju			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2., 3. i 4. Anketa turista i jednodnevnih posjetitelja			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1., 2., 3. i 4. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1., 2., 3. i 4. Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Vrijednost pokazatelja ZT-1 – Zadovoljstvo turista i jednodnevnih posjetitelja destinacijom sastoji se od: (i) vrijednosti indeksa zadovoljstva posjetitelja destinacijom i (ii) neto spremnost na preporuku destinacije Vrijednosti pokazatelja mjere se pomoću varijabli/pitanja koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja, donesenih od strane ministarstva nadležnog za poslove turizma.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
1. 63 % zadovoljni posjetom 2. 63 % iznad očekivanja 3. 13 % vidi boravak kao najbolji mogući 4. 38 % bi preporučilo destinaciju					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO ATRAKCIJA (LOKALITETA) PRISTUPAČNIH OSOBAMA S INVALIDITETOM PD-1	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS – Postotak turističkih atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom i/ili koje sudjeluju u prepoznatim shemama pristupačnosti
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – pristupačnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Pružanje javno dostupnih informacija o atrakcijama doprinosi stvaranju održivih i otpornih urbanih područja, pomažući u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije.

		Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Informacije koje promiču turističke destinacije mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prikazuje udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom u odnosu na ukupan broj atrakcija u destinaciji prepoznatim planom upravljanja
	Opis i svrha	Atrakcije kao razlog dolaska u destinaciju mogu biti iznimno raznolike i različite dostupnosti, stoga je svrha ovog pokazatelja uvid u mogućnosti obilaska atrakcija i lokaliteta od interesa osobama s invaliditetom (osobama s tjelesnim, intelektualnim mentalnim i osjetilnim oštećenjem zdravlja), pri čemu se pristupačnost očituje u fizičkoj pristupačnosti i pristupačnosti informacija i komunikacija.
	Podpokazatelji	– Udio atrakcija (lokaliteta) fizički pristupačnih osobama s invaliditetom – Udio atrakcija (lokaliteta) informacijski i komunikacijski pristupačnih osobama s invaliditetom.
Podaci	Naziv podataka	1. Ukupan broj atrakcija dostupnih za posjećivanje (temeljem plana upravljanja) 2. Broj pristupačnih atrakcija
	Mjerna jedinica	Broj atrakcija
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Plan upravljanja 2. Evidencija TZ-a o pristupačnosti atrakcija (turistički katastar) 3. Evidencija TZ-a Javne turističke infrastrukture (JTI) destinacije za Popis Javne turističke infrastrukture (JTI).
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podaci su djelomično dostupni 3. Podatak je dostupan
	Primarno istraživanje (smjernice)	Kontinuirano vođenje evidencija o stanju i dostupnosti atrakcija od strane TZ-ova
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje

Metodologija izračuna pokazatelja	EA – broj svih evidentiranih atrakcija u destinaciji EAP – broj atrakcija pristupačnih osobama s invaliditetom $Udio\ pristupaćnih\ atrakcija = \frac{EAP}{EA} \times 100$			
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)	2026.	2028.	2030.	2032.
-				

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	BROJ ORGANIZIRANIH TURISTIČKIH AMBULANTI (SD-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	Global Sustainable Tourism Council (dalje u tekstu: GSTC) – Usluge u zajednici (community services)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – sigurnost destinacije
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je broj organiziranih turističkih ambulanti u svrhu provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima.
	Opis	Sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje zdravstvena zaštita turističku ambulantu može organizirati jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, jedinica lokalne samouprave, turistička zajednica, druga pravna i fizička osoba koja obavlja ugostiteljsku djelatnost i/ili pruža usluge u turizmu, zdravstvena ustanova, trgovačko društvo koje obavlja zdravstvenu djelatnost ili privatni zdravstveni radnik, koji su dužni utvrditi i razdoblje rada turističke ambulante tijekom godine. Turistička ambulanta organizira se izvan mreže javne zdravstvene službe. Posebnim propisom o normativima i standardima za turističku ambulantu određeni su minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme koje mora ispunjavati turistička ambulanta. Zbog potrebe osiguranja provođenja mjera zdravstvene zaštite za povećani broj korisnika zdravstvene zaštite koje se pružaju turistima, jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb, za svaku sljedeću turističku sezonu utvrđuje minimalni broj turističkih

		ambulanti za svoje područje na temelju broja dolazaka turista u prethodnoj godini.			
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P			
Obilježja podataka	Naziv	Broj organiziranih turističkih ambulanti temeljem posebnog zakona kojim se uređuje zdravstvena djelatnost			
	Mjerna jedinica	Broj			
	Izvor /potencijalni izvor	Jedinica područne (regionalne) samouprave - Grad Vinkovci			
	Dostupnost i podatkovni jaz	Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o broju ambulanti u destinaciji, te se broj direktno preuzima i služi kao pokazatelj.			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
0					

3.2.2. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na okolišne aspekte održivosti

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	OMJER POTROŠNJE VODE PO TURISTIČKOM NOĆENJU U ODNOSU NA PROSJEČNU POTROŠNJU VODE PO STALNOM STANOVNIKU DESTINACIJE (IZRAŽENO PO OSOBI I PO NOĆENJU) (UVR-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja pitke vode po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom vode općeg stanovništva po osobi po noći (D.5.1.)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – upravljanje vodnim resursima
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 6 Čista, pitka voda i higijenski uvjeti Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu

	Nacionalnim planom	Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine vode isporučene u smještajnim objektima destinacije u odnosu na ukupnu potrošnju vode u destinaciji, koji daje uvid u opterećenje turizma na vodni resurs destinacije.
	Opis	Ograničavajući čimbenik razvoja turizma u pojedinim destinacijama je dostupnost vode, odnosno njena nepovoljna prostorna i vremenska raspodjela, osobito u Jadranskoj Hrvatskoj te u ljetnim mjesecima, kao i gubici vode u vodoopskrbnom sustavu. Vođenje evidencije o ukupnoj finalnoj potrošnji vode dužno je provoditi i osigurati nadležno tijelo za upravljanje vodnim resursima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju posebnog zakona kojim se uređuje upravljanje vodama
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (m ³) 2. Ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (m ³) 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u smještaju u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup sigurnoj vodi ili imaju priključak na javnu vodoopskrbu ili imaju mogućnost priključenja na javnu vodoopskrbu u destinaciji
	Mjerna jedinica	N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 2. Javni isporučitelji vodne usluge – Vodovod/komunalno poduzeće, interni izvještaji o mjesečnoj potrošnji vode 3. – 5. eVisitor 6. DZS, Naselja obuhvaćena mrežom javne vodoopskrbe i Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. – 6. Podatak nije dostupan

	Periodičnost prikupljanja podataka	1 – 6. Svake dvije godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer (%) finalne potrošnje vode po noćenju turista (m^3) u smještajnim objektima destinacije i u odnosu na potrošnju vode po stanovniku destinacije (m^3). F_1 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja F_2 – ukupna finalna potrošnja vode u kućanstvima i smještajnim objektima kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) S – broj stanovnika u destinaciji $\text{potrošnja vode po noćenju turista} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ potrošnja vode po noćenju stanovnika $= \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ omjer potrošnje vode po noćenju turista i stanovnika $= \frac{\text{potrošnja vode po noćenju turista}}{\text{potrošnja vode po noćenju stanovništva}} \times 100$ Alternativna metoda: Anketa gospodarskih subjekata u turizmu u smještajnim objektima = norma potrošnje vode turista po noćenju / potrošnja vode			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.
-					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	OMJER KOLIČINE KOMUNALNOG OTPADA NASTALE PO NOĆENJU TURISTA I KOLIČINE OTPADA KOJE GENERIRA STANOVNIŠTVO U DESTINACIJI (TONE) (GO-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Količina otpada koju proizvodi odredište (tone po stanovniku po godini ili po mjesecu) (D.3.1.) (prilagođeno)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – gospodarenje otpadom
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 Zdravlje i dobrobit Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj prati omjer količina komunalnog otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u usporedbi s količinama otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone po stanovniku, u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja)
	Opis	Pokazateljem se prati ostvarenje veze između proizvodnje otpada u turizmu i gospodarskog rasta te uspješnost sprečavanja nastanka otpada u destinaciji. Ukazuje na okolišni aspekti rizika u turističkim destinacijama gdje nedovoljno adekvatna infrastruktura gospodarenja otpadom u kombinaciji sa povećanom turističkom aktivnosti može ugroziti konkurentnost turističke destinacije. Pokazatelj je važan za atraktivnost destinacije i u slučaju neuređenog ili preopterećenog (prekapacitiranog) sustava gospodarenja otpadom što predstavlja ograničavajući čimbenik razvoja destinacije. Noćenja turista jesu svaka registrirana noć osobe (turista) u objektu koji pruža uslugu smještaja (prijavljena noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju u sustavu eVisitor). Komunalni otpad je miješani komunalni otpad i odvojeno sakupljeni otpad. Javna usluga sakupljanja komunalnog otpada podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojednog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P

Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) 2. Ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (tone) 3. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja 4. Ukupan broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima destinacije u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji
	Mjerna jedinica	1. i 2. tone 3, 4 i 5. N/P
	Izvor /potencijalni izvor	1. i 2. pružatelj javne usluge koje je a) trgovačko društvo koje osniva jedna ili više jedinica lokalne samouprave (JLS), temeljem odluke predstavničkog tijela JLS ili pravna ili b) fizička osoba – obrtnik temeljem koncesije dodijeljene odlukom predstavničkog tijela JLS / Upravni odjeli jedinica lokalne/područje samouprave 3. – 4. eVisitor 5. DZS, Popis stanovništva RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak je djelomično dostupan 3. i 4. Podatak je dostupan 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake dvije godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer količine otpada nastalog po noćenju turista u smještaju u odnosu na ukupne količine komunalnog otpada nastale u destinaciji u mjesecima s najnižom i najvišom turističkom aktivnosti F_1 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja (tone) F_2 – ukupne količine komunalnog otpada nastalog u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) W_{TN} – količina otpada po turističkom noćenju,

		$W_{TN} = \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ W_{RN} – količina otpada po noćenju stanovnika, $W_{RN} = \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ W_T – količina otpada nastalog zbog noćenja turizma u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja noćenja u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (T_2) i količine otpada po turističkom noćenju (W_{TN}), $W_T = T_2 \times W_{TN}.$ W_R – količina otpada od lokalnog stanovništva u destinaciji u vremenskom intervalu (mjesec s najvećim brojem noćenja). Izračunava se kao umnožak broja stanovnika (S), broja dana u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem noćenja (N_2) i količine otpada po noćenju stanovnika (W_{RN}), $W_R = S \times N_2 \times W_{RN}.$ <i>omjer količine komunalnog otpada koji su proizveli turist u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju i lokalno stanovništvo</i> $(za\ promatrani\ period) = \frac{W_T}{W_R}$			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.
-					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO ZAŠTIĆENIH PODRUČJA U DESTINACIJI U UKUPNOJ POVRŠINI DESTINACIJE (UKUPNO I POJEDINAČNO PO KATEGORIJI ZAŠTITE) (BR-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s	UN TOURISM – MST – Postotak zaštićenih područja (morskih i kopnenih) prema ukupnoj površini

	međunarodnim sustavima	
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zaštita bioraznolikosti
	Povezanost sa SDG	Cilj 13: Klimatske promjene – zaštita prirodnih područja doprinosi ublažavanju klimatskih promjena kroz očuvanje šuma i drugih ekosustava koji apsorbiraju ugljikov dioksid. Cilj 14: Život ispod vode – ovaj cilj uključuje očuvanje i održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa. Zaštićena prirodna područja mogu uključivati morske i obalne ekosustave. Cilj 15: Život na zemlji – usredotočuje se na zaštitu, obnovu i održivu upotrebu kopnenih ekosustava te očuvanje bioraznolikosti i zaustavljanje degradacije zemljišta i gubitka staništa.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira udio zaštićenih prirodnih područja (dalje u tekstu: ZPP) (kopnenih i morskih) i područja ekološke mreže Natura 2000, u ukupnoj površini destinacije (jedan ili više JLS-ova), te njihova struktura prema kategoriji zaštite.
	Opis	Turizam zasnovan na prirodi brzo raste, a jedan od ključnih faktora za iskustvo posjetitelja je kvaliteta okoliša. Bioraznolika područja privlače turiste, posebno ona s infrastrukturom koja omogućava pristupačnost. Očuvanje kopnene i morske bioraznolikosti ključno je za očuvanje značajnih ekonomskih koristi koje države ostvaruju od turizma. Udio zaštićenih područja ukazuje na aktivnosti vezane za očuvanje bioraznolikosti te na očuvanje, obnovu i održivu upotrebu ekosustava i njihovih usluga.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– udio zaštićenih prirodnih područja i područja ekološke mreže Natura 2000 u ukupnoj površini destinaciji – kategorije zaštićenih prirodnih područja u destinaciji
Podaci	Naziv podataka	1. Površina zaštićenih prirodnih područja prema kategoriji 2. Kategorija zaštite prirodnih područja 3. Površina destinacije
	Mjerna jedinica	1. Površina ZPP 2. Kategorija zaštite 3. Površina destinacije

	Izvor podataka/potencija Ini izvor	Bioportal Bioportal Podaci JLS-a			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. Na razini godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao udio površina zaštićenih područja u destinaciji u odnosu na ukupnu površinu destinacije i prema kategorijama zaštite temeljem zakona kojim se uređuje zaštita prirode			
Učestalost mjerenja		Svake četiri godine			
2024. (početna vrijednost)		2028.	2032.	2036.	2040.
0 %					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)		OMJER POTROŠNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE PO TURISTIČKOM NOĆENJU U ODNOSU NA POTROŠNJU ELEKTRIČNE ENERGIJE STALNOG STANOVNIŠTVA DESTINACIJE (UEN-1)			
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja sa međunarodnim sustavima	ETIS: Potrošnja energije po turističkom noćenju u usporedbi s potrošnjom energije općeg stanovništva po osobi po noći			
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje energijom			
	Povezanost sa SDG	Cilj 7. Pristupačna energija iz čistih izvora Cilj 11 Održivi gradovi i zajednice			
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je omjer ukupne količine električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije, a temelji se na sezonalnosti potrošnje.			
	Opis	Ovaj pokazatelj daje uvid u opterećenje energetske infrastrukture i potrebe implementacije održivih oblika energije. S obzirom na intenzivnu potrebu za energijom tijekom visoke sezone, posebice u			

		Jadranskoj Hrvatskoj, važno je razmotriti stvarno opterećenje.
	Podpokazatelj (opcionalno)	N/P
Obilježja podataka	Naziv	1. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja 2. Ukupna finalna potrošnja el. energije u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja 3. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenih noćenja 4. Broj ostvarenih turističkih noćenja u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja 5. Broj stanovnika u destinaciji koji imaju pristup elektro-energetskoj mreži
	Mjerna jedinica	1. i 2. kWh 3., 4. – noćenje 5. stanovnik
	Izvor/potencijalni izvor	1. i 2. HEP-ODS 3., 4. – eVisitor 5. DZS, Statističko izvješće – Stanovništvo RH (godišnje procjene)
	Dostupnost i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak nije potpuno dostupan 3. – 5. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 5. Svake četiri godine
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj se izračunava kao omjer finalne potrošnje el. energije po noćenju turista (kWh) u smještajnim objektima u odnosu na potrošnju el. energije po stanovniku destinacije (kWh). F_1 – ukupna finalna potrošnja el. energije u kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanje ostvarenim brojem noćenja F_2 – ukupna finalna potrošnja el. energije kućanstvima i smještajnim objektima u destinaciji kalendarskom mjesecu s najviše ostvarenih noćenja T_1 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najmanjim ostvarenim brojem noćenja T_2 – broj ostvarenih turističkih noćenja u smještajnim objektima u kalendarskom mjesecu s najvećim ostvarenim brojem noćenja S – broj stanovnika u destinaciji N_1 – broj dana u mjesecu s najmanjim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31)

	N_2 – broj dana u mjesecu s najvećim brojem turističkih noćenja (28/29/30/31) <i>potrošnja el. energije po noćenju turista</i> $= \frac{F_2 N_1 - F_1 N_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2}$ <i>potrošnja el. energije po noćenju stanovnika</i> $= \frac{1}{S} \left(\frac{T_2 F_1 - T_1 F_2}{T_2 N_1 - T_1 N_2} \right)$ <i>omjer potrošnje el. energije po noćenju turista i stanovnika</i> $= \frac{\text{potrošnja el. energije po noćenju turista}}{\text{potrošnja el. energije po noćenju stanovnika}} \times 100$			
Učestalost mjerenja	Svake četiri godine			
2024. (početna vrijednost)	2028.	2032.	2036.	2040.
<i>Nema egzaktnih podataka za potrošnju turista, ali iz vršnih opterećenja u zimskom i ljetnom periodu za Elektru Vinkovci (pokriva područje Općine, ali i većine Županije) vidljivo je kako u periodima manje posjećenosti (zima) je vršno opterećenje veće nego ljeti, iz čega se može zaključiti kako je utjecaj turizma minimalan</i>				

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	USPOSTAVLJEN SUSTAV ZA PRILAGODBU KLIMATSKIM PROMJENAMA I PROCJENU RIZIKA (UPK-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Postojeći sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama
	Povezanost sa SDG	Cilj 3 – Zdravlje i dobrobit Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime

Pokazatelj	Definicija	Pokazateljem se utvrđuje postoji li u destinaciji sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika			
	Opis	Članak 7. Pariškog sporazuma postavlja globalni cilj »poboljšanja sposobnosti prilagodbe, jačanja otpornosti i smanjenja ranjivosti na klimatske promjene«. Provedba nacionalnih i lokalnih planova prilagodbe, izgradnja kapaciteta i tehnologije te povećani financijski tokovi navedeni su kao ključni alati za provedbu aktivnosti prilagodbe. Sektor turizma je jedan od pet najranjivijih sektora na klimatske promjene. Stoga je uspostava sustava za procjenu izloženosti, otpornosti i rizika te provedbu mjera za prilagodbu klimatskim promjenama na svim razinama ključna za održivost turizma kao ključne gospodarske grane u Republici Hrvatskoj. Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu (NN 46/20) i Zakon o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja (NN 127/19) reguliraju pitanje prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	– N/P			
Podaci	Naziv podataka	Doneseni i provedeni strateški, planski ili programski dokumenti koji integriraju koncept prilagodbe klimatskim promjenama i procjenu rizika na razini destinacije			
	Mjerna jedinica	N/P			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Upravni odjeli JLS			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o tome je li destinacija donijela dokumente (strategiju i/ili plan i/ili program) te koji je napredak/udio mjera u provedbi i/ili implementiranih mjera za prilagodbu i ublažavanje klimatskih promjena i procjenu rizika – DA/NE/ udio mjera u provedbi i/ili implementiranih			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)		2026.	2028.	2030.	2032.

NE				
----	--	--	--	--

3.2.3. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na ekonomske aspekte održivosti

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UKUPAN BROJ DOLAZAKA TURISTA U MJESECU S NAJVEĆIM OPTEREĆENJEM (TP-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Postotak godišnjeg broja dolaznih posjetitelja u mjesecima ili tromjesečju s najvećim opterećenjem
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa/ Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj dolazaka turista u destinaciji u mjesecu koji se smatra glavnom turističkom sezonom temeljem broja ostvarenih noćenja što ujedno podrazumijeva i najveće opterećenje kako u kontekstu infrastrukture tako i u društvenom kontekstu.
	Opis	Priljev posjetitelja u turističku destinaciju predstavlja obvezni uzrok potrebe za upravljanjem održivošću destinacije. S obzirom na činjenicu da turizam predstavlja uglavnom sezonalnu aktivnost, ovim pokazateljem svakako valja uzeti u obzir razlike u priljevu posjetitelja unutar i van turističke sezone, pri čemu je priljev posjetitelja u periodu glavne, odnosno visoke turističke sezone najrelevantniji podatak za upravljanje održivošću destinacije.
Podaci	Naziv podataka	Ukupan broj dolazaka turista kao broj osoba koje su se u destinaciji prijavile i ostvarile noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja.
	Mjerna jedinica	Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	DZS

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni na godišnjoj razini.			
Metodologija izračuna pokazatelja		Pokazatelj je informacija o ukupnom broju dolazaka turista u destinaciji u mjesecu s najvećim brojem ostvarenih dolazaka, te se broj direktno preuzima iz sustava eVisitor i služi kao pokazatelj.			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
228 (kolovoz 2024.)					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	PROSJEČNA DULJINA BORAVKA TURISTA U DESTINACIJI (TP-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST/ETIS (prilagodba) – Prosječna duljina boravka dolaznih posjetitelja i prosječna duljina boravka domaćih posjetitelja/ Prosječna duljina boravka turista
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira prosječan broj noćenja koje jedan turist ostvari u destinaciji.
	Opis	Duljina boravka, odnosno prosječan broj noćenja koje turisti ostvaruju u destinaciji se može smatrati relevantnom informacijom za upravljanje destinacijom, poglavito u kontekstu suvremenih trendova skraćivanja duljine boravka, ali i s aspekta upravljanja ljudskim potencijalima potrebnim za održavanje ujednačene razine pružanja sveobuhvatne turističke usluge što se posebno odnosi na segment smještaja.

	Podpokazatelji (opcionarno)	– Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najvećim brojem ostvarenih turističkih noćenja – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u kalendarskom mjesecu s najmanjim brojem ostvarenih turističkih noćenja – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u komercijalnom smještaju – Prosječna duljina boravka turista u destinaciji u nekomercijalnom smještaju			
Podaci	Naziv podataka	Dolazak turista predstavlja posjetitelja koji se prijavio i ostvario noćenje u objektu koji pruža uslugu smještaja. Noćenje turista predstavlja svaku registriranu noć posjetitelja u objektu koji pruža uslugu smještaja.			
	Mjerna jedinica	Registrirano noćenje u smještajnom objektu. Dolazak, odnosno prijava posjetitelja u smještajnom objektu.			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	DZS			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podaci su dostupni			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podaci su kontinuirano dostupni			
Metodologija izračuna pokazatelja		Prosječna duljina boravka turista u destinaciji $= \frac{\text{Ukupan broj registriranih noćenja u destinaciji}}{\text{Ukupan broj dolazaka turista u destinaciju}}$			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
1,44 noćenja po dolasku					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	BROJ ZAPOSLENIH U DJELATNOSTIMA PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (PGS-1)		
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Udio zaposlenih u turističkim djelatnostima u odnosu na ukupno gospodarstvo	

	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Jačanje ljudskih potencijala u turizmu
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj zaposlenih na mjesečnoj razini u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećoj nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD)
	Opis	Budući da rad predstavlja obvezni proizvodni čimbenik uslužnih djelatnosti, izravno povezan s isporukom turističkog proizvoda odnosno usluge, povećanje ili smanjenje ukupnog broja zaposlenih osoba u središnjim turističkim djelatnostima (pružanje smještaja te priprema i usluživanje hrane) može posredno ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovanja gospodarskih subjekata općenito u svim turističkim djelatnostima.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane prema satima rada – Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane po spolu, godišnji prosjek – Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%)
Podaci	Naziv podataka	1. Broj zaposlenih prema mjestu rada 2. Broj zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
	Mjerna jedinica	Fizička osoba u radnom odnosu
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Portal za napredno praćenje tržišta rada 2. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje i podaci dostupni u Ministarstvu
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 2. Podatak je javno dostupan za starije razdoblje
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 2. Podatak je kontinuirano dostupan podatak na mjesečnoj razini

Metodologija izračuna pokazatelja	Podaci se preuzimaju iz službenih administrativnih izvora			
Učestalost mjerenja	Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)	2025.	2026.	2027.	2028.
-				

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	POSLOVNI PRIHOD GOSPODARSKIH SUBJEKATA (OBVEZNIKA POREZA NA DOBIT) U DJELATNOSTIMA PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (PGS-2)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD): Izravni bruto domaći proizvod turizma, Produktivnost rada u turističkim djelatnostima (kombinacija – prilagodba)
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – poslovanje gospodarskih subjekata u turizmu i turistički promet
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv ekonomski rast, puna i produktivna zaposlenost te dostojanstveni rad za sve Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Konkurentan i inovativan turizam Posebni cilj: Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira poslovni prihod gospodarskih subjekata ostvaren tijekom godine u području I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane sukladno važećem NKD-u
	Opis	Poslovni prihod izravno je povezan sa sposobnosti gospodarskih subjekata da isporuče turistički proizvod odnosno uslugu, pri čemu promjena u vremenu odnosno povećanje ili smanjenje poslovnog prihoda može ukazivati na poboljšanje odnosno pogoršanje poslovnog položaja gospodarskih subjekata uslijed internih ili eksternih razloga, ali i neizravno upućivati na položaj gospodarskih subjekata u svim turističkim djelatnostima na razini destinacije.
	Podpokazatelji (opcionalno)	– dodana vrijednost gospodarskih subjekata registriranih na području destinacije ostvarena tijekom godine – bruto dobit/gubitak gospodarskih djelatnosti registriranih na području destinacije ostvaren tijekom godine

Podaci	Naziv podataka	Poslovni prihod ostvaren tijekom godine			
	Mjerna jedinica	EUR			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	FINA/Porezna uprava – podatak iz Registra godišnjih financijskih izvještaja			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak je dostupan na zahtjev od FINA/Porezna uprava, podrazumijeva posebnu obradu kako bi se dobili podaci na razini destinacije			
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini			
Metodologija izračuna pokazatelja		Podaci će na zahtjev biti dostupni u Ministarstvu			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
-					

3.2.4. Obvezni pokazatelji održivosti koji mjere utjecaj turizma na prostorne aspekte održivosti destinacije i organizaciju turizma

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	IDENTIFIKACIJA I KLASIFIKACIJA TURISTIČKIH ATRAKCIJA (TI-1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Trenutačni popis i klasifikacija turističkih dobara i atrakcija uključujući prirodna i kulturna mjesta
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – turistička infrastruktura
	Povezanost sa SDG	Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – promicanje održivog turizma koji pridonosi zapošljavanju i rastu. Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – očuvanje kulturne i prirodne baštine urbanog okruženja. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – odgovorno upravljanje prirodnim resursima. Cilj 15: Život na zemlji – zaštita, obnova i promicanje održive uporabe ekosustava, očuvanje biološke raznolikosti.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam

		Posebni cilj: Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma			
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se vrši identifikacija i kategorizacija turističkih resursa na području destinacije, uključujući prirodne (parkovi, rezervati, pejzaži) i kulturno-povijesne/antropogene atrakcije (povijesni lokaliteti, muzeji, spomenici, nematerijalna baština).			
	Opis	Identifikacija i kategorizacija turističkih resursa ključna je za razvoj održivog turizma jer omogućava efikasno upravljanje i očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Pruža temelj za kreiranje ciljanih marketinških strategija koje ističu jedinstvene atribute destinacije, privlačeći time odgovarajuće turiste. Osim toga, pomaže lokalnim zajednicama da razumiju i vrednuju svoju baštinu, potičući lokalno sudjelovanje i osvještavanje važnosti očuvanja tih resursa za buduće generacije.			
	Podpokazatelji (opcionalno)	– popisi kulturnih dobara (opcionalno, uključujući procjenu i naznaku ranjivosti) – identifikacija i popisivanje nematerijalne kulturne baštine – popis lokaliteta i dobara prirodne baštine s naznakom vrste, stanja očuvanja i ranjivosti.			
Podaci	Naziv podataka	1. Popis i vrsta zaštićenih kulturnih dobara 2. Popis i vrsta kulturnih dobara nacionalnog značaja 3. Popis i vrsta preventivno zaštićenih dobara 4. Popis i kategorija zaštićenih prirodnih područja u RH			
	Mjerna jedinica	1. – 4. broj/vrsta (kategorija)			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. – 3. Registar kulturnih dobara RH (ministarstvo nadležno za kulturu) 4. Bioportal (ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša)			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 4. Kontinuirano dostupan podatak na godišnjoj razini.			
Metodologija izračuna pokazatelja					
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.

<i>Prema registru kulturnih dobara RH u Općini je trenutno zaštićeno devet kulturnih dobara, od čega je:</i> - četiri nepokretno pojedinačno - pet arheološko nalazište <i>Prema Bioportalu MZOZT u Općini trenutno nije izdvojena prirodna zaštita lokacija.</i>				
--	--	--	--	--

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	STATUS IMPLEMENTACIJE AKTIVNOSTI IZ PLANA UPRAVLJANJA DESTINACIJOM (OUD -I)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	GSTC – Višegodišnji plan ili strategija odredišta koja je ažurna i javno dostupna
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje destinacijom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11: Održivi gradovi i zajednice – Ovaj cilj se fokusira na stvaranje održivih i otpornih urbanih područja. Višegodišnji planovi ili strategije za odredišta, koji su ažurni i javno dostupni, igraju ključnu ulogu u planiranju i upravljanju urbanim razvojem, uključujući turističke destinacije. Cilj 8: Dostojan rad i ekonomski rast – Strategije koje promiču održivi razvoj turističkih destinacija mogu doprinijeti održivom ekonomskom rastu i stvaranju kvalitetnih radnih mjesta. Cilj 12: Održiva potrošnja i proizvodnja – Višegodišnje strategije koje uključuju načela održive potrošnje i proizvodnje mogu pomoći u smanjenju ekološkog otiska turizma i promicanju održivih praksi u lokalnim zajednicama. Cilj 17: Partnerstva za ciljeve – Uspostavljanje partnerstava između različitih dionika, uključujući vladine i nevladine organizacije, privatni sektor i lokalne zajednice, ključno je za razvoj i provedbu uspješnih strategija održivog razvoja.
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam Posebni cilj: Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog razvoja
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj je definiran kao praćenje statusa implementacije Plana upravljanja, pri čemu je polazište terminski plan aktivnosti i njihove implementacije
	Opis i svrha	Postojanje Plana upravljanja preduvjet je destinacijskog razvoja za sva odredišta u Hrvatskoj, stoga je uspješna implementacija aktivnosti iz Plana polazište za održivo upravljanje destinacijom, te praćenja stanja upravljačkih aktivnosti.

	Podpokazatelj (opcionalno)	– Objavljeni dokument strategije i/ili akcijskog plana destinacije. – Strategija/plan su jasno vidljivi i dostupni online. – Udio implementiranih aktivnosti iz plana (Implementirana aktivnost je aktivnost koja je u potpunosti provedena, završena, te postoje informacije u učinku iste)			
Podaci	Naziv podataka	1. Strategija/ plan izrađen i javno dostupan – DA/NE 2. Ukupan broj aktivnosti definiranih Planom 3. Broj implementiranih aktivnosti definiranih planom			
	Mjerna jedinica	1. Višegodišnji plan i/ili strategija 2. Broj aktivnosti 3. Broj implementiranih aktivnosti / ukupan broj aktivnosti			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1., 2. i 3. Turistička zajednica / JLS			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. – 3. Podatak dostupan			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. – 3. jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Omjer implementiranih aktivnosti / ukupni broj aktivnosti definiranih Planom X 100 Implementirane aktivnosti su one koje su u potpunosti završene, te za njih postoje mjerljivi rezultati provedbe.			
Učestalost mjerenja		Jednom godišnje			
2024. (početna vrijednost)		2025.	2026.	2027.	2028.
<i>Prva verzija plana upravljanja te će tek u budućnosti biti moguće pratiti status implementacije</i>					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)		BROJ OSTVARENIH NOĆENJA U SMJEŠTAJNIM OBJEKTIMA DESTINACIJE PO HEKTARU IZRAĐENOG GRAĐEVINSKOG PODRUČJA JLS (OUP-1)			
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	UN TOURISM – MST (prilagodba) – Broj posjetitelja po hektaru građevinskog područja			
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – održivo upravljanje prostorom			

	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice Cilj 15 – Očuvanje života na zemlji
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazateljem se definira ukupan broj ostvarenih noćenja u smještaju destinacije unutar godine dana po izgrađenom hektaru zona stambene i ugostiteljsko-turističke namjene.
	Opis	S obzirom da se turistička aktivnost može gotovo isključivo odvijati u zonama stanovanja (S) i zonama mješovite namjene (M1), te u zonama predviđenima za odvijanje ugostiteljsko-turističke namjene (T), sve druge građevinske zone nisu uključene u analizu. Nadalje, pritisak koji proizlazi iz korištenja prostora može se isključivo evidentirati kao pritisak na već izgrađena područja, te stoga u izračun ne ulaze planirana(neizgrađena) područja. U konačnici pritisak bi bilo poželjno evidentirati na godišnjoj razini, ali i na razini tromjesečja, da bi se utvrdilo pritisak u najopterećenijem dijelu godine.
	Podpokazatelji (opcionalno)	-
Podaci	Naziv podataka	1. noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju 2. površina izgrađenog dijela zona stambene namjene destinacije 3. površina izgrađenog dijela zona mješovite namjene pretežito stambene namjene 4. površina izgrađenog dijela zona ugostiteljsko-turističke namjene destinacije
	Mjerna jedinica	1. noćenje 2., 3., 4. hektar
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. eVisitor i porezna uprava 2., 3. i 4. jedinice lokalne samouprave + PPUG/O (prostorni planovi uređenja gradova/ općina)
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. Podatak je dostupan 2., 3. i 4. Podatak je dostupan
	Periodičnost prikupljanja podataka	Podatak je kontinuirano dostupan na godišnjoj razini

Metodologija izračuna pokazatelja	T_N – broj turističkih noćenja unutar destinacije ostvarenih u jednoj godini P_S – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama stanovanja (ha) P_M – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama mješovite namjene ((pretežito stambene namjene) (ha) P_T – površina izgrađenog građevinskog zemljišta u zonama predviđenim za odvijanje ugostiteljsko-turističke aktivnosti <i>broj turističkih noćenja u komercijalnom i nekomercijalnom smještaju</i> <i>po izgrađenoj građevinskoj površini</i> = $\frac{T_N}{P_S + P_M + P_T}$			
Učestalost mjerenja	Svake dvije godine			
2024. (početna vrijednost)	2026.	2028.	2030.	2032.
2,47				

Izvor: Obrada autora.

3.3. Praćenje održivosti

Prikupljeni podaci će se analizirati te će se kontinuiranim praćenjem ukazivati na potencijale koje treba iskoristiti, kao i na ograničenja koja treba savladati, odnosno, uzimati u obzir prilikom planiranja budućih aktivnosti i projekata. Analiza prikupljenih podataka služi kao temelj za razvoj održive i konkurentne turističke destinacije. Svaka od stavki koje se analiziraju ima ključnu ulogu u sveobuhvatnom razumijevanju trenutnog stanja destinacije, kao i u planiranju budućeg razvoja.

Analiza prikupljenih podataka predstavlja egzaktnu pokazatelj koji služe kako bi se efikasno planiralo upravljanje destinacijom. Također, omogućuje da se prepoznaju potencijali za rast, identificiraju rizici i ograničenja te donesu odluke koje su zasnovane na realnim i mjerljivim informacijama. Kontinuirano praćenje podataka je ključno za fleksibilnost i prilagodljivost u turizmu, posebno u promjenjivim uvjetima tržišta i okruženja. Ova analiza nije samo alat za trenutnu procjenu stanja, već i vodič za dugoročno planiranje i održivi razvoj destinacije. Održivost destinacije pratit će se sagledavanjem kretanja

trendova osnovnih pokazatelja i odabranih specifičnih pokazatelja održivosti koji će zajedno omogućiti:

- Praćenje utjecaja odabranog smjera razvoja na održivost destinacije
- Usporedbu destinacije s drugim usporedivim destinacijama odnosno usporedbu svih ili pojedinih područja održivosti
- Ostvarivanje preduvjeta za certificiranje destinacije ako destinacija planira provesti proces certificiranja i dobiti neki od relevantnih certifikata održivosti.

Detaljnije, u skladu s odredbama Pravilnika o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma (NN 112/2024), specifični pokazatelji održivosti predstavljaju ključni alat za detaljno praćenje i evaluaciju održivog razvoja turističkih destinacija. Ovi pokazatelji nadopunjuju obvezne pokazatelje pružajući dublji uvid u specifične aspekte koji su od posebne važnosti za pojedinu destinaciju. Implementacijom specifičnih pokazatelja omogućava se preciznije praćenje utjecaja turizma na okoliš, društvo i gospodarstvo, što je neophodno za učinkovito planiranje i upravljanje razvojem destinacije. Pravilnik detaljno propisuje popis ovih pokazatelja, njihove karakteristike, izvore podataka, metodologiju izračuna te učestalost mjerenja, čime se osigurava standardizirani pristup u njihovoj primjeni. Uvođenjem specifičnih pokazatelja održivosti u plan upravljanja destinacijom, turističke zajednice i nadležna tijela dobivaju alat za kontinuirano praćenje i prilagodbu strategija razvoja, s ciljem postizanja dugoročne održivosti i konkurentnosti na turističkom tržištu.

Turistička zajednica općine Nijemci je od ožujka do lipnja 2025. godine provela istraživanje stavova lokalnog stanovništva o turizmu i utjecaju turizma na kvalitetu života. Sudjelovanje u anketi bilo je anonimno i povjerljivo, a rezultati ovog istraživanja koriste se isključivo u svrhu analize i planiranja budućih aktivnosti vezanih uz upravljanje turizmom na području općine. Destinacija je provela on-line istraživanje na platformi EUSurvey, dok je za izradu anketnog upitnika korišten predložak upitnika koje je pripremila Ministarstvo turizma i sporta. Za obradu prikupljenih podataka korišteni su alati dostupni u platformi EUSurvey.

Istovremeno, Turistička zajednica općine Nijemci je od ožujka do lipnja 2025. godine provela istraživanje zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja

boravkom u destinaciji Nijemci. Istraživanje je također provedeno na platformi EUSurvey, dok je za izradu anketnog upitnika također korišten predložak upitnika koje je pripremio Ministarstvo turizma i sporta. Sudjelovanje je bilo anonimno i povjerljivo. Do kraja 2025. godine Turistička zajednica općine Nijemci ima u planu ponovno provesti anketu namijenjenu turistima i jednodnevnim posjetiteljima. Ovaj dokument i rezultati istraživanja zadovoljstva turista i jednodnevnih posjetitelja bit će naknadno ažurirani u slučaju ponovne provedbe spomenute ankete.

Specifični pokazatelji održivosti, destinacija Nijemci

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UTJECAJ TURIZMA NA KVALITETU ŽIVOTA LOKALNOG STANOVNIŠTVA (SZL – 1)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	ETIS: Utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji UN TOURISM – MST: Percepcija o negativnom i pozitivnom doprinosu turizma dobrobiti lokalnog stanovništva OECD: Indeks boljeg života
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 8 – Uključiv i održiv gospodarski rast, puna zaposlenost i dostojanstven rad za sve Cilj 9 – Prilagodljiva infrastruktura, uključiva i održiva industrijalizacija i inovativnost Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Cjelogodišnji i regionalno uravnoteženiji turizam Posebni cilj: Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji pozitivno percipiraju utjecaj turizma na kvalitetu života u destinaciji u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis	U turistički razvijenim destinacijama turizam je važan faktor u kvaliteti života lokalnog stanovništva. Održivim upravljanjem učincima turizma, koji se između ostalog mogu ogledati u ekonomskim, društvenim, okolišnim i infrastrukturnim promjenama, moguće je održati i unaprijediti kvalitetu života uslijed intenzivnog turističkog razvoja. Bolja percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji može doprinijeti i većoj podršci turističkom razvoju, dok pogoršanje percepcije signalizira potrebu pravodobnih prilagodbi u upravljanju turističkim razvojem kako bi se osigurala njegova održivost.

	Podpokazatelj i	– Udio lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – Udio lokalnih stanovnika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma – Zadovoljstvo životom u destinaciji u sezoni – Zadovoljstvo životom u destinaciji u vansezonskom razdoblju			
Podaci	Naziv podataka	1. Percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji 2. Zadovoljstvo životom u destinaciji			
	Mjerna jedinica	1. Udio (%) ispitanika s pozitivnom percepcijom utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji 2. Udio (%) ispitanika koji su zadovoljni životom u destinaciji			
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. i 2. Anketa lokalnog stanovništva			
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. Svake četiri godine 2. Dva puta u jednoj godini (u sezoni i izvan visoke sezone), svake dvije godine			
Metodologija izračuna pokazatelja		Percepcija utjecaja turizma na kvalitetu života u destinaciji procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Nužna je provedba primarnog istraživanja – poskupljuje i produžuje proces.			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
1. 57 % smatra da turizam pomaže u unaprjeđenju kvalitete života 2. 45 % zadovoljno životom u Nijemcima (ocjena 4 i 5 na skali 1-5)					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO STANOVNIKA KOJI IMAJU POZITIVNO ODNOSNO NEGATIVNO MIŠLJENJE O UTJECAJU TURIZMA NA IDENTITET MJESTA (SZL-3)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s	ETIS: Pokazatelj C.5.1. Postotak stanovnika koji su zadovoljni utjecajem turizma na identitet odredišta

	međunarodni m sustavima	UN TOURISM – MST: Percepcija učinaka turizma na kulturni identitet
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Turizam uz očuvan okoliš, prostor i klimu Posebni cilj: 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor; 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta u ukupnom broju stalnih stanovnika
	Opis i svrha	Percepcija učinaka turizma i stavovi koje lokalna zajednica ima prema turističkom razvoju usko su povezani s percepcijom identiteta mjesta. Promjene uslijed intenzivnog turističkog razvoja mogu uzrokovati gubitak autentičnosti mjesta i narušiti njegov kulturni identitet. Degradacija identiteta mjesta pridonosi negativnim reakcijama prema turistima i može smanjiti zadovoljstvo životom u mjestu. Identitet mjesta ujedno je i bitan faktor u privlačenju posjetitelja, koji sve češće traže autentično iskustvo i doživljaj lokalne kulture. S druge strane, interakcija s posjetiteljima može imati i pozitivan učinak na identitet mjesta, jačanjem društvene identifikacije kroz veću percepciju posebnosti unutar lokalne zajednice ili povećanu svijest o baštini.
	Podpokazatelji	– Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma – Udio (%) stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta prema socio-demografskim pokazateljima
Podaci	Naziv podataka	1. Percepcija utjecaja turizma na autentičnost mjesta 2. Percepcija utjecaja turizma na očuvanje tradicije, običaja i kulture
	Mjerna jedinica	1. i 2. Udio ispitanika
	Izvor podataka/potencijalni izvor	1. i 2. Anketa lokalnog stanovništva

	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	1. i 2. Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem			
	Periodičnost prikupljanja podataka	1. i 2. Jednom godišnje			
Metodologija izračuna pokazatelja		Udio stanovnika koji imaju pozitivno odnosno negativno mišljenje o utjecaju turizma na identitet mjesta procjenjuje se pitanjima koja su definirana smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.			
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine			
Ograničenja pokazatelja i perspektive		Nužna je provedba primarnog istraživanja – poskupljuje i produžuje proces.			
2025. (početna vrijednost)		2029.	2033.	2037.	2041.
1. 47 % smatra da turizam ima pozitivan utjecaj na autentičnost destinacije (ocjena 4 i 5 na skali 1-5) 2. 62 % smatra da turizam ima pozitivan utjecaj na očuvanje tradicije, običaja i kulture (ocjena 4 i 5 na skali 1-5)					

POKAZATELJ (KOD POKAZATELJA)	UDIO STANOVNIKA POD UMJERENIM ILI VISOKIM STRESOM OD TURIZMA (SZL – 4)	
Povezanost pokazatelja sa sustavima	Povezanost pokazatelja s međunarodnim sustavima	Znanstvena istraživanja: Jordan, E. J., Spencer, D. M., & Prayag. G. (2019). Tourism impacts, emotions and stress. <i>Annals of Tourism Research</i> , 75, 213-226. Gossling, S., McCabe, S., & Chen N. C. (2020). A socio-psychological conceptualisation of overtourism. <i>Annals of Tourism Research</i> , 84, 102976.
	Povezanost sa Zakonom o turizmu	Članak 14. stavak 2. Zakona o turizmu – zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom
	Povezanost sa SDG	Cilj 11 – Održivi gradovi i zajednice
	Povezanost sa Strategijom i Nacionalnim planom	Strateški cilj: Otporan turizam; Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma Poseban cilj: 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma; 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor
Obilježja pokazatelja	Definicija	Pokazatelj predstavlja procjenu udjela (%) stalnih stanovnika koji su pod umjerenim ili visokim

		stresom od turizma u ukupnom broju stalnih stanovnika u destinaciji
	Opis i svrha	Emocije i stres važni su elementi psihološkog blagostanja pojedinca pa time utječu i na kvalitetu života. Turizam može imati značajan utjecaj na emocije i stres koje doživljavaju lokalni stanovnici. Praćenje psiholoških ishoda turističkog razvoja bitan je element održivog upravljanja destinacijom, posebice u kontekstu prekomjernog turizma. Ignoriranje stresa kojeg turizam izaziva kod lokalnog stanovništva može smanjiti podršku turističkom razvoju u dugom roku i uzrokovati negativne posljedice po ljudsko zdravlje.
	Podpokazatelji	– Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma kod onih koji ostvaruju koristi od turizma – Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma kod onih koji ne ostvaruju koristi od turizma – Udio (%) stanovnika pod umjerenim ili visokim stresom od turizma prema socio-demografskim pokazateljima spol, dob, udaljenost prebivališta pojedinca od glavnih turističkih zona/atrakcija, uključenost u turističko gospodarstvo
Podaci	Naziv podataka	Percepcija stresa uzrokovanog turizmom
	Mjerna jedinica	Udio (%) ispitanika pod visokom/umjerenom/niskom razinom stresa od turizma
	Izvor podataka/potencijalni izvor	Anketa lokalnog stanovništva
	Dostupnost podataka i podatkovni jaz	Podatak nije dostupan, nužno je prikupljanje podataka primarnim istraživanjem
	Periodičnost prikupljanja podataka	Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine – tijekom turističke sezone (u kolovozu ili rujnu)
Metodologija izračuna pokazatelja		Procjena utjecaja turizma na razinu stresa kod lokalnog stanovništva provodi se pomoću standardiziranog upitnika subjektivne percepcije stresa (eng. Perceived Stress Scale, PSS) prilagođenog ispitivanju utjecaja turizma definiranim u smjernicama za provođenje primarnih istraživanja.
Učestalost mjerenja		Svake dvije godine za ITR I i II, za ITR III i IV svake četiri godine

Ograničenja pokazatelja i perspektive	Nužna je provedba primarnog istraživanja – poskupljuje i produžuje proces.			
2025. (početna vrijednost)	2029.	2033.	2037.	2041.
90 % nije osjećalo stres uzrokovan turizmom (ocjena 0 i 1 na skali 0-4)				

4. Razvojni smjer s mjerama i aktivnostima

4.1. SWOT analiza

Kako bi se sveobuhvatno sagledao stupanj razvoja te tržišnih okolnosti razvoja turizma u destinaciji Nijemci, napravljena je SWOT analiza. Ona pobliže analizira interne prednosti i nedostatke, kao i tržišne prijetnje i prilike za razvoj turizma u destinaciji. Kroz analizu su identificirani ključni elementi koji mogu poslužiti kao osnova za usmjeravanje daljnjeg razvoja, te specficiranje razvojnih projekata u svrhu daljnjeg tržišno i resursno osnovanog razvoja turizma.

SWOT analiza podijeljena je na unutarnje i vanjske faktore koji su sagledani kroz četiri ključna promatrana obilježja:

1. Resursi i atrakcije
2. Ljudski potencijali
3. Infrastruktura te
4. Upravljanje i marketing.

Prednosti i nedostaci

U ovom poglavlju analiziraju se unutarnji čimbenici koji oblikuju konkurentnost destinacije – njezine prednosti, ali i ograničenja koja usporavaju razvoj turizma. Fokus je stavljen na postojeće resurse, ljudske kapacitete, infrastrukturu te upravljanje i promociju. Ključna tržišna privlačnost destinacije temelji se na snažnoj prirodnoj osnovi – rijeci Bosut i Spačvanskoj šumi – koje pružaju resurse za razvoj aktivnog i selektivnog turizma, osobito riječnog, biciklističkog i promatranja ptica. Javne investicije u centar za promatranje ptica i biciklističku infrastrukturu stvorile su kvalitetnu početnu platformu za daljnju komercijalizaciju destinacije. Biciklističke rute,

uređena pristaništa, edukativne staze i lučni most prema Spačvi predstavljaju pozitivne primjere integracije prirodne baštine u turističku infrastrukturu.

Međutim, brojni elementi destinacije ostaju nedovoljno valorizirani – kulturna baština, manifestacije i smještajna ponuda još uvijek su u ranoj fazi razvoja. Nedostatak hotelskog smještaja, organiziranih ugostiteljskih objekata i sadržaja s višom dodanom vrijednošću ograničavaju mogućnosti produljenja boravka i povećanja turističke potrošnje. Turističke usluge, poput vođenja ili agencijskog poslovanja, zasad ne postoje u samoj općini, što smanjuje mogućnost strukturirane promocije i interpretacije resursa.

S obzirom na to da su gotovo svi ključni iskoraci do sada ostvareni putem javnih investicija, destinacija pokazuje nizak stupanj uključenosti i poduzetničke aktivnosti privatnog sektora. Uz to, dio ključnih turističkih resursa nalazi se izvan operativnog nadzora turističke zajednice, što otežava njihovu promociju i uključivanje u ponudu. Niska razina lokalne osviještenosti o turizmu, slabija naseljenost i oslonjenost na sezonski tranzit dodatno utječu na ukupni intenzitet turističkog razvoja.

SWOT analiza - prednosti i nedostaci, destinacija Nijemci

PROMATRANA OBILJEŽJA	INTERNI DESTINACIJSKI FAKTORI	
	PREDNOSTI	NEDOSTACI
RESURSI I ATRAKCIJE	• Biciklističke rute • Prirodni resursi - rijeka Bosut (plovna) i Spačvanska šuma • Kulturna baština - crkva i svetište Gospe Lučičke, kulturna baština O. kategorije	• Neiskorištenost trenutnih turističkih proizvoda i manifestacija - Zavičajni muzej Luka Natali, arheološki lokalitet Gradina, crkva sv. Katarine, manifestacija Divan je kićeni Srijem, • Neodržavano izletište Sopotac • Visoka sezonalnost i fokus na proljetno-ljetnu sezonu
LJUDSKI POTENCIJALI	• Snažan interes za razvoj turizma - TZ	• Slaba naseljenost u destinaciji • Nedovoljna svijest lokalnog stanovništva za razvoj turističke ponude

INFRASTRUKTURA	• Sjecište prometnih pravaca prema istoku Europe i Turskoj • Dostatan broj smještajnih kapaciteta privatnih iznajmljivača	• Nedostatna ponuda ugostiteljskih objekata • Izostanak organiziranog smještaja za turiste
UPRAVLJANJE I MARKETING	• Suradnja s lokalnim turističkim zajednicama u destinaciji te županijskom turističkom zajednicom	• Područja od potencijalnog interesa za turističku aktivaciju nisu pod direktnim upravljanjem TZ-a - arheološko nalazište, Zavičajni muzej Luka Natali • Usmjeravanje budžeta za promociju isključivo na manifestacije

Izvor: Podaci prikupljeni desk analizom i terenskim obilaskom u destinaciji u studenom 2024., obrada autora.

Prilike i prijetnje

U nastavku se razmatraju vanjski čimbenici koji utječu na razvoj destinacije – prvenstveno prilike koje proizlaze iz tržišnih trendova i strateškog okruženja, kao i prijetnje koje mogu ograničiti ili usporiti njezin rast. Pozicija općine Nijemci na sjecištu važnih prometnih pravaca i u neposrednoj blizini graničnog prijelaza Bajakovo otvara mogućnosti razvoja tranzitnog, riječnog i aktivnog turizma. Prisutnost prirodnih atrakcija koje nisu prekomercijalizirane omogućuje diferencijaciju kroz doživljajni i mirni turizam. Povezanost biciklističkih i riječnih ruta sa županijskim i međunarodnim koridorima (EuroVelo 6, Dunav) omogućuje integraciju u šire turističke tokove.

S jedne strane, postoji strateška usmjerenost na nacionalnoj i županijskoj razini u pogledu jačanja kontinentalnog turizma, uključujući i mogućnosti financiranja kroz EU fondove i nacionalne programe usmjerene na slabije razvijena područja. Povezivanje s destinacijama sličnih karakteristika u Spačvanskom bazenu ili uz rijeku Dunav dodatno pojačava potencijal za zajednički turistički iskorak.

S druge strane, nedostatak sredstava na lokalnoj razini i niska razina interesa privatnog sektora predstavljaju ograničenja za širu realizaciju planiranih ulaganja. Dodatno, sve izraženija konkurencija među ruralnim destinacijama sa sličnim proizvodima i tematskim rutama (riječni i cikloturizam) otežava

jasno pozicioniranje općine Nijemci. Negativni demografski trendovi te iseljavanje radno sposobnog stanovništva dodatno smanjuju raspoložive kadrove, dok sezonalnost i oslonjenost na tranzitni promet zadržavaju potražnju na osnovnim razinama.

SWOT analiza - prilike i prijetnje, destinacija Nijemci

PROMATRANA OBILJEŽJA	TRŽIŠNI FAKTORI	
	PRILIKE	PRIJETNJE
RESURSI I ATRAKCIJE	• Razvoj novih turističkih sadržaja i unaprjeđenje ponude na rijeci Bosut • Revitalizacija izletišta Sopotac • Komercijalna aktivacija potencijalnih resursa i atrakcija - pješačke rute	• Sličnost turističkih proizvoda sa susjednim destinacijama - riječni cruising
LJUDSKI POTENCIJALI	• Nacionalni programi za jačanje konkurentnosti ljudskih potencijala u turizmu	• Negativni demografski trendovi u RH
INFRASTRUKTURA	• Realizacija razvojnih projekata u destinaciji sukladno planu upravljanja	• Manjak nacionalnih sredstava za provedbu razvojnih destinacijskih projekata sukladno planu upravljanja
UPRAVLJANJE I MARKETING	• Mogućnost financiranja za nerazvijena područja • Snažnija suradnja s predstavnicima lokalne vlasti • Objedinjavanje turističke ponude s bližim destinacijama, sličnih resursa, te udružena promocija • Strateški nacionalni fokus na razvoj kontinentalnog turizma	• Turistička potražnja uslijed nedostatka turističke ponude i neadekvatno aktiviranih turističkih atrakcija

Izvor: Podaci prikupljeni desk analizom i terenskim obilaskom u destinaciji u studenom 2024., obrada autora.

4.2. Identificiranje općih načela i ciljeva turizma

Razvoj turizma u općini Nijemci promatra se u kontekstu nacionalnih i županijskih strateških ciljeva te u skladu s lokalnim specifičnostima i razvojnim potencijalima. Sukladno Smjernicama za izradu planova upravljanja

destinacijom, ovo poglavlje služi kao temelj za usklađivanje razvojnih aktivnosti s važećim strateškim dokumentima, s ciljem osiguravanja dugoročne održivosti, konkurentnosti i uravnoteženosti turizma.

Turizam u općini Nijemci razvija se na temeljima prirodnih resursa rijeke Bosut, bogate kulturne baštine i specifične identitetske vrijednosti pograničnog područja. Iako se razvoj odvija unutar šireg strateškog okvira Vukovarsko-srijemske županije, specifičnosti općine Nijemci zahtijevaju prilagodbu smjernica kako bi se učinkovito adresirali lokalni izazovi i iskoristile razvojne prilike.

Vizija Republike Hrvatske

Poštujući prirodno i kulturno naslijeđe i jedinstveni identitet svih regija, stvorit ćemo održiv cjelogodišnji turizam poželjan za investicije, rad i život, koji doprinosi skladnom gospodarskom razvoju Hrvatske.

Izvor: Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine, Narodne novine 2/2023

Vizija Vukovarsko-srijemske županije

Vukovarsko-srijemska županija je atraktivna i prepoznatljiva turistička destinacija koja kroz održivo upravljanje resursima, razvoj konkurentnih i autentičnih proizvoda te integraciju kulturne i prirodne baštine, ostvaruje turizam visoke dodane vrijednosti.

Izvor: Plan razvoja VSŽ 2021.–2027.

Vizija općine Nijemci

Općina Nijemci će se pozicionirati kao održiva destinacija aktivnog i prirodnog turizma, temeljenog na valorizaciji rijeke Bosut, biciklističkih i pješačkih staza, te kulturne i prirodne baštine, uz snažan angažman lokalne zajednice i poticanje zelenih praksi.

Izvor: Strateški dokumenti razvoja općine Nijemci

U skladu sa *Smjernicama za izradu plana upravljanja destinacijom* (Ministarstvo turizma i sporta, 2024.), *Strategijom razvoja Općine Nijemci do 2027. godine* te analizom stanja turizma iz 2024. godine, definiraju se sljedeća temeljna načela i ciljevi razvoja turizma. Ova načela i ciljevi predstavljaju operativni temelj za planiranje, provedbu i praćenje razvoja turizma, uzimajući u obzir ekonomske, društvene, kulturne i okolišne aspekte.

Opća načela razvoja turizma:

- Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine, osobito resursa rijeke Bosut, Spačvanske šume i lokaliteta povezanih s promatranjem ptica i aktivnim turizmom
- Razvoj turizma kao dopune ukupnom razvoju ruralne zajednice, s posebnim naglaskom na lokalne specifičnosti i očuvanje identiteta mjesta
- Poticanje cjelogodišnje turističke aktivnosti kroz selektivne oblike turizma (npr. aktivni, prirodni, promatranje ptica, lovni turizam)
- Uključivanje lokalnog stanovništva i OPG-ova u oblikovanje turističke ponude i upravljanje destinacijom
- Turizam koji poboljšava kvalitetu života lokalnog stanovništva i doprinosi očuvanju resursa za buduće generacije
- Jačanje destinacijskog upravljanja kroz suradnju javnog i privatnog sektora te sustavno praćenje pokazatelja održivosti.

Ciljevi razvoja turizma:

- Pozicionirati općinu Nijemci kao prepoznatljivu ruralnu destinaciju aktivnog i prirodnog turizma u kontinentalnoj Hrvatskoj
- Razvijati tematski diferenciranu turističku ponudu kroz valorizaciju rijeka, biciklističkih ruta i izletišta (npr. Sopotac, Arboretum)
- Povećati dostupnost i atraktivnost destinacije kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu, digitalizaciju i signalizaciju
- Unaprijediti smještajnu i ugostiteljsku ponudu kroz poticanje ulaganja i podizanje kvalitete privatnog sektora
- Jačati vidljivost općine Nijemci na turističkoj karti Slavonije putem ciljanog digitalnog marketinga i promocije selektivnih oblika turizma

- Uspostaviti učinkovit sustav koordinacije i upravljanja razvojem turizma na razini općine, uključujući redovito praćenje pokazatelja i uključivanje dionika u proces donošenja odluka.

4.3. Oblikovanje strateškog pravca i prioriteta

Strateški pravac

Analiza tržišnih potencijala općine Nijemci upućuje na strateški pravac razvoja turizma temeljen na prirodnim resursima rijeka Bosut i Spačva, biciklističkim i pješačkim rutama, promatranju ptica, kulturnoj baštini i integraciji u širu destinacijsku ponudu Srijema i Spačvanskog bazena. Položaj uz autocestu A3 i granični prijelaz Bajakovo, kao i uključenost u regionalne turističke rute (Srijemska granična transverzala, EuroVelo 6), čini Nijemce pogodnim za razvoj selektivnih oblika turizma u mirnom i prirodno očuvanom okruženju.

Strateški pravac temelji se na održivom korištenju prirodne baštine, jačanju lokalne ponude i pozicioniranju destinacije kao autentične ruralne točke u širem kontinentalnom turističkom prostoru.

Podloge za definiranje strateškog pravca:

- Nalazi analize stanja za općinu Nijemci koji potvrđuju konkurentnost destinacije u području aktivnog i prirodnog turizma (biciklizam, promatranje ptica, plovidba Bosutom)
- Analiza resursne osnove, uključujući Bosut, Spačvu, centar za promatranje ptica, izletišta Sopotac, kulturne lokalitete (crkva sv. Katarine, Gospa Lučička) i manifestacije (Divan je kićeni Srijem, Triatlon Riss, sajmovi)
- Usklađenost s prioritetima razvoja turizma u Vukovarsko-srijemskoj županiji i na nacionalnoj razini, s posebnim naglaskom na jačanje kontinentalnog turizma
- Stupanj razvijenosti infrastrukture za aktivni i prirodni turizam (pristaništa, biciklističke rute, brod Sveta Katarina, info točke), uz identificiranu potrebu za jačanjem smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta.

Strateški pravac razvoja turizma u općini Nijemci oslanja se na sljedeće prioritetne turističke proizvode prepoznate i u nacionalnim, i u županijskim strateškim dokumentima:

- Prirodni turizam i turizam promatranja ptica
- Aktivni turizam (biciklizam, kanuing, pješačenje)
- Eno-gastronomski turizam s fokusom na OPG-ove i lokalnu proizvodnju
- Agroturizam i robinzonski smještaj
- Turizam na rijekama i jezerima, uključujući Bosut i Spačvu.

Analitički uvid u tržišne potencijale i usmjerenja

Prema podacima iz poglavlja Analiza stanja, općina Nijemci je u 2024. godini ostvarila 1.140 dolazaka i 1.642 noćenja, s prosjekom od 1,44 noćenja po dolasku. U usporedbi s većim destinacijama u županiji, općina bilježi niži intenzitet turističke aktivnosti, no uz visoku stopu rasta potražnje posljednjih godina. Posebno je značajno da više od 80 % noćenja ostvaruju strani gosti, s naglašenom prisutnošću turista iz Njemačke, Kosova, Bugarske, Italije i Austrije, što ukazuje na diverzificiranost izvorišnih tržišta i potencijal za daljnji razvoj ponude. Sezonska potražnja u općini koncentrirana je na ljetne mjesece (lipanj–rujan), kada se ostvaruje više od polovice ukupnih noćenja. Unatoč izraženijoj sezonalnosti u odnosu na županijski prosjek, prepoznaje se stabilna potražnja tijekom proljeća i rane jeseni, što može biti temelj za razvoj selektivnih oblika turizma i produženje turističke sezone.

U dokumentu su prepoznati sljedeći ključni tržišni trendovi i potencijali:

- Rast interesa za aktivni i prirodni turizam, uz rastuću posjećenost biciklističkim rutama (Srijem), plovidbi Bosutom, kanu izletima te interpretaciji prirodnih staništa kroz centar za promatranje ptica Nijemci
- Plovni turizam i riječna avantura kroz brod Sveta Katarina te infrastruktura pristaništa koja omogućuje razvoj doživljajnih i edukativnih tura
- Promatranje ptica i ekoturizam, utemeljen na prirodnim resursima Spačvanskog bazena i Arboretumu, uz interpretacijske sadržaje koji privlače specifične nišne skupine posjetitelja

- Kulturno-religijski turizam, temeljen na sakralnoj baštini (Gospa Lučička, crkva sv. Katarine) i potencijalu za razvoj tematskih ruta i vjerskih sadržaja
- Uključenost lokalnih dionika, osobito OPG-ova, proizvođača domaćih proizvoda, kulturnih udruga i volontera u oblikovanje autentične i personalizirane turističke ponude
- Potencijal digitalne interpretacije i online promocije, uz izraženu potrebu za sustavnom digitalnom prisutnošću i komunikacijom sa specifičnim ciljanim skupinama.

Pozicioniranje destinacije u kontekstu tržišnih prilika i identiteta

Općina Nijemci pozicionira se kao prirodna i aktivna destinacija, s izraženim identitetom temeljenim na očuvanoj riječnim krajolicima, Spačvanskoj šumi te specifičnim oblicima doživljajnog turizma. Ključnu ulogu ima centar za promatranje ptica Nijemci, koji s brodom Sveta Katarina, biciklističkim rutama i izletištem Sopotac čini okosnicu ponude aktivnog i ekoturizma.

Identitet destinacije dodatno jačaju:

- Položaj uz plovni Bosut i pristup rijeci Spačvi kao dijelu šireg prirodnog sustava Spačvanskog bazena
- Interpretacijski sadržaji usmjereni na promatranje ptica, očuvanje biološke raznolikosti i održivo korištenje prirodnih resursa
- Prometni položaj uz europski prometni koridor i granični prijelaz Bajakovo – dodatan potencijal za razvoj tranzitnog i zaustavnog turizma.

Takva pozicija omogućuje razvoj integriranih turističkih proizvoda koji uključuju prirodne, kulturne i aktivne doživljaje te povezuju općinu Nijemci sa širim kontekstom županije – osobito s područjem Spačvanske šume, Vinkovcima, Vukovarom i Ilokom.

Prioritetni turistički proizvodi, u skladu s Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije i Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2030. godine:

- Aktivni i rekreativni turizam – biciklističke rute (npr. Srijem), brod Sveta Katarina, tematske staze uz Bosut, šetnice, pješačko-biciklistički most i infrastruktura za sportsko-rekreacijske sadržaje

- Ekoturizam i promatranje ptica – centar za promatranje ptica, Arboretum, informacijske točke, edukativne rute, brodski i kanu izleti, poveznica s prirodnim resursima Spačvanskog bazena
- Ruralni i kulturni turizam – sakralna baština (sv. Katarina, Gospa Lučička, sv. Lovro), povijesne crkve, lokalne manifestacije i sajmovi
- Tematski doživljajni turizam – manifestacije kao što su Divan je kićeni Srijem, Međunarodni dan ptica selica, Ljetna večer u Srijemu.

U SWOT analizi općine Nijemci prepoznati su sljedeći izazovi:

- Nedovoljna ponuda ugostiteljskih objekata i organiziranog smještaja viših kategorija
- Slaba turistička valorizacija pojedinih atrakcija (arheološki lokalitet Gradina, muzej Luka Natali)
- Ovisnost o sezonalnoj potražnji i niska razina privatnih ulaganja u turizam.

Pozitivni trendovi i razvojni potencijali:

- Jačanje vidljivosti općine kroz javne investicije u infrastrukturu aktivnog turizma
- Potencijal za razvoj specijaliziranih doživljajnih ruta i integraciju s ponudom Spačvanske šume
- Financiranje iz fondova za nerazvijena područja – daljnji razvoj javne infrastrukture
- Uključivanje lokalne zajednice kroz OPG-ove, proizvođače i kulturne udruge.

Dodatno, općina Nijemci kroz digitalnu i zelenu tranziciju (postavljena pametna infrastruktura duž biciklističkih staza, dostupnost Wi-Fi-ja, pametne klupe i info točke) stvara temelje za razvoj održive i pametne mikro-destinacije. Kombinacija prirodnog bogatstva, mirnog ambijenta, prometne dostupnosti i aktivne javne politike razvoja turizma čini Nijemce potencijalno izuzetno atraktivnim izborom za nišne turističke segmente i razvoj autentičnih iskustava u kontinentalnoj Hrvatskoj.

4. 3. 1. Prioritetna područja za razvoj

Ublažavanje sezonalnosti i produženje turističke potrošnje

Za razliku od obalnih destinacija u Hrvatskoj koje imaju izrazito sezonski karakter, općina Nijemci bilježi stabilniji ritam turističke aktivnosti, s naglaskom na proljetno-ljetne mjesece, ali i prisutnost posjetitelja u predsezoni i posezoni. Ljetni mjeseci, iako predstavljaju glavni vrhunac aktivnosti, nisu jedini fokus turističke potražnje, što otvara mogućnosti za strateški razvoj cjelogodišnjeg turizma temeljenog na prirodnim resursima, aktivnostima na otvorenom i selektivnim oblicima turizma.

Prema podacima iz analize stanja, općina Nijemci je u 2024. godini ostvarila 1.140 dolazaka i 1.642 noćenja, s prosječnim trajanjem boravka od 1,44 noći. Dominantna struktura gostiju su strani turisti (preko 80 % noćenja), a među najzastupljenijima su posjetitelji iz Njemačke, Kosova, Bugarske, Italije te Austrije. Ova struktura potražnje, iako još uvijek u razvoju, ukazuje na mogućnost kreiranja sadržaja za goste koji traže kraće i autentične boravke u prirodnom okruženju.

Ovakav pristup u potpunosti je u skladu sa smjernicama Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske, koje naglašavaju važnost razvoja cjelogodišnjeg turizma kroz inovativne i održive turističke proizvode, temeljene na lokalnoj ponudi, resursima i identitetu destinacije. U kontekstu općine Nijemci, ključne pretpostavke za ublažavanje sezonalnosti uključuju:

- Razvoj ponude aktivnog i prirodnog turizma (biciklističke rute, brodski i kanu izleti na Bosutu i Spačvi, promatranje ptica)
- Korištenje izletišta Sopotac kao tematske atrakcije dostupne tijekom cijele godine
- Organizaciju manjih, sezonski raspoređenih manifestacija i edukativnih sadržaja koji mogu privući posjetitelje iz urbanih središta
- Povezivanje s regionalnom ponudom i stvaranje zajedničkih ruta s općinama i gradovima Spačvanskog bazena.

Osim razvoja sadržaja, važno je raditi na digitalnoj promociji i interpretaciji – kroz virtualne obilaske, interaktivne mape i tematske aplikacije koje pomažu posjetiteljima da samostalno istraže destinaciju. Korištenjem pametnih klupa,

info-točaka i signalizacije koja već postoji u općini, moguće je podići razinu korisničkog doživljaja bez dodatnog opterećenja fizičke infrastrukture.

Ravnomjernija distribucija turističkog prometa tijekom godine pridonosi održivom korištenju resursa, povećava ekonomsku iskoristivost postojeće ponude te podupire lokalne proizvođače i male poduzetnike. Time se općina Nijemci usklađuje sa strateškim ciljevima Strategije razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030., osobito u dijelu koji se odnosi na ravnomjerniji prostorno-vremenski razvoj i stvaranje lokalno utemeljenih doživljaja.

Usklađivanje opsega turističkog prometa s vrijednosnim učinkom

Turistički promet u općini Nijemci još je uvijek niskog volumena, no bilježi stabilan rast i pokazuje potencijal za stvaranje većeg ekonomskog učinka, osobito kroz razvoj selektivnih oblika turizma temeljenih na prirodnoj i kulturnoj baštini. Prema podacima iz analize stanja, u 2024. godini ostvareno je 1.140 dolazaka i 1.642 noćenja, s prosječnim trajanjem boravka od 1,44 noći po dolasku. Većinu noćenja ostvaruju strani gosti, čiji udio premašuje 80 % svih noćenja, što je neuobičajeno visoka vrijednost za kontinentalne destinacije s niskim intenzitetom turizma (Analiza stanja iz ovoga dokumenta). Unatoč pozitivnim trendovima, broj noćenja po postelji iznosi oko 27, što je znatno ispod županijskog prosjeka od 63, a još izraženije u usporedbi s nacionalnim prosjekom (preko 80 noćenja po postelji). Navedeni pokazatelji ukazuju na neiskorištenost kapaciteta, ali i priliku za povećanje učinkovitosti kroz bolje ciljanje i oblikovanje ponude.

U skladu s time, stvaranje većeg ekonomskog učinka uz kontrolirani rast volumena moguće je kroz:

- Razvoj turističkih proizvoda s višom dodanom vrijednošću, osobito u segmentima prirodnih doživljaja (riječni turizam, promatranje ptica, biciklizam) i selektivnog ruralnog turizma
- Unaprjeđenje kvalitete smještaja u postojećim objektima kroz dodatne sadržaje i orijentaciju prema specifičnim segmentima tržišta (npr. promatrači ptica, tranzitni gosti, aktivni turisti)
- Jačanje turističke infrastrukture, osobito digitalnih alata i info-točaka, kako bi se povećala dostupnost sadržaja i omogućilo bolje upravljanje iskustvom posjetitelja.

U ovom trenutku nema dostupnih podataka iz Sustava satelitskih računa turizma (TSA) koji su specifični za općinu Nijemci. Međutim, najavljeno je da će kroz projekt TSSA – Sustav satelitskih računa održivog turizma RH biti izrađeni indikatori na regionalnoj i županijskoj razini, uključujući i područja kao što su Nijemci. Ovaj alat, koji se razvija u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, omogućit će po prvi puta sustavno praćenje gospodarskog, društvenog i okolišnog utjecaja turizma. Do uspostave takvog sustava, vrijednosni učinak turizma u općini Nijemci procjenjuje se kroz pokazatelje poput broja noćenja, udjela stranih gostiju, sezonalnosti, trajanja boravka i razine kvalitete ponude. Fokus je stavljen na povećanje prosječne potrošnje po gostu kroz ulaganja u sadržaj, promociju i diversifikaciju ponude, a ne isključivo na kvantitativni rast. Ovakav model razvoja u potpunosti je u skladu sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. i Smjernicama Ministarstva turizma i sporta, koje naglašavaju važnost upravljanja turizmom kroz kriterije učinkovitosti, održivosti i stvaranja dodane vrijednosti u destinaciji.

Podizanje standarda smještaja i razine usluznosti

Prema Analizi stanja iz ovoga dokumenta, općina Nijemci raspolaže s ukupno 14 registriranih smještajnih jedinica prema Državnom zavodu za statistiku (29 stalnih postelja), dok je prema popisu Turističke zajednice općine Nijemci na terenu evidentirano ukupno 58 postelja. Ponuda smještaja raznolika je u tipu, ali kvalitativno ograničena – dominiraju sobe i studio apartmani osnovne kategorije, bez dodatnih sadržaja i s ograničenim iskustvenim potencijalom.

Na području općine prisutni su i oblici smještaja poput robinzonskog turizma (npr. Kamp odmorište "Kuzmin salaš") i smještaja u lovačkom domu, što ukazuje na specifičnost i diferencijaciju u odnosu na ostatak županije. Ipak, hotelski i viši standardi smještaja u potpunosti su izostali, a broj noćenja po postelji ostaje ispod županijskog prosjeka, što ukazuje na nisku iskoristivost kapaciteta.

U cilju jačanja konkurentnosti, zadržavanja gostiju i povećanja prihoda po posjetitelju, preporučuje se sljedeće:

- Poticati ulaganja u smještajne objekte višeg standarda, posebno one povezane s prirodnim resursima (npr. smještaj uz Bosut i Spačvu), uz

dodatne sadržaje koji potiču dulji boravak (wellness, interpretacijski sadržaji, edukativne radionice)

- Razvijati tematski i specijalizirani smještaj, prilagođen aktivnim turistima, biciklistima, promatračima ptica i ribolovcima
- Podržati profesionalizaciju ponude kroz edukacije i savjetovanja za privatne iznajmljivače, s ciljem podizanja kvalitete usluge i gostoljubivosti
- Unaprijediti digitalnu prisutnost i rezervacijske sustave, uključujući prikaz ponude na nacionalnim i međunarodnim platformama, standardizaciju opisa i fotografija te praćenje povratnih informacija gostiju.

Uz to, važno je uložiti napore u:

- Jačanje ljudskih kapaciteta kroz specijalizirane edukacije iz turističke komunikacije, interpretacije prirodne i kulturne baštine, gastronomije i pružanja usluge
- Povećanje dodatne ponude u objektima – od tradicionalnih doručaka i domaćih suvenira do organiziranih tura i lokalnih doživljaja
- Povezivanje smještaja s doživljajnim rutama i atrakcijama, čime se gradi integrirano iskustvo destinacije i omogućuje šira potrošnja kod lokalnih dionika.

Prema Strategiji razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. te Smjernicama Ministarstva turizma i sporta, povećanje kvalitete smještaja na kontinentu nužan je korak za smanjenje sezonalnosti, jačanje potrošnje po gostu i razvoj održivih, lokalno ukorijenjenih turističkih modela. Za općinu Nijemci to znači prelazak s osnovne, funkcionalne ponude prema smještaju koji interpretira lokalnu kulturu, prirodu i gostoljubivost – na održiv i atraktivan način.

Jačanje organizacijskih kapaciteta i inovacija turističke ponude

U okviru unaprjeđenja organizacijskih kapaciteta, Turistička zajednica općine Nijemci djeluje samostalno te kontinuirano radi na jačanju vlastitih resursa i učinkovitijem upravljanju destinacijom. Sukladno odredbama članka 53. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, 42/20), turističke zajednice imaju mogućnost udruživanja radi racionalizacije

poslovanja, jačanja sinergijskih učinaka i učinkovitijeg destinacijskog upravljanja, ako se u budućnosti za to ukaže potreba.

U tom kontekstu, Turistička zajednica općine Nijemci sudjeluje u zajedničkim aktivnostima i koordinaciji s Turističkom zajednicom Vukovarsko-srijemske županije, što omogućuje bolju raspodjelu resursa, zajednički razvoj promocijskih kampanja i strateško planiranje na višoj razini. Time se već sada operacionalizira pristup koji predviđaju Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom (Ministarstvo turizma i sporta, 2024), s ciljem formiranja funkcionalnijeg sustava upravljanja turizmom u destinacijama koje dijele resurse, publiku i izazove.

U području inovacija turističke ponude, prioriteti proizlaze iz *Strategije razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.* (poglavlje 2.3.), *Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027.* (cilj C4, mjere C4.1 i C4.3), kao i iz specifičnih nalaza iz Analize stanja iz ovoga dokumenta. Ključni elementi koji definiraju daljnji razvoj destinacije odnose se na potrebu za unapređenjem digitalne prisutnosti, interpretacije prirodnih i kulturnih resursa te snažnijeg uključivanja lokalnih dionika u kreiranje ponude.

Slijedom toga, sljedeće smjernice definiraju inovacijske pravce u destinaciji Nijemci:

- Razvoj digitalne interpretacije prirodne i kulturne baštine, kroz storytelling pristupe, multimedijalne sadržaje i informacijske točke. Naglasak je na interpretaciji rijeke Bosut, šumskih krajolika Spačve, kao i planiranom Centru za posjetitelje te potencijalnom razvoju punktova poput promatračnica za ptice, koji dodatno valoriziraju prirodni potencijal destinacije.
- Uspostava tematskih ruta koje povezuju prirodne resurse, biciklističke staze i lokalne proizvođače, s ciljem stvaranja integriranog doživljaja. Projekt biciklističke staze na trasi Ćirine pruge, u kombinaciji s uređenjem obale Bosuta i uključivanjem OPG-ova, tradicijske gastronomije i riječnih sadržaja (npr. nabavka riječnog plovila), stvara temelje za atraktivne tematske itinerare.
- Primjena digitalnih alata za promociju i distribuciju ponude, uključujući virtualne ture, digitalne karte, online kanale promocije i alate za rezervaciju aktivnosti. Time se osigurava veća dostupnost ponude i bolja

komunikacija s posjetiteljima koji dolaze individualno ili u manjim grupama.

- Jačanje kapaciteta lokalnih dionika, kroz edukacije u području interpretacije prirode i kulturne baštine, održivog upravljanja turističkim doživljajem, organizacije manifestacija i digitalnog marketinga. Projekti poput edukacije organizatora manifestacija, ugostitelja i vodiča te suradnje s DMC agencijama usmjereni su na jačanje kvalitete i profesionalizaciju turističke ponude.

Provedbom navedenih smjernica omogućuje se jačanje konkurentnosti općine Nijemci kao ruralne i prirodno bogate destinacije, produženje boravka posjetitelja, bolje korištenje javne infrastrukture te diversifikacija ponude izvan glavne sezone.

4.4. Identificiranje ciljeva

Ciljevi razvoja turizma u općini Nijemci definirani su kroz usklađenje s ključnim nacionalnim i lokalnim strateškim dokumentima, posebno *Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.*, *Nacionalnim planom razvoja održivog turizma do 2027.* te *Strategijom razvoja Općine Nijemci*. U strateškom dokumentu općine Nijemci istaknuta su dva razvojna prioriteta s izravnom povezanošću s turizmom:

1. Unaprjeđenje turističke infrastrukture i ponude, osobito uz rijeku Bosut i u sklopu Spačvanskog bazena
2. Razvoj identiteta i promocije općine Nijemci kao kontinentalne, prirodno bogate i doživljajne destinacije.

Kao temeljna okosnica turističkog pozicioniranja definirana su četiri ključna turistička proizvoda:

1. Turizam na rijekama i u prirodi – s naglaskom na plovidbu Bosutom, Spačvu, promatranje ptica, biciklizam i kanuing
2. Kulturni i povijesni turizam – kroz valorizaciju sakralne baštine, lokalnih legendi i tradicije, uz storytelling pristup
3. Eno-gastro turizam – temeljen na lokalnim OPG-ovima i srijemskim specijalitetima

4. Manifestacijski turizam – kao što su “Divan je kićeni Srijem” i druga lokalna događanja s potencijalom brendiranja.

Povrh strateških ciljeva, općina Nijemci je kroz Strategiju razvoja općine Nijemci definirala prioritetne turističke proizvode kojima oblikuje i isporučuje svoju turističku ponudu, s naglaskom na održivo korištenje prirodnih resursa, razvoj aktivnog turizma i promociju lokalne baštine.

Prioritetni turistički proizvodi, destinacija Nijemci

Područje	RH	VSŽ	Nijemci
<i>Strateški dokument/ turistički proizvod</i>	Strategija održivog turizma RH do 2030. i Nacionalni plan održivog turizma do 2027.	Plan Razvoja VSŽ 2021.-2027.	Strateški plan razvoja općine Nijemci 2021.-2025.
Kulturni turizam	DA	DA	DA
Aktivni turizam	DA	DA	DA
Eno-gastronomski turizam	DA	DA	NE
Zdravstveni turizam	DA	NE	NE
Sportski turizam	DA	NE	NE
Agroturizam	DA	DA	DA
Gradski turizam	DA	NE	NE
Turizam na rijekama i jezerima	DA	DA	NE
Lovni turizam	DA	NE	NE
Poslovni turizam (MICE)	DA	NE	NE
	Prioritet na temelju strateškog dokumenta		
	Potencijal kroz resursnu osnovu		

Izvor: Relevantni nacionalni, regionalni i lokalni strateški dokumenti, obrada autora.

Ovi proizvodi su usklađeni s prioritetima nacionalne strategije, koja posebno naglašava važnost kontinentalne Hrvatske i razvoja posebnih oblika turizma. U tom smislu, općina Nijemci ima preduvjete za repozicioniranje kao cjelogodišnja destinacija doživljaja, povezana s prirodom, rijekom i tradicijom. Daljnji razvoj turističkih proizvoda i usluga u Nijemcima trebao bi biti usmjeren na:

- Valorizaciju i digitalnu interpretaciju prirodne i kulturne baštine (Bosut, Spačva, sakralna baština, lokalne legende), uz primjenu suvremenih tehnologija
- Podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta kroz poticaje za tematski i održivi privatni smještaj
- Razvoj dodatne infrastrukture kao što su info punktovi, interpretacijski sadržaji, pristaništa i staze
- Povezivanje lokalnih proizvođača i ugostitelja u integriranu turističku ponudu – od polja do stola
- Korištenje strateškog prometnog položaja (blizina A3 i graničnog prijelaza Bajakovo) za jače pozicioniranje prema tranzitnim i međunarodnim gostima.

Kao što se navodi u Smjernicama za izradu plana upravljanja destinacijom Ministarstva turizma i sporta, održivi razvoj turizma u destinacijama poput Nijemaca mora biti inkluzivan, teritorijalno uravnotežen i temeljen na lokalnim vrijednostima. Općina Nijemci u tom smislu ima jasne temeljne resurse i stratešku usmjerenost da turizam postane dopunska, ali prepoznatljiva komponenta ukupnog lokalnog razvoja.

4.5. Mjere i aktivnosti

U cilju operativne razrade strateških ciljeva definiranih u prethodnom poglavlju, plan upravljanja destinacijom Nijemci koristi isti strukturirani okvir mjera kao i plan upravljanja destinacijom Vukovarsko-srijemska županija. Tako se osigurava usklađenost strateških intervencija na lokalnoj i regionalnoj razini, kao i prepoznatljivost u komunikaciji prema nadležnim tijelima i izvorima financiranja.

Mjera 1: Razvoj kulturne infrastrukture i interpretacijskih centara

Mjera se fokusira na razvoj muzejske i interpretacijske infrastrukture s ciljem povećanja atraktivnosti destinacije i stvaranja prepoznatljivog identiteta. Ova mjera posebno podupire ciljeve vezane za valorizaciju i održivo korištenje kulturne baštine te jačanje inovativnosti ponude.

Primjeri projekata:

- Arheološko istraživanje središnjeg parka u Nijemcima.

Mjera 2: Unaprjeđenje cikloturističke infrastrukture

Povećanje kvalitete infrastrukture i sigurnosti potaknut će dolazak aktivnih turista, produljenje boravka i ravnomjernu prostornu distribuciju turističkog prometa.

Primjer projekta:

- Biciklistička staza na trasi stare pruge - Ćirina pruga.

Mjera 3: Podrška razvoju tematskih ruta i tematskih parkova

Mjera se oslanja na značajne kulturne i prirodne resurse županije te poticanje uključivanja lokalne zajednice.

Primjer projekta:

- Uređenje obaloutvrde sa šetnicom uz rijeku Bosut.

Mjera 4: Povećanje kvalitete smještaja i turističkih kapaciteta

Analiza stanja ukazuje na potrebu podizanja razine kvalitete smještajnih kapaciteta, posebno u segmentu manjih, autentičnih objekata. Ova mjera podržava razvoj kampova i turističkih zona koje odgovaraju potrebama modernih turista, s naglaskom na održivost i integraciju u lokalnu zajednicu.

Primjer projekta:

- Povećanje i podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta.

Mjera 5: Razvoj sportsko-rekreacijskih i lječilišnih kapaciteta

Sportski i rekreacijski turizam ima značajan potencijal u smislu produženja sezone i diverzifikacije ponude. Ova mjera obuhvaća ulaganja u sportske centre, bazene i wellness sadržaje.

Primjeri projekata:

- Razvoj outdoor aktivnosti
- Manifestacija Triatlon Rijeke i staze Srijema.

Mjera 6: Unaprjeđenje turističke infrastrukture i atrakcija

Mjera se odnosi na infrastrukturne intervencije koje povećavaju atraktivnost lokaliteta i omogućuju bolji doživljaj za posjetitelje. Uključuje i revitalizaciju povijesnih lokaliteta i javnih prostora.

Primjeri projekata:

- Nabavka riječnog plovila
- Centar za posjetitelje
- Manifestacija Divan je kićeni Srijem.

Mjera 7: Okolišni i održivi razvoj turističkih prostora

Odgovor na klimatske izazove i zelenu tranziciju. Mjera uključuje uređenje parkova, sadnju drvoreda, korištenje obnovljivih izvora energije i održivih materijala u turističkoj infrastrukturi.

Primjer projekta:

- Razvoj zelene infrastrukture krajobraznim uređenjem općine Nijemci.

Mjera 8: Ostale inicijative za održivi i odgovorniji turizam

Ova mjera obuhvaća projekte koji nisu isključivo vezani uz prethodne kategorije, ali doprinose ciljevima održivosti, poboljšanja životnih uvjeta i lokalnog razvoja kroz turizam.

Primjeri projekata:

- Zeleni Let: Mladima o Klimatskim promjenama na Svjetski dan ptica selica
- Organizacija kontinuiranih edukacija za turističke poslovne subjekte - ugostitelji, privatni iznajmljivači, turistički vodiči i ostali turistički djelatnici
- Edukacija organizatora manifestacija, poboljšanje logistike, upravljanje posjetiteljima i uvođenje suvremenih standarda event menadžmentom.

Ovih osam mjera čini temelj operativnog plana upravljanja destinacijom te služe kao orijentacija za daljnju razradu aktivnosti i odabir prioriternih projekata za financiranje i provedbu. Struktura mjera osigurava da su strateški ciljevi jasno povezani s konkretnim razvojnim inicijativama.

5. Smjernice i preporuke za dionike razvoja

Sukladno Uputama za izradu Plana upravljanja destinacijom, ovo poglavlje definira uloge i odgovornosti glavnih dionika u procesu razvoja turizma u općini Nijemci te daje preporuke za koordinirani i učinkovit pristup provedbi strateških ciljeva. Turistička zajednica općine Nijemci, u skladu sa Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, 42/20), ima ulogu koordinatora razvoja turizma te poticatelja i inicijatora projekata, osobito u domeni aktivnog, kulturnog i prirodnog turizma. U skladu s time, turistička zajednica djeluje kao nositelj projekata koji se odnose na razvoj turističkih proizvoda poput tematskih staza, manifestacija i promocije destinacije, dok jedinica lokalne samouprave – Općina Nijemci – preuzima ulogu nositelja infrastrukturnih projekata, čime se osigurava funkcionalna podjela odgovornosti unutar sustava.

S jedne strane, manji infrastrukturni projekti poput uređenja izletišta, biciklističkih i pješačkih staza te pristaništa uz Bosut razvijaju se kroz sinergiju između općine i turističke zajednice. S druge strane, širi strateški razvoj turističkih proizvoda i promocije destinacije koordinira se uz podršku Vukovarsko-srijemske županije i županijske turističke zajednice.

Kroz identificirane mjere i projekte, sustav se temelji na partnerskom modelu u kojem:

- Turistička zajednica općine Nijemci inicira i promovira tematske, prirodne i kulturne projekte
- Općina Nijemci osigurava razvoj javne infrastrukture u funkciji turizma
- Lokalni dionici (OPG-ovi, udruge, institucije, volonteri) sudjeluju u oblikovanju ponude
- Vukovarsko-srijemska županija i nacionalna razina podupiru provedbu kroz strateške dokumente, sufinanciranje i regulatorni okvir.

Ovakav model podupire integrirani i održivi razvoj turizma, u skladu sa *Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030. godine* i

Planom razvoja Vukovarsko-srijemske županije. Također, navedeno je u potpunosti u skladu sa smjernicama Ministarstva turizma i sporta, koje naglašavaju važnost suradnje turističkih zajednica, lokalne samouprave i zajednice. Ukupna procijenjena vrijednost infrastrukturnih i razvojnih projekata uvrštenih u plan iznosi oko 1.560.000 eura, što predstavlja početni razvojni okvir koji odražava realne kapacitete destinacije u ovoj fazi te jasno definira temelj za daljnje usmjeravanje resursa i strateško pozicioniranje u skladu s dostupnim nacionalnim i europskim izvorima financiranja.

Svi ovi procesi ukazuju na jasno definiranu podjelu odgovornosti i međusobnu povezanost dionika, što stvara temelj za dugoročan, održiv i inkluzivan razvoj turizma u općini Nijemci. Kontinuirana komunikacija, razmjena informacija i evaluacija provedbe ključni su za jačanje međusobnog povjerenja i koordinacije u daljnjim razvojnim fazama. Važno je naglasiti da pojedine aktivnosti i smjernice definirane u ovom Planu već djelomično ili u potpunosti provode pojedini dionici, uključujući Turističku zajednicu općine Nijemci i druge dionike u destinaciji. Ako su određeni mehanizmi koordinacije, promocije, edukacije ili praćenja već uspostavljeni, nužno je njihov daljnji razvoj i održavanje, uz osiguranje resursa i institucionalne podrške. U slučajevima gdje provedba još nije započela ili nije strateški prioritet u ovom trenutku, preporučuje se fokusirati na komponente Plana koje otvaraju najveće razvojne mogućnosti u srednjoročnom razdoblju. Ovakav fleksibilan pristup omogućuje svakom dioniku da racionalno upravlja vlastitim kapacitetima, a istovremeno doprinosi usklađenom i ciljanom razvoju turističke destinacije.

5.1. Smjernice i preporuke za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Za općinu Nijemci kao jedinicu lokalne samouprave, smjernice i preporuke za razvoj turizma obuhvaćaju nekoliko ključnih područja:

1. Opći smjer razvoja turizma

- **Pozicioniranje Nijemaca kao destinacije prirodnih doživljaja i aktivnog odmora:** Potrebno je kontinuirano promovirati bogatstvo

prirodnih resursa, osobito rijeka Bosut i Spačva, biciklističkih i pješačkih ruta, uz valorizaciju promatranja ptica i riječnog turizma.

- **Edukacija i promocija turističkih resursa:** Razvijati edukativne programe za lokalne dionike i zajednicu s ciljem boljeg razumijevanja potencijala turističkih proizvoda i održivih praksi.
- **Razvoj održivog turizma:** Poticati oblike turizma temeljene na prirodi i baštini koji su u skladu s kapacitetima prostora i koji uključuju lokalnu zajednicu.

2. Razvoj prometne i komunalne infrastrukture

- **Povezivanje s drugim destinacijama:** Podržati realizaciju strateških projekata poput Srijemske granične transverzale i Auto parka Lipovac, kao i unaprjeđenje lokalnih prometnica koje vode do turističkih lokacija.
- **Povećanje kapaciteta smještaja:** Potaknuti diversifikaciju ponude, posebno u segmentu obiteljskog i tematskog smještaja.
- **Revitalizacija komunalne infrastrukture:** Nastaviti poboljšanja u rasvjeti, sanitarnim čvorovima, parkiralištima i digitalnoj povezanosti, osobito na lokacijama značajnim za turizam.

3. Upravljanje kulturnom baštinom

- **Očuvanje i aktivacija kulturnih resursa:** Poduprijeti obnovu i interpretaciju lokalne kulturne baštine, uključujući sakralne objekte i neaktivirane lokalitete poput arheološkog nalazišta Gradina.
- **Interpretacija kulturne baštine:** Razviti sadržaje kroz storytelling pristup i tematske ture u suradnji s udrugama i institucijama.
- **Integracija kulturnih programa:** Ojačati kulturne manifestacije poput „Divan je kićeni Srijem“ te ih povezati s ukupnim doživljajem destinacije.

4. Upravljanje sportskom infrastrukturom

- **Razvoj sadržaja za aktivni turizam:** Iskoristiti već izgrađenu biciklističku i riječnu infrastrukturu te nastaviti s razvojem pješačkih staza, odmorišta i servisnih točaka.
- **Poticanje sportskih aktivnosti i evenata:** Triatlona RISS, Svjetskog dana ptica selica te organizirati tematske utrke, biciklističke ture i

rekreativne sadržaje u prirodi, povezujući ih s postojećim atrakcijama poput Spačvanske šume i izletišta Sopotac.

5. Povezivanje s lokalnom zajednicom

- **Suradnja s lokalnim poduzetnicima i OPG-ovima:** Uključiti male proizvođače i pružatelje usluga u razvoj cjelovitih turističkih proizvoda (npr. ruta suhomesnatih proizvoda i promatranja ptica).
- **Podrška inicijativama iz zajednice:** Poticati udruge i lokalne entuzijaste na pokretanje programa volonturizma, kulturnih radionica i interpretacijskih sadržaja.

6. Digitalna transformacija u turizmu

- **Digitalna promocija:** Sustavno koristiti društvene mreže, web platforme i mobilne aplikacije za promociju destinacije i dostupnost informacija.
- **Pametna turistička infrastruktura:** Postaviti digitalne info točke, pametne klupe, Wi-Fi mreže na ključnim točkama te razviti aplikacije za samostalno istraživanje prirodnih i kulturnih lokaliteta.

5.2. Smjernice i preporuke za turističke zajednice

Turistička zajednica općine Nijemci ima ključnu ulogu u razvoju, promociji i upravljanju turizmom na razini općine. Njezina zadaća je povezivanje dionika, poticanje održivog razvoja i unaprjeđenje turističkog iskustva kako bi općina Nijemci postala konkurentna, održiva i atraktivna destinacija.

1. Strateško planiranje i upravljanje turizmom

- Razviti lokalni turistički plan koji je usklađen s regionalnim i nacionalnim strateškim dokumentima - *Strategija razvoja održivog turizma RH do 2030.*, *Plan razvoja Vukovarsko-srijemske županije*, *Strategija razvoja općine Nijemci*.
- Potaknuti razvoj održivog turizma koji čuva kulturnu i prirodnu baštinu općine Nijemci, s naglaskom na autentičnost, tradiciju i očuvanje resursa.
- Organizirati redovite sastanke s lokalnim dionicima radi osiguranja koordinacije i zajedničkog nastupa prema tržištu.

2. Promocija i brendiranje destinacije

- Stvoriti prepoznatljiv identitet destinacije temeljen na prirodnim resursima (rijeke Bosut i Spačva), biciklističkim rutama i manifestacijama poput „Divan je kićeni Srijem“.
- Korištenje digitalnih kanala – društvene mreže, web stranice, mobilne aplikacije – za promociju turističke ponude.
- Razviti atraktivne promotivne materijale (karte, brošure, video sadržaji) s naglaskom na prirodne, eno-gastro i aktivne sadržaje.

3. Podrška lokalnim turističkim subjektima

- Poticati razvoj i promociju lokalnih OPG-ova, iznajmljivača i proizvođača kroz integraciju u cjelovitu turističku ponudu.
- Organizirati radionice za podizanje kvalitete usluge, digitalnu prisutnost i održivo poslovanje.
- Potaknuti suradnju ugostitelja i proizvođača hrane u svrhu kreiranja lokalne eno-gastro ponude.

4. Poboljšanje turističke infrastrukture

- Unaprijediti signalizaciju i označavanje prirodnih i kulturnih lokaliteta na području općine.
- Nastaviti s razvojem i održavanjem biciklističkih i pješačkih staza, uključujući tematske rute kroz Spačvu i uz Bosut.
- Postaviti info punktove i interpretacijske sadržaje na ključnim točkama interesa.

5. Organizacija i podrška manifestacijama

- Aktivno sudjelovati u organizaciji i promociji manifestacija poput Triatlona Rijeke i staze Srijema, Pokladnog jahanja i „Divan je kićeni Srijem“.
- Razvijati tematska događanja u prirodnim ambijentima i na kulturnim lokalitetima.
- Uključiti lokalnu zajednicu i privatni sektor u organizaciju i brendiranje manifestacija.

6. Suradnja s drugim institucijama

- Suradivati s Općinom Nijemci, Turističkom zajednicom Vukovarsko-srijemske županije te drugim relevantnim županijskim i nacionalnim institucijama na projektima zajedničkog interesa.
- Razvijati partnerske odnose s drugim turističkim zajednicama kroz integraciju ponude i stvaranje regionalnih ruta.
- Aktivno sudjelovati u prijavi i provedbi EU projekata usmjerenih na razvoj turističke infrastrukture i sadržaja.

7. Praćenje i analiza turizma

- Redovito provoditi istraživanja posjetitelja radi boljeg usmjerenja ponude.
- Pratiti rezultate promotivnih aktivnosti kroz digitalnu analitiku i statističke pokazatelje.
- Prikupljati i obrađivati povratne informacije posjetitelja kako bi se kontinuirano unaprjeđivala kvaliteta usluga.

5.3. Smjernice i preporuke za druge dionike u turizmu i upravljanju turizmom u destinaciji

Ključni dionici u turizmu i upravljanju turizmom u općini Nijemci uključuju sve sudionike koji doprinose razvoju, promociji i održivosti turizma u destinaciji. Važno je da svi dionici imaju mogućnost suradnje kako bi se ispunio glavni cilj, a to je jačanje tržišne pozicije općine Nijemci kao prepoznatljive i održive turističke destinacije. Najvažniji dionici u turizmu su subjekti javnog sektora, privatnog sektora, civilnog društva i drugi relevantni akteri.

Sažeti popis dionika u destinaciji Nijemci nalazi se u nastavku:

Lokalna i regionalna vlast

- Općina Nijemci
- Vukovarsko-srijemska županija.

Turističke zajednice

- Turistička zajednica općine Nijemci
- Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije.

Privatni sektor

- Ugostitelji i pružatelji smještaja (apartmani, sobe, robinzonski smještaj)
- Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ovi)
- Organizatori manifestacija
- Kreativne industrije (kultura, dizajn, digitalne agencije).

Javne ustanove i organizacije

- Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Vukovarsko-srijemske županije
- Komunalac Srijem d.o.o.
- Razvojna agencija Srijem
- Ustanove iz područja obrazovanja, sporta i kulture.

Mediji i promotivni partneri

- Lokalni i nacionalni mediji
- Influenceri, travel blogeri
- Marketinške agencije.

Lokalno stanovništvo

- Udruge, zajednice, volonteri
- Lokalni umjetnici i kulturni djelatnici.

Nastavno na popis dionika u turizmu u destinaciji Nijemci, za njih su pripremljene smjernice i preporuke, a s ciljem kvalitetnijeg upravljanja turizmom u ovoj destinaciji.

Jedinice lokalne i regionalne samouprave i turističke zajednice

- Aktivno surađivati s privatnim sektorom i lokalnim udrugama na razvoju turističkih proizvoda (prirodni, aktivni, eno-gastro turizam)

- Osigurati održivi razvoj turizma kroz prostorno planiranje koje štiti prirodne resurse (Bosut, Spačva) i kulturnu baštinu
- Poticati digitalizaciju svih oblika promocije i komunikacije
- Organizirati edukacije za dionike s ciljem podizanja razine usluge i razumijevanja održivog turizma
- Razvijati suradnju s nacionalnim i međunarodnim institucijama radi jačanja vidljivosti destinacije.

Privatni sektor (ugostitelji, OPG-ovi, turističke agencije)

- Povećavati kvalitetu usluga kroz stalnu edukaciju i razvoj ponude
- Promovirati lokalne proizvode u gastronomiji, povezati ih s turističkom prezentacijom (npr. degustacije)
- Sudjelovati u manifestacijama kao partneri i promotori autentične ponude
- Razvijati smještaj i iskustvene sadržaje prilagođene različitim vrstama turista (obitelji, aktivni turisti, birdwatcheri)
- Primjenjivati održive prakse (upravljanje otpadom, energetska učinkovitost)
- Sudjelovati u zajedničkom kreiranju turističkih paketa.

Javne ustanove i organizacije

- Uključiti edukativne i kulturne sadržaje u turističku ponudu (npr. arboretum, centar za promatranje ptica, šumske rute)
- Poticati razvoj sportskog i rekreativnog turizma kroz infrastrukturu i događanja
- Razvijati cjelogodišnji kalendar događanja i aktivnosti za sve uzraste.

Mediji i promotivni partneri

- Promovirati destinaciju kroz lokalne priče i prirodne posebnosti (Bosut, Spačva, biciklističke rute)
- Stvarati i distribuirati kvalitetne foto i video sadržaje
- Sudjelovati u info putovanjima, blog objavama, digitalnim kampanjama
- Promicati odgovorni turizam kroz obrazovne i informativne materijale.

Lokalna zajednica i volonteri

- Aktivno sudjelovati u očuvanju prirodnih i kulturnih vrijednosti
- Promicati gostoljubivost i stvarati pozitivan dojam o destinaciji
- Sudjelovati u organizaciji i provedbi lokalnih manifestacija i volonterskih programa
- Podupirati lokalne inicijative usmjerene na turizam.

Turisti

- Poštivati lokalne običaje i prirodu
- Podržavati lokalnu ekonomiju korištenjem lokalnih usluga i proizvoda
- Ponašati se odgovorno prema okolišu i zajednici
- Dijeliti pozitivna iskustva putem digitalnih kanala i društvenih mreža.

6. Popis projekata

U skladu s Uputama za izradu Plana upravljanja destinacijom (poglavlje "Projekti"), ovo poglavlje daje pregled ključnih projekata koji čine operativnu osnovu za provedbu mjera i ostvarenje strateških ciljeva razvoja turizma u općini Nijemci.

Za potrebe strukturiranja popisa projekata korištena je standardizirana tablica Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske. Ova tablica koristi metodološki okvir koji uključuje klasifikaciju projekata prema:

- Strateškom turističkom proizvodu (npr. kulturni turizam, aktivni turizam, eno-gastro turizam),
- Elementima održivosti (ekonomska, društvena, kulturna i okolišna dimenzija),
- Vrsti aktivnosti ili ulaganja (npr. infrastruktura, interpretacija, smještaj, rekreacija),
- Identificiranom strateškom razvoju ili smjeru, čime se osigurava usklađenost s nacionalnim smjernicama te sveobuhvatna valorizacija doprinosa svakog projekta.

U suradnji s jedinicama lokalne samouprave i relevantnim dionicima, Turistička zajednica općine Nijemci prikupila je ukupno 13 projekata koji su uvršteni u Plan. Za neke projekte dostupne su vrijednosti, dok za druge podaci o procijenjenoj vrijednosti još nisu poznati. Svi navedeni projekti predstavljaju značajne razvojne inicijative za općini Nijemci. Ukupna procijenjena vrijednost projekata za koje su dostupni podaci iznosi 1.560.000 eura. Projekti obuhvaćaju ulaganja u kulturnu i interpretacijsku infrastrukturu, sportsko-rekreacijske sadržaje, biciklističku infrastrukturu te održiva rješenja u prostoru. Njihova provedba podupire ciljeve održivog i integriranog razvoja destinacije.

U nastavku se prikazuje objedinjena tablica koja povezuje definirane mjere, pripadajuće projekte, strateške turističke proizvode i elemente održivosti.

Tablični prikaz projekata, destinacija Nijemci

MJERA	NAZIV MJERE	PRIMJERI PROJEKATA	TRENUTNA PROCJENA UKUPNE VRIJEDNOSTI (EUR)	STRATEŠKI TURISTIČKI PROIZVOD	ELEMENT ODRŽIVOSTI
1	Razvoj kulturne infrastrukture i interpretacijskih centara	Arheološko istraživanje središnjeg parka u Nijemcima	Nije još definirana vrijednost	Kulturni turizam	Kulturni, društveni
2	Unaprjeđenje cikloturističke infrastrukture	Biciklistička staza na trasi stare pruge - Čirina pruga	Nije još definirana vrijednost	Aktivni turizam	Okolišni, društveni
3	Podrška razvoju tematskih ruta i tematskih parkova	Uređenje obalo utvrde sa šetnicom uz rijeku Bosut	Nije još definirana vrijednost	Kulturni turizam	Kulturni, društveni
4	Povećanje kvalitete smještaja i turističkih kapaciteta	Povećanje i podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta	100.000	Prirodna baština, aktivni turizam	Okolišni, društveni
5	Razvoj sportsko-rekreacijskih i lječilišnih kapaciteta	Razvoj outdoor aktivnosti, Manifestacija Triatlon Rijeke i staze Srijema	300.000	Aktivni turizam, wellness	Ekonomski, društveni
6	Unaprjeđenje turističke infrastrukture i atrakcija	Nabavka riječnog plovila, Manifestacija Divan je kićeni Srijem, Centar za posjetitelje	1.100.000 ²	Kulturni turizam	Kulturni, društveni
7	Okolišni i održivi razvoj turističkih prostora	Razvoj zelene infrastrukture krajobraznim uređenjem općine Nijemci	Nije još definirana vrijednost	Aktivni turizam	Okolišni, društveni
8	Ostale inicijative za održivi i odgovorniji turizam	Zeleni Let: Mladima o Klimatskim promjenama na Svjetski dan ptica selica, Organizacija kontinuiranih edukacija za turističke poslovne subjekte, Edukacija organizatora manifestacija, poboljšanje logistike, upravljanje posjetiteljima i uvođenje suvremenih standarda event managementa	50.000	Višestruka namjena	Ekonomski, društveni
			1.560.000		

Izvor: Turistička zajednica općine Nijemci, obrada autora.

² Navedeni iznos odnosi se na projekte Nabavka riječnog plovila i manifestaciju Divan je kićeni Srijem. Za Centar za posjetitelje nije još definirana vrijednost.

Ovim pristupom osigurava se pregled ključnih inicijativa Turističke zajednice općine Nijemci koje su usklađene s nacionalnim i županijskim prioritetima, te se stvaraju temelji za dugoročan razvoj i povećanje atraktivnosti destinacije.

6.1. Projekti prema strateškom doprinosu

Sukladno Smjernicama za izradu plana upravljanja destinacijom te Zakonu o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, 42/20), ovo poglavlje donosi klasificirani popis projekata koji su uključeni u Plan upravljanja destinacijom Nijemci. Projekti su razvrstani prema svojem strateškom doprinosu u tri osnovne skupine:

1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije
2. Projekti posebnog značenja za razvoj destinacije
 - a. Projekti koje turistička zajednica prepoznaje kao projekte od posebnog značaja za razvoj destinacije:
 - b. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije koje, na strateškoj razini prepoznaje turistička zajednica, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura
3. Projekti koji istovremeno doprinose ostvarenju oba gore navedena cilja, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura.

Za svaki od ovih projekata izrađen je pojedinačni obrazac koji uključuje osnovne informacije, nositelje, faze provedbe, okvirni proračun, izvore financiranja i doprinos strateškim ciljevima. Obrasci se nalaze u prilogu dokumenta.

1. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije

- Razvoj zelene infrastrukture krajobraznim uređenjem općine Nijemci
- Zeleni Let: Mladima o Klimatskim promjenama na Svjetski dan ptica selica

- Organizacija kontinuiranih edukacija za turističke poslovne subjekte - ugostitelji, privatni iznajmljivači, turistički vodiči i ostali turistički djelatnici
- Edukacija organizatora manifestacija, poboljšanje logistike, upravljanje posjetiteljima i uvođenje suvremenih standarda event managementa
- Povećanje i podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta
- Razvoj outdoor aktivnosti
- Manifestacija Triatlon Rijeke i staze Srijema
- Manifestacija Divan je kićeni Srijem

2. Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije

a) Projekti koje turistička zajednica prepoznaje kao projekte od posebnog značaja za razvoj destinacije:

- Nabavka riječnog plovila
- Arheološko istraživanje središnjeg parka u Nijemcima
- Uređenje obaloutvrde sa šetnicom uz rijeku Bosut

b) Projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije koje, na strateškoj razini prepoznaje turistička zajednica, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura:

- Nema ove kategorije projekata za općinu Nijemci.

3. Projekti koji doprinose ostvarenju oba cilja, a ispunjavaju i kriterij iz Smjernica Ministarstva turizma i sporta o minimalnoj procijenjenoj vrijednosti investicije od 1.000.000,00 eura

- Biciklistička staza na trasi stare pruge - Ćirina pruga (vrijednost tek treba biti definirana)
- Centar za posjetitelje (vrijednost tek treba biti definirana).

7. Mjerenje napretka i izvješće o provedbi

7.1. Podrška i implementacija plana upravljanja destinacijom

U cilju osiguravanja učinkovitosti provedbe Plana upravljanja destinacijom Nijemci, predlažu se osnovni elementi praćenja napretka i mehanizmi izvještavanja koji uključuju sve relevantne dionike za provedbu definiranih mjera i projekata. U skladu s najboljim praksama i preporukama iz Smjernica i uputa za izradu Plana upravljanja destinacijom (Ministarstvo turizma i sporta) predviđa se uspostava implementacijskih obrazaca koji prate svaku pojedinu mjeru i povezane projekte. Svaki obrazac obuhvaća:

- Ključne aktivnosti za realizaciju (npr. izrada projektne dokumentacije, apliciranje na fondove, izvođenje radova, razvoj interpretacijskih sadržaja), uz određivanje rokova
- Vremenski okvir provedbe, strukturiran po fazama
- Resurse i preduvjete za realizaciju (ljudski i tehnički kapaciteti, podrška partnera)
- Procijenjeni budžet po projektu
- Procjenu rizika i smjernice za njihovo upravljanje (npr. kašnjenja, izmjene poziva, administrativni izazovi).

Za svaki projekt i mjeru, definiraju se tri ključne uloge:

- Sponzor projekta – strateški nadzor, donošenje odluka, budžetsko odobravanje
- Voditelj projekta – operativno upravljanje i odgovornost za realizaciju
- Projektni tim – predstavnici turističke zajednice, jedinica lokalne samouprave i drugih partnera.

Turistička zajednica općine Nijemci preuzima ulogu koordinatora i konsolidatora provedbe Plana, prati ukupni status implementacije i osigurava redovitu komunikaciju i razmjenu informacija među dionicima.

Izveštavanje o napretku provodit će se godišnje, putem objedinjene tablične forme i narativnog izvještaja po mjerama i projektima. Osim toga, sustav praćenja i izvještavanja bit će usklađen s:

- Provedbom Plana razvoja općine Nijemci i koordinacijom s razvojnim akterima na razini Vukovarsko-srijemske županije
- Korištenjem dostupnih digitalnih alata za upravljanje, evaluaciju i transparentno izvještavanje.

U skladu sa Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030., posebice Prioritetnim ciljem 5 – Unapređenje sustava upravljanja turizmom, implementacija ovog sustava na razini općine Nijemci pridonosi jačanju organizacijskih kapaciteta, povećanju učinkovitosti i osiguravanju usklađenosti s nacionalnim prioritetima u području održivog i integriranog razvoja turizma.

7.2. Izvješće o provedbi

Kako bi se dodatno osigurala usklađenost s nacionalnim smjernicama i zakonodavnim obvezama, predviđa se i posebna razina praćenja kroz godišnje izvješće o provedbi plana upravljanja destinacijom. U skladu s Uputama za izradu plana upravljanja destinacijom, Turističko vijeće Turističke zajednice općine Nijemci izradit će izvješće o provedbi za prethodnu godinu, koje će biti dostavljeno predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave najkasnije do 31. ožujka tekuće godine. Ovo izvješće omogućuje institucionalizirano praćenje napretka, pravodobnu identifikaciju prepreka i potrebu za eventualnim prilagodbama Plana, čime se osigurava njegova dinamična prilagodba stvarnim razvojnim okolnostima. U slučaju uočenih prepreka, značajnih odstupanja od planiranih aktivnosti ili potrebe za redefiniranjem strateških prioriteta, Turističko vijeće dužno je inicirati postupak izmjene i dopune Plana upravljanja, o čemu će pravodobno izvijestiti predstavničko tijelo grada. Time se plan upravljanja destinacijom Nijemci se ne promatra kao statični dokument, već kao aktivan i prilagodljiv alat za razvoj održivog, otpornog i konkurentnog turizma.

8. Zaključak

Plan upravljanja destinacijom Nijemci izrađen je na temelju *Smjernica i uputa za izradu plana upravljanja destinacijom* Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske (2024), nacionalnih strateških okvira, uključujući *Strategiju razvoja održivog turizma RH do 2030.* i *Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027.*, zatim strateških i operativnih smjernica Vukovarsko-srijemske županije te lokalnih razvojnih dokumenata, posebno *Strategije razvoja općine Nijemci*. Dokument je izrađen u suradnji s lokalnim dionicima iz javnog, privatnog i civilnog sektora, uzimajući u obzir analizu postojećeg stanja, razvojne potencijale i potrebe destinacije.

Analiza stanja u prvom poglavlju ovoga dokumenta obuhvatila je ključne aspekte turističkog razvoja općine Nijemci, uključujući razinu turističke potražnje, sezonalnost, kapacitete i strukturu smještaja, stanje javne turističke i komunalne infrastrukture, razinu digitalizacije i pristupačnosti, organizaciju turističkih usluga te kapacitete lokalnih dionika. Evaluirani su i elementi održivosti – ekonomski, okolišni, društveni i kulturni – a izrađena je i SWOT analiza koja predstavlja osnovu za daljnju izgradnju strateškog pozicioniranja destinacije.

U skladu sa *Strategijom razvoja održivog turizma Republike Hrvatske do 2030.*, plan upravljanja destinacijom Nijemci usmjeren je na jačanje održivosti, otpornosti i atraktivnosti destinacije kroz konkretne i izvedive mjere. Vizija i strateški ciljevi turizma oblikovani su sukladno lokalnim specifičnostima i nacionalnim razvojnim prioritetima, a uključuju valorizaciju prirodnih i kulturnih resursa, jačanje kratkih lanaca opskrbe, zelenu i digitalnu tranziciju te ravnomjerniji razvoj turizma tijekom cijele godine.

Definirane mjere obuhvaćaju različita tematska područja – od očuvanja prirodnih i kulturnih resursa, interpretacije baštine i razvoja aktivnog turizma, do digitalizacije promocije i unapređenja infrastrukture. Poseban naglasak stavljen je na jačanje organizacijskih kapaciteta turističke zajednice, uključivanje lokalne zajednice u kreiranje ponude, digitalnu i zelenu tranziciju, tematske manifestacije i aktivni turizam.

Ukupno je identificirano osamnaest prioriternih projekata za koje je trenutno dostupna procijenjena vrijednost od oko 1.560.000 eura, dok će za dio projekata konačna vrijednost biti definirana u sljedećim fazama pripreme i razrade. Ova vrijednost pokazuje početni kapacitet destinacije za provedbu konkretnih razvojnih inicijativa te upućuje na potencijal za daljnje apliciranje na nacionalne i europske fondove.

Praćenje provedbe Plana predviđeno je kroz sustav godišnjeg izvještavanja i kontinuirane evaluacije u skladu s preporukama Ministarstva turizma i sporta, pri čemu Turistička zajednica općine Nijemci ima ključnu ulogu u koordinaciji mjera i komunikaciji među dionicima. Sustav praćenja temelji se na pokazateljima održivosti, uključuje implementacijske obrasce i planove provedbe po projektima te omogućuje pravovremenu prilagodbu aktivnosti.

U konačnici, Plan upravljanja destinacijom Nijemci predstavlja temeljni strateški okvir za koordinirani i održivi razvoj turizma na lokalnoj razini. Njegova provedba doprinosi stvaranju integrirane, konkurentne i autentične destinacije koja prepoznaje svoje resurse, koristi ih odgovorno i uključuje lokalnu zajednicu u svaki korak razvoja – stvarajući preduvjete za dugoročno uspješan i održiv turizam u Srijemu.

9. Prilozi

Obrasci prikazani u nastavku izrađeni su na temelju dostupnih podataka i informacija poznatih u trenutku izrade ovoga dokumenta. Budući da je Plan upravljanja destinacijom dinamičan dokument koji se razvija sukladno promjenama u okruženju i dostupnosti novih informacija, pojedini dijelovi obrazaca trenutno nisu u potpunosti popunjeni. Kako se projektne aktivnosti budu konkretizirale i kako se budu definirali dodatni elementi (poput budžeta, vremenskih rokova, partnera i rizika), obrasci će se nadopunjavati i prilagođavati s ciljem osiguravanja potpune i ažurne dokumentacije potrebne za provedbu mjera i praćenje napretka.

Prije slanja Excel tablica koje sadrže obrasce projektnih aktivnosti za planirane projekte, preporučuje se dodatna revizija i nadopuna onih stavki koje su trenutno djelomično popunjene ili još nisu definirane. To se posebno odnosi na podatke poput razdoblja provedbe, ključnih točaka ostvarenja projekta, planiranih rokova i statusa provedbe – odnosno informacije koje proizlaze iz konkretne projektno-tehničke dokumentacije kojom raspolaže nositelj projekta.

U trenutku izrade ovoga dokumenta, cjelokupna tehnička i upravljačka dokumentacija pojedinih projekata nije bila dostupna. Slijedom toga, završno popunjavanje Excel obrazaca preporučuje se provesti od strane nositelja Plana upravljanja destinacijom u suradnji s nositeljima projektnih prijedloga, sukladno dostavljenim uputama, kako bi se osigurala potpuna i ažurna dokumentacija za daljnju provedbu i praćenje.

A. Projekti koji pridonose provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije Nijemci

Prilog 1: PROJEKT: Razvoj zelene infrastrukture krajobraznim uređenjem općine Nijemci

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Doprinos ekološkoj održivosti (povećanje bioraznolikosti, očuvanje vodnih resursa, smanjenje topline, održivo gospodarenje otpadom, smanjene emisije CO2) • Doprinos društvenoj održivosti (povećanje kvalitete života, obrazovanje i angažman zajednice, pristupačnost za sve građane, zapošljavanje i lokalni razvoj) • Doprinos ekonomskoj održivosti (uštete u energiji i održivosti resursa, održavanje niskih troškova održavanja, povećanje vrijednosti nekretnina) • Uključivanje tehnologije za podršku održivosti (pametna rješenja za upravljanje zelenim prostorima, digitalne platforme za angažman zajednice)
4. NAZIV PROJEKTA	Razvoj zelene infrastrukture krajobraznim uređenjem općine Nijemci

5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projektom se podrazumijeva povećanje površina pod krošnjama, sadnja stabala, drvoreda te spajanje postojećih zelenih površina šetnicama. Također, uključeno je ozelenjavanje parkova i mjesta javnih okupljanja kao i sadnja drvoreda i grmlja uz prometnice, biciklističke i pješačke staze Svrha: Povećanje površina pod krošnjama, povećanje ozelenjenih površina parkova i mjesta javnih okupljanja
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Općina Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Turistička zajednica općine Nijemci
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: 1. Izrada prostornog plana zelene infrastrukture 2. Krajobrazno projektiranje (dizajn parkova i drugih zelenih površina, uključivanje održivih i ekoloških principa, poput korištenja autohtonih biljaka) 3. Sadržna drveća i biljaka 4. Postavljanje sustava za navodnjavanje 5. Obnova i revitalizacija postojećih zelenih površina 6. Edukacija i angažman lokalne zajednice 7. Održavanje i upravljanje zelenim prostorima Planirani rokovi: 24 mjeseca- bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta

11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Potencijalna sufinanciranja iz EU fondova ili nacionalnih programa
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt tek treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

Prilog 2: PROJEKT: Zeleni Let: Mladima o Klimatskim promjenama na Svjetski dan ptica selica

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Ključni pokazatelji održivosti koji bi mogli biti primijenjeni na ovaj projekt: ◦ Edukacijski i informativni učinak ◦ Ekološka održivost ◦ Društvena održivost ◦ Gospodarska održivost ◦ Dugoročni učinak na ponašanje mladih ◦ Pristup i proširivanje do drugih zajednica • Pokazatelji održivosti ovog projekta omogućuju mjerenje njegovog utjecaja na okoliš, zajednicu i gospodarstvo te omogućuju ocjenu njegovih dugoročnih učinaka • Kroz ove indikatore, organizatori mogu osigurati da projekt nije samo uspješan u kratkom roku, već i dugoročno doprinosi obrazovanju mladih o klimatskim promjenama i očuvanju okoliša
4. NAZIV PROJEKTA	Zeleni Let: Mladima o Klimatskim promjenama na Svjetski dan ptica selica

5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Edukativna inicijativa koja se održava na Svjetski dan ptica selica s ciljem podizanja svijesti o važnosti zaštite okoliša, očuvanja biološke raznolikosti i utjecaju klimatskih promjena na migracijske rute ptica. Svrha: • Podizanje svijesti o klimatskim promjenama • Edukacija o važnosti očuvanja biološke raznolikosti • Aktiviziranje mladih u očuvanju okoliša • Povezivanje lokalnog i globalnog • Razvijanje ekološke svijesti i održivih navika • Osnaživanje zajedničkog djelovanja i suradnje • Povezivanje mladih s prirodom • Osnaživanje mladih kao lidera promjena - Projekt "Zeleni Let" ima jasnu svrhu da educira i osnaži mlade ljude u smislu aktivnog sudjelovanja u očuvanju okoliša i rješavanju problema klimatskih promjena • Kroz povezanost sa Svjetskim danom ptica selica, projekt koristi ptice kao simbol za globalnu povezanost i potrebu za očuvanjem prirode, čime se mladi motiviraju da postanu ambasadori održivog razvoja i čuvari okoliša
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2029.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Turistička zajednica općine Nijemci
9. PROJEKTNI PARTNERI	Općina Nijemci Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije Hrvatska turistička zajednica

	Javna ustanova za upravljanjem zaštićenim dijelovima prirode Vukovarsko-srijemske županije
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: bit će definirane Planirani rokovi: 48 mjeseci - bit će usklađeni s ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 25.000 EUR Iznos vlastitog financiranja: 2.000 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Potencijalna sufinanciranja iz Hrvatske turističke zajednice, turistička zajednica Vukovarsko - srijemske županije, Općina Nijemci
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta će biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično izrađen profil projekta

Prilog 3: PROJEKT: Organizacija kontinuiranih edukacija za turističke poslovne subjekte - ugostitelji, privatni iznajmljivači, turistički vodiči i ostali turistički djelatnici

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Povećana konkurentnost turističkih subjekata • Unaprijeđena kvaliteta usluga i ponude • Bolje razumijevanje globalnih turističkih trendova • Povećanje broja turista i produljenje turističke sezone • Jačanje održivog turizma
4. NAZIV PROJEKTA	Organizacija kontinuiranih edukacija za turističke poslovne subjekte - ugostitelji, privatni iznajmljivači, turistički vodiči i ostali turistički djelatnici
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: organizacija besplatnih, praktično usmjerenih edukacija za turističke poslovne subjekte s područja Općine Nijemci. Edukacije su osmišljene s ciljem jačanja kompetencija i vještina dionika u turizmu te unapređenja kvalitete usluga u skladu s aktualnim tržišnim potrebama. Svrha: Unaprijediti kvalitetu usluga i konkurentnost turističkih subjekata kroz jačanje kapaciteta i prilagodbu novim tržišnim izazovima. Time se doprinosi održivom razvoju turizma, povećanju zaposlenosti i stvaranju dodatne ekonomske vrijednosti za lokalnu zajednicu.

6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2029.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Turistička zajednica općine Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Općina Nijemci, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: bit će definirane Planirani rokovi: 36 mjeseci - bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 15.000 EUR Iznos vlastitog financiranja: 1.000 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Općina Nijemci, programi potpore za razvoj turizma na razini RH i EU, Ministarstvo turizma i sporta RH
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta će biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

Prilog 4: PROJEKT: Edukacija organizatora manifestacija, poboljšanje logistike, upravljanje posjetiteljima i uvođenje suvremenih standarda event menadžmenta

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Povećanje prihoda od budućih događanja: Povećanje prihoda od prodaje ulaznica, sponzora ili drugih komercijalnih izvora zahvaljujući unaprijedenoj organizaciji i većoj atraktivnosti manifestacije • Povećanje broja organizacija koje implementiraju nove prakse • Razvijena dugoročna partnerstva: Broj i kvaliteta suradnje s privatnim sektorom, lokalnim vlastima i drugim dionicima (npr. sponzori, mediji, kulturne organizacije) za osiguranje dugoročnog razvoja manifestacija • Povećanje zadovoljstva posjetitelja • Osposobljenost i stručno usavršavanje organizatora • Angažman lokalne zajednice u organizaciji manifestacija
4. NAZIV PROJEKTA	Edukacija organizatora manifestacija, poboljšanje logistike, upravljanje posjetiteljima i uvođenje suvremenih standarda event menadžmenta

5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: unaprjeđenje organizacije manifestacija kroz edukacije, mentorstva i razmjenu znanja, s ciljem jačanja profesionalnih kapaciteta lokalnih organizatora. Aktivnosti uključuju seminare, radionice, predavanja i studijske posjete, fokusirane na digitalizaciju, održivost i upravljanje posjetiteljima. Projekt je namijenjen turističkoj zajednici, lokalnim udrugama i ostalim dionicima uključenima u organizaciju događanja na području Općine Nijemci. Svrha: • Unaprjeđenje znanja i vještina organizatora manifestacija • Unapređenje konkurentnosti i uspješnosti na tržištu • Poboljšanje logističkih procesa • Uvođenje suvremenih tehnologija i alata • Povećanje učinkovitosti i smanjenje troškova organiziranja manifestacija • Unaprjeđenje održivosti događanja • Jačanje prepoznatljivosti i imidža destinacije
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Turistička zajednica općine Nijemci
9. PROJEKTNI PARTNERI	Općina Nijemci, udruge s područja općine Nijemci, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije, Vukovarsko-srijemska županija

10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: bit će definirane Planirani rokovi: 24 mjeseca - bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 10.000 EUR Iznos vlastitog financiranja: 1.000 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Općina Nijemci, Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo kulture i medija, Hrvatska turistička zajednica, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije, Vukovarsko-srijemska županija
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta će biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

Prilog 5: PROJEKT: Povećanje i podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA Izabрати jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)	A: • Povećanje broja posjetitelja • Povećanje konkurentnosti na tržištu • Povećanje zadovoljstva posjetitelja • Promocija lokalnih sadržaja, tradicija i običaja • Učvršćivanje odnosa Turističke zajednice i svih dionika u turizmu na području destinacije
4. NAZIV PROJEKTA	Povećanje i podizanje kvalitete smještajnih kapaciteta
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projekt uključuje potpore za modernizaciju, proširenje i podizanje kvalitete postojećih smještajnih objekata na području destinacije, s ciljem jačanja ukupne turističke ponude. Svrha: Povećanje zadovoljstva posjetitelja i konkurentnosti destinacije kroz unapređenje kvalitete usluga i standarda u smještajnom sektoru.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2028.

8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Općina Nijemci i Turistička zajednica općine Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Ministarstvo sporta i turizma RH, Hrvatska turistička zajednica, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Neke od ključnih točaka: • Dizajnirati i izraditi info alat destinacije Nijemci • Dizajnirati i izraditi moderniziranu knjigu dojmova posjetitelja • Istražiti tržište i analizirati postojeće smještajne kapacitete • Dizajnirati i implementirati nove standarde usluga Planirani rokovi: 24 mjeseca - bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 100.000 EUR Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Ministarstvo turizma i sporta RH, Ministarstvo kulture i medija RH, Hrvatska turistička zajednica, turistička zajednica Vukovarsko - srijemske županije
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta će biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično izrađen je profil projekta

Prilog 6: PROJEKT: Razvoj outdoor aktivnosti

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabрати jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone • Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom • Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji • Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom • Poslovni prihod gospodarskih subjekata
4. NAZIV PROJEKTA	Razvoj outdoor aktivnosti
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projekt obuhvaća razvoj outdoor i aktivnog turizma kroz uspostavu i označavanje biciklističkih, pješačkih i trkačkih ruta, organizaciju sportskih događanja te promociju smještaja pod brendom Srijem Bike & Bed. Aktivnosti uključuju izradu standarda, edukaciju iznajmljivača, postavljanje signalizacije i provedbu promotivnih kampanja. Svrha: Unaprijediti turističku ponudu kroz razvoj aktivnog odmora i ekološki prihvatljivih sadržaja, čime se povećava atraktivnost destinacije i potiče održiv turistički razvoj.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci

7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2025. – 2029.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Turistička zajednica općine Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Triatlon klub Tri - Tim Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije Vukovarsko-srijemska županija Općina Nijemci
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: bit će definirane Planirani rokovi: 36 mjeseci- bit će usklađeni s ključnim točkama ostvarenja projekta i planiranim rokovima
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 200.000 EUR Iznos vlastitog financiranja: 10.000 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Općina Nijemci, Vukovarsko-srijemska županija, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično izrađen je profil projekta

Prilog 7: PROJEKT: Manifestacija Triatlon Rijeke i staze Srijema

1. SKUPINA PROJEKTA	
A – Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navedi način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Očuvanje prirodnih resursa i biološke raznolikosti • Broj organiziranih ekoloških akcija • Očuvanje kvalitetnog stanja rijeka i staza • Edukacija i podizanje svijesti o okolišu • Uključivanje lokalne zajednice • Pozitivan utjecaj na lokalnu ekonomiju
4. NAZIV PROJEKTA	Manifestacija Triatlon Rijeke i staze Srijema
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: • Triatlon Rijeke i staze Srijema, manifestacija koja se organizira već deset godina, ima značajan utjecaj na lokalnu zajednicu i turističku ponudu • Natjecanje okuplja sportaše iz Hrvatske i inozemstva • Obuhvaća tri discipline: plivanje u rijeci Bosut, vožnju biciklom kroz atraktivne rute općine te trčanje • Manifestacija također nudi brojne radionice, edukacije i natjecanja koja potiču sve generacije na zdravlje i tjelesnu aktivnost • Tijekom manifestacije održava se akcija čišćenja rijeke Bosut čime se potiče savjesno i odgovorno ponašanje prema našem okolišu Svrha: • Promocija zdravlja i tjelesne aktivnosti

	• Očuvanje prirodnih resursa i ekološki turizam • Razvoj sportskog turizma i regionalne prepoznatljivosti • Povezivanje i uključivanje zajednice • Poticanje obrazovanja i svijesti o okolišu • Doprinosi gospodarskom razvoju, otvarajući prostor za lokalne proizvođače i poduzetnike
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	Planirani početak: 2025. Planirani završetak: treba biti definiran
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Turistička zajednica općine Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Triatlon klub Tri - Tim Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije Vukovarsko-srijemska županija Općina Nijemci
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: bit će definirane Planirani rokovi će biti naknadno definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 100.000 EUR Iznos vlastitog financiranja: 20.000 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Općina Nijemci, Vukovarsko-srijemska županija, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta treba biti definiran

13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: Djelomično izrađen profil projekta
-----------------------------------	--

Prilog 8: PROJEKT: Manifestacija Divan je kićeni Srijem

1. SKUPINA PROJEKTA	
A - Projekt koji pridonosi provedbi mjera potrebnih za doprinos ostvarenju pokazatelja održivosti na razini destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: - Očuvanje i promocija srijemske nematerijalne kulturne baštine - Poticanje lokalne gospodarske aktivnosti - Povećanje vidljivosti destinacije - Jačanje intergeneracijske povezanosti - Stvaranje dodatnog turističkog sadržaja izvan glavne sezone
4. NAZIV PROJEKTA	Manifestacija Divan je kićeni Srijem
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Kulturno-umjetnički događaj koji slavi bogatstvo kulturne baštine i tradicije Srijema, s ciljem promocije srijemske kulture, običaja, glazbe, gastronomije i umjetnosti. Svrha:

	• Očuvanje, promocija i popularizacija srijemske kulturne baštine i tradicije, poticanje lokalne zajednice na očuvanje svojih običaja, te razvoj turizma u tom području • Povezivanje ljudi različitih generacija i kultura, jačanje zajedništva i kulturne svijesti, te doprinos razvoju kulturnog turizma
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	Planirani početak: 2025. Planirani završetak: treba biti definiran
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Općina Nijemci
9. PROJEKTNI PARTNERI	Turistička zajednica općine Nijemci, Vukovarsko-srijemska županija, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije, Zajednica kulturno umjetničkih djelatnosti
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: 1. Planiranje i koordinacija (formiranje organizacijskog tima, definiranje lokacije i datuma, prikupljanje financijskih sredstava) 2. Izrada promotivnih materijala (dizajn plakata, letaka i brošura, promocija na društvenim mrežama, kontaktiranje medija) 3. Izbor i angažiranje izvođača i sudionika (izvođači zabavne, kulturne i tamburaške glazbe, pozivanje kulturno umjetničkih društava, organizacija turističko - gospodarskog sajma s naglaskom na autohtone proizvode, uključivanje umjetnika, organizacija radionica za djecu i odrasle, organiziranje turističkih tura)

	4. Organizacijske aktivnosti (najam i postavljanje pozornice, razglasa i rasvjete, postavljanje štandova za sajam) 5. Provedba manifestacije 6. Postmanifestacijske aktivnosti Planirani rokovi će biti naknadno definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 210.000 EUR Iznos vlastitog financiranja: 60.000 EUR Ostali mogući izvori financiranja: Vukovarsko - srijemska županija, Turistička zajednica Vukovarsko - srijemske županije, Ministarstvo kulture i medija RH
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta će biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Za predmetni projekt pripremljena je relevantna tehnička i pravna dokumentacija, čime su stvoreni preduvjeti za daljnju provedbu aktivnosti. Dostupna dokumentacija uključuje: • Djelomično izrađen profil projekta

B. Projekti koje turistička zajednica prepoznaje kao projekte od posebnog značaja za razvoj destinacije

Prilog 9: PROJEKT: Nabavka riječnog plovila

1. SKUPINA PROJEKTA	
B - Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	A: • Doprinos održivosti destinacije kroz razvoj ekološki prihvatljivog načina prijevoza i promociju riječnog turizma kao selektivnog oblika održivog turizma • Smanjenje pritiska na cestovni promet i potiče očuvanje okoliša • Produženje turističke sezone • Stvaranje dodatnih lokalnih radnih mjesta kroz razvoj turističkih usluga na vodi
4. NAZIV PROJEKTA	Nabavka riječnog plovila
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projekt nabavke i uvođenja novog riječnog plovila za potrebe korištenja na rijeci Bosut. Plovilo će omogućiti organizaciju izletničkih tura, interpretaciju prirodne i kulturne baštine te bolju dostupnost riječnih atrakcija. Svrha: Nastavak razvitka riječnog turizma i prijevoz putnika vodenim putem.

6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2027. – 2029.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Općina Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Turistička zajednica općine Nijemci, Komunalac Srijem
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: Bit će definirane Planirani rokovi: 24 mjeseca- bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost: 900.000 EUR Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Ministarstvo prometa, mora i infrastrukture, Fond za zaštitu okoliša, programske potpore za razvoj turizma na razini RH i EU
12. STATUS PROJEKTA	Status projekta treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

Prilog 10: PROJEKT: Uređenje obaloutvrde sa šetnicom uz rijeku Bosut

1. SKUPINA PROJEKTA	
B - Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	B: • Očuvanje bioraznolikosti • Očuvanje okoliša • Održivo upravljanje vodama • Povećanje turističkog prometa • Pобољшanje kvalitete života • Održavanje infrastrukture
4. NAZIV PROJEKTA	Uređenje obaloutvrde sa šetnicom uz rijeku Bosut
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Projektom je potrebno urediti obaloutvrdu i izgraditi šetnicu na rijeci Bosut kako bismo povezali dvije turistički zanimljive točke te vezali uz postojeći turistički sadržaj u vidu broda Sveta Katarina. Svrha: • Očuvanje bioraznolikosti • Očuvanje prirodne baštine • Uređenje okoliša • Povezivanje dvije turističke točke koje čine zaokruženu cjelinu • Unaprjeđenje kvalitete života lokalnog stanovništva • Poticanje eko turizma • Razvitak riječnog turizma
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci, naselje Nijemci

7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2031.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Hrvatske vode, Općina Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Vukovarsko-srijemska županija, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, Turistička zajednica općine Nijemci, Lučka uprava Vukovar
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: 1. Izrada projektne dokumentacije 2. Krčenje i čišćenje obale rijeke Bosut 3. Izgradnja šetnice 4. Opremanje šetnica 5. Promocija novog turističkog sadržaja Planirani rokovi: 72 mjeseca- bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Ministarstvo turizma i sporta RH, programi potpore za razvoj turizma, EU fondovi
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt tek treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

Prilog 11: PROJEKT: Arheološko istraživanje središnjeg parka u Nijemcima

1. SKUPINA PROJEKTA	
B - Projekt od posebnog značaja za razvoj destinacije	
2. OCJENA PRIORITETA Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka	B) Visoka
3. NAČIN DOPRINOSA Navesti način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)	B: • Očuvanje prirodnog okoliša • Korištenje ekološki prihvatljivih metoda • Očuvanje kulturne baštine • Uključivanje zajednice • Podizanje svijesti o kulturnom naslijeđu • Znanstvena izvrsnost i točnost
4. NAZIV PROJEKTA	Arheološko istraživanje središnjeg parka u Nijemcima
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: • Provedba arheološkog istraživanja u središnjem parku općine Nijemci, kako bi se otkrila i dokumentirala arheološka baština tog prostora. • Središnji park, koji je srce općine i značajno mjesto za lokalnu zajednicu, sadržava važne arheološke ostatke koji će doprinijeti boljem razumijevanju povijesti i kulturnog naslijeđa ovog dijela Hrvatske. Svrha: • Otkriti arheološke ostatke: Istražiti prostor središnjeg parka i otkriti eventualne arheološke nalaze koji mogu uključivati ostatke naselja, objekata, grobova ili predmeta koji svjedoče o prošlim civilizacijama • Očuvati kulturnu baštinu: Identificirati, konzervirati i sačuvati važne arheološke nalaze koji mogu biti od značaja za razumijevanje povijesti i kulture ovog područja

	• Povećati turističku atraktivnost: Kreirati arheološke ture ili interpretativne centre koji bi privukli posjetitelje, te omogućiti bolju promociju kulturnog turizma u općini Nijemci • Edukacija i popularizacija arheologije: Provesti obrazovne aktivnosti i radionice za lokalnu zajednicu i posjetitelje, povećavajući svijest o važnosti kulturne baštine
6. LOKACIJA PROVEDBE	Središnji park u Nijemcima
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2030.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Općina Nijemci
9. PROJEKTNI PARTNERI	Turistička zajednica općine Nijemci, Vukovarsko-srijemska županija, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije, Ministarstvo Turizma i Sporta, Gradski muzej Vinkovci
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: 1. Izrada projektne dokumentacije 2. Pripremne aktivnosti za arheološka istraživanja 3. Arheološka istraživanja i iskopavanja 4. Konzervacija i restauracija 5. Edukacija i promocija, uređenje parka Planirani rokovi: 48 mjeseci- rokovi će biti definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran

	Ostali mogući izvori financiranja: Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo kulture i medija, EU fondovi, programi potpore
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt tek treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

C. Projekti koji doprinose ostvarenju oba cilja

Prilog 12: PROJEKT: Biciklistička staza na trasi stare pruge - Ćirina pruga

1. SKUPINA PROJEKTA	
C - Projekt koji doprinosi ostvarenju oba cilja	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	C) Izuzetno visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	C: • Pozitivan utjecaj na okoliš uz smjer održivog razvoja • Očuvanje bioraznolikosti • Razvoj nove turističke infrastrukture • Povećanje kvalitete života lokalnog stanovništva • Povećanje sigurnosti korisnika
4. NAZIV PROJEKTA	Biciklistička staza na trasi stare pruge - Ćirina pruga
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Revitalizacija stare željeznice u biciklističke staze.

	Svrha: Ovaj projekt podupire održiv način života i potiče razvoj zajednice, čineći ga vrijednim ulaganjem u budućnost
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općine Nijemci, Tovarnik i Negoslavci te grad Vukovar
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2029.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Vukovarsko-srijemska županija, Općina Nijemci i Turistička zajednica općine Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Turistička zajednica grada Vukovara, Turistička zajednica Vukovarsko-srijemske županije
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: 1. Izrada projektne dokumentacije 2. GPS track logiranje cijele dionice rute-prikupljanje i obrada podataka 3. Koordinacija dionika u županiji, gradu Vukovaru, općinama i mjesnim odborima uzduž predložene biciklističke staze (trasa željezničke pruge Vukovar – Ilača 4. Koordinacijske i edukacijske radionice 5. Izrada izvedbene studije za označavanje biciklističke rute 6. Realizacija izrade oznaka „Ćirine pruge" i postavljanja oznaka duž rute 7. Razvoj i/ili unapređenje prateće biciklističke infrastrukture uz rutu 8. Logotip oznaka i vizual ostalih promo aktivnosti nove rute 9. Izrada biciklističkog vodiča (digitalnog i tiskanog oblika) rute sa svim atrakcijama (kulturno-povijesne, prirodne, ostale), smještajna, ugostiteljska, servisna i

	turističko-informativna biciklistička ponuda na ruti Planirani rokovi: 36 mjeseci- bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: EU - fondovi, uključene općine i gradovi, Ministarstvo turizma i sporta, programi potpore
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt tek treba definirati
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

Prilog 13: PROJEKT: Centar za posjetitelje

1. SKUPINA PROJEKTA	
C - Projekt koji doprinosi ostvarenju oba cilja	
2. OCJENA PRIORITETA <i>Izabrati jednu opciju: A) Srednja, B) Visoka, C) Izuzetno visoka</i>	C) Izuzetno visoka
3. NAČIN DOPRINOSA <i>Naveći način doprinosa ostvarenju ciljeva pod skupinom A (pokazatelja održivosti), B (posebni značaj za razvoj destinacije) ili C (ostvarenju pokazatelja održivosti i posebni značaj za razvoj destinacije)</i>	C: • Eko - dizajn i energetska učinkovitost • Održiva financijska stabilnost • Povećanje turističkog prometa • Povećanje turističkog prihoda • Zapošljavanje lokalnih ljudi • Inkluzivnost i pristupačnost • Očuvanje kulturne baštine

	Promocija lokalne kulture
4. NAZIV PROJEKTA	Centar za posjetitelje
5. PREDMET I SVRHA PROJEKTA	Predmet: Stvaranje objekta ili kompleksa koji će služiti kao informativni i edukacijski centar za posjetitelje destinacije Nijemci, prirodnog ili kulturnog značaja. Centar može biti smješten u prirodnom okruženju, u neposrednoj blizini rijeke Bosut Svrha: Ovaj projekt ima za cilj poboljšanje turističke ponude, edukaciju posjetitelja, promoviranje očuvanja okoliša, kao i poticanje održivog turizma.
6. LOKACIJA PROVEDBE	Općina Nijemci, naselje Nijemci
7. RAZDOBLJE PROVEDBE	2026. – 2029.
8. NOSITELJ PROJEKTA <i>Nositelj može biti turistička zajednica, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, javna ustanova i trgovačko društvo u većinskom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Republike Hrvatske.</i>	Općina Nijemci
9. PROJEKTNII PARTNERI	Ministarstvo turizma i sporta RH, Turistička zajednica općine Nijemci, Ministarstvo kulture i medija RH, Razvojna agencija Srijem
10. KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA PROJEKTA I PLANIRANI ROKOVI	Ključne točke: - Izrada projektne dokumentacije i ishođenje lokacijske i građevinske dozvole - Zemljani radovi - Građevinski radovi - Uređenje okoliša - Uređenje Centra - Promocija

	Planirani rokovi: 48 mjeseci- bit će definirani sukladno ključnim točkama ostvarenja projekta
11. PROCIJENJENA VRIJEDNOST	Ukupna procijenjena vrijednost treba biti definirana Iznos vlastitog financiranja treba biti definiran Ostali mogući izvori financiranja: Ministarstvo turizma i sporta RH, programi potpore za razvoj turizma, EU fondovi
12. STATUS PROJEKTA	Početna faza planiranja- projekt tek treba biti definiran
13. DOSTUPNA DOKUMENTACIJA	Dokumentacija će se izrađivati sukcesivno sukladno dinamici pripreme projekta

NIJEMCI PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

Naručitelj:

Turistička zajednica općine Nijemci

Izvođači:

Tourism Lab d.o.o.

Bluerock International d.o.o.

